

REPUBLIKA

ŁÓDŹ NIEDZIELA, 1-GO LIPCA 1928 ROKU.

CENA NUMERU 30 GROSZY.

Nr

OSWIADCZENIE Marsz. Piłsudskiego w sprawie przyczyn rezygnacji ze stanowiska szefa rządu.

P. Marszałek Piłsudski udzielił wczoraj kilku dziennikom polskim, a w tem „Republika“, następującego oświadczenia w sprawie moich, które kierowa-
Nim, gdy składał na ręce p. Prezyden-
prośbę o zwolnienie Go z obowiązków
miera.

„Ktokolwiek gdziekolwiek my-
śli, sądzi, iż przyczyną mego poda-
nia do dymisji ze stanowiska szefa
gabi- polskiego był stan mego zdro-
wia, bo się mylił.

Był lekarze, których zwołałem,
na nie postawione zupełnie oficjal-
nie izmianie:

— „Marszałek Piłsudski jest zdol-
ny do pełnienia tych obowiązków, któ-
re da pełnił, czy też nie, jednozgod-
nie powiedzieli, że o zdolności nie
mogą żaden sposób wątpić i nie mo-
gą powiedzieć, że wszystkie ba-
wawet najbardziej sztuczne, wy-
dolność niezminiejszona.

„Mogłoby być także za zgo-
Prezydenta, a przypuszczam, i dla pana
kolegów - ministrów, z którymi za-
go pracowałem i u których, i tak dłu-
cieś się wielką sympatją, jak sądzi-
czy chłop, któryby dał mi młazć dłu-
tawo moją maszynę na nożność po-
by znowu zdrowie sobie na szy-
nadwyręza-

„Jeżeli jednak tego
ostem Panu B... nie uczyniłem i
miono u... rezydentowi podanie o
tu, to... ze stanowiska szefa ga-
i... uczyniłem tak z innych moty-
z innych powodów, które tu wy-
e, gdyż postanowiłem publicznie
jaśnić, tak jak wyjaśniłem na po-
niu rady gabinetowej w obecności
Prezydenta na Zamku.

„Pierwszym motywem jest fakt, iż
oszę organicznie urzędu szefa ga-
tak jak on jest u nas postawiony
ytucyjnie. I dlatego przez cały
pełnienia tego urzędu przestrzega-
pana Prezydenta, iż nie będę w sta-
długiego tego urzędu znosić i ciągle
doradzałem, aby przygotował sobie
yśli conajmniej 3 czy 4 ludzi, którzy

kolejno mogliby pełnić ten urząd tak,
by spocząć mogli od pełnienia tego u-
rządu, tak nonsensowo postanowionego
przez naszą konstytucję, jak to jest te-
raz.

„Dla wyjaśnienia tej sprawy muszę
porównać, co stało się przy pełnieniu tego
urzędu czyniłem, urząd prezesa tego ga-
binetu z urzędem prezydenta.

Prezydent w naszej konstytucji jest
postawiony w sytuacji najbardziej fał-
szywej, jaka dla człowieka stworzona
być może. Gdy z jednej strony jest re-
prezentantem Rzeczypospolitej wszędzie
i ciągle, to z drugiej strony nie ma żad-
nego prawa, aby mógł w jakimkolwiek
bądź stopniu reprezentować siebie, swo-
je myśli i swoją pracę.

Gdy więc jest najsłabszym ze wszy-
stkich wybrany na to, by był jeden sam
i stał najwyżej, to odebrano mu konsty-
tucyjnie nawet cieni jakiegokolwiek wła-
dzy, jakiegokolwiek możliwości użycia so-
bie sytuacji i zrobienia z tak wyjątkowej
pracy, na którą, dodam, wyjątkowo naj-
zupełnie przysięga, czegośkolwiek, by
mógł czuć się, jako człowiek, a nie jak
jakiś podrzutek, rzucony na łaskę i nie-
łaskę wszystkich.

„Dość panom powiedzieć, że nie miał
prawa stworzyć sobie najbliższego oto-
czenia, nawet jeśli chodzi o lokaja i po-
kójkowiec bez innego człowieka, który
może się na jego wybór nie zgodzić i
narzucić mu osoby, dla niego niechętne.
To znaczy, że naród, przez swą konsty-
tucję postępuje z człowiekiem wybra-
nym, który moralnie, będąc jedynym i
stojąc najwyżej, odpowiada przed histo-
rją, postępuje tak nieczemnie i tak be-
zecznie, jak nie postąpił nikt w świecie
nawet ze swą utrzymaną lub osobą od
siebie zależną.

„Nie mogę przytem nie dodać, że mę-
czy mi w tym wypadku stale wspom-
nienie mojej osobistej historii, gdy by-
łem Naczelnikiem Państwa i gdy po
wojnie zwycięsko przeze mnie przepra-
wadzonej, jako Naczelnym Wódz zdecy-
dowałem po długich wahaniach nie ro-
bić nic i pozostawić Polskę samą sobie.
Wahanie zaś moje tyczyło się roz-
strzygnięcia pytania:

— Czy mam sejm t. zw. suwerenny,
sejm ładacznic, że nie użyję słowa, któ-
rem ówczesny Naczelnik Państwa Jó-
ze Piłsudski w swoich rozumowaniach
stałe sejm określał, które z powodu lu-
dowego i jaskrawego brzmienia ściśle
charakteryzuje sejm suwerenny, jak mi
się zdaje, nacisnąć, jak na to zasługuje,
czy też wybrać drogę, która istotnie hań-
bił, względnie pozostawić Polskę sobie?

„Może gdybym stanął na pierwszej
drodce, nie byłoby potrzebne używać
punktów tak zw. minionych.

Sejm ładacznic, pracujący w owe
czasy nad konstytucją i co do wyboru
Prezydenta Rzeczypospolitej nigdy nie wahał się,
co do swych przypuszczeń, iż na to sta-
nowisko wybrany będzie nie kto inny,
jak popularny nadzwyczaj w całym na-
rodzie, nigdy nie umiający się szanować
chciwością pieniężną człowiek, który
swą akcją wygrał wojnę, silnym cha-
rakterem wyprowadził Polskę z chaosu
i dał jej znacznie większe granice, niż te,
które dla niej zakresłono wszędzie.

„Dlatego też praca konstytucyjna po-
szła w kierunku zrobienia przyszłemu
prezydentowi tyłu przykrości i tyle, po-
włem, hańby życia, ile tylko zdzielić,
potwornie głupie umysły mogły wy-
myśleć.

„Chciano w ten sposób, jak ja to okre-
śliłem, suwerenność zesunąć, zesidić,
by wyglądała, jak śmiecie. Jeżeli ten
nikczemny zamiar nie dotknął mnie, za-
szło to jedynie dlatego, że sprzeciwili
się historii i najspokojniej od pełnienia
tego urzędu się usunąłem.

„Wtedy, jak wiadomo, pierwszy Pre-
zydent Rzeczypospolitej był naprzód
haniebnie potraktowany, no, a potem
zabity. Był to mój serdeczny przyja-
ciel. Konkurenci suwerenności widzieli
i rozumieli, czem groziła walka z suwe-
rennością.

„Przy pozostawieniu Prezydenta bez
władzy i przy stwarzaniu mu wszelkich
możliwych świństw, jakie są wogóle
możliwe do pomyślenia przeciwstawi-
no mu, jako mającemu te świństwa ro-
bić, nie kogo innego jak szefa gabi-
netu.

„Szeł gabinetu w nowej konstytucji
wygląda jak omnium potens, czyli
wszechpotężny. Względnie niedawno
przy przeszłym sejmie spróbowano wy-
korzystać to omnium potens w kierunku
odwrócenia tego, co myślała konstytucja,
to znaczy kiedy odmówiono zapłacenia
pensji suwerenom, żeby ich przekonać
o omnipotens szefa gabinetu.

„Jednak ta omnipotens, czyli wszech-
potęga ma swą drogę i liczne „szaten-
zajty“ czyli ciemne strony.

„Zgodnie z mojem pojęciem o pracy
ludzkiej „wszystko“ łączy się zawsze
ze słowem „nic“. Gdyby szef gabinetu
miał objąć stanowisko i do wszystkiego
swój palec przyłożyć, to, jeżeli sumien-
nie ten obowiązek miał wypełnić, nape-
wno nie robiłby nic, a czyn jego byłby
nieproduktywny, względnie nieefekty-
wag.

„Jeżeli w przeciągu mego prawie
dwuletniego urzędowania, jako prezes
gabinetu, mogłem uczynić względnie
dużo i wiele, to wyznaje, że stało się to
możliwe jedynie dlatego, że duża część
omnipotentiale rzucam na barki pomo-
nika swego, pana prof. Kazimierza Bar-
tla i w ten sposób pozostawiam sobie
czas na myśli i wynalezienie metod
prowadzenia chociażby w małej części
tego, com zamierzał uczynić, jako szef
gabinetu Polski. Rozumiem jednak do-
brze, że gdybym sumiennie wypełniał
wszystkie obowiązki szefa gabinetu, to
nie zrobiłbym nic, i to absolutnie nie
w Polsce!...

„Na naradzie gabinetowej u Pana Pre-
zydenta na Zamku stwierdziłem, iż u-
rządowanie szefa gabinetu jest tak uci-
żliwe, iż stałem zajęciem takiego pana
jest nianiczenie wszystkich podrzutek,
które wszyscy mu podrzucili. A że po-
chodzą z pod Wilna, słyszę nieraz: „Kab-
ty cudze dzieci nianiczy!“

„Włec idę naprzód. Wszyscy panowie
ministrowie, mili moi koledzy gabi-
netu, który ciągle i ustawicznie czy to
przy przeszkodzie swoich prac, czy to
chcąc uczynić ekspressem, czy to
zgodnie z polskim charakterem, załat-
wiają spory między sobą, podrzucali
szefowi gabinetu kochane, pieszczone i
niekiedy zamorusane działki do niań-
czenia. Sam proces t. zw. uzgodnienia,
który w procesie urzędniczym zajmuje
u nas tak wygodne i tak wściekle rozto-
żyste miejsce, i tyle zużywa papieru, iż,
wyznaje otwarcie, pomimo, iż proces ten
jest nakazem, nie ośmieliłem się dotknąć
ani razu stosów zapisanych maszyno-
wem piśmem aktów, gdyż wtedy odra-
zu poszedłbym do szpitala warjatów.
A jednak było to moim bezpośrednim o-
bowiązkiem.

„Wynalazłem sposób najodpowo-
niejszy, zdaniem mojem, by uzgodnić sa-
mych panów ministrów, a nie ich urzę-
dników. Namietność do centralizowania,
istniejąca u nas jest tak wielka, że pra-
wie 3/4 porządku dziennego posiedzeń
rady ministrów wypełniają kwestje,
jak zmiana granic gmin w poszczegól-
nych częściach państwa, pozwolenia na
kupno nieruchomości przez cudzoziem-
ców, pozwolenie dla poszczególnych o-
bywateli Polski na wstąpienie do legji
cudzoziemskiej we Francji, zmiany na
stanowiskach urzędniczych i podobne
jeszcze sprawy. Na wszystkich tych
rzeczach pan prezes gabinetu musi pa-
luszkciem wycisnąć swoje placet. Przy
sumiennem, powtarzam, spełnianiu

wych obowiązków, omniū potens
musi gdzieś w papierach...

wszystko, nawet gdyby każdej
ności poświęcono tylko 3 minu-
ty, zlikwidować by musiało swą
szelką pracę umysłową, a pozost-
awiać sznur".

liczby tych podrzutków dodać
namienność protekcyjnalizmu po-
pulek, którzy i które z podziwu
samozaparcia chcą ustawić
tylko 5 lub 3 minuty dlatego,
gabinetu stał się ich pokątnym
w ich prywatnych interesach,
ekspertem lub wynalazcą. To
wyciąga pół godziny czasu, gdyż
w pięciu minutach nie da się załatwić,
by uczynić kogoś z protegowanych,
wyższym urzędnikiem lub też odwrot-
nie — kogoś usunąć. Wyznanie niektó-
rych przemysłowych chłopczyków, pracują-
cych od szeregu lat, że czynili naduży-
cia skarbowe, lub też popełniali jakieś
złowne machinacje, sięgają do worka
skarbowego, jest nadzwyczaj godne.
Reszcie przy wysokiej znajomości ju-
rysprudencji wśród polaków i polek za-
czymano lub nawet kasowano pro-
cesy cywilny.

Liczba więc podrzutków w ten spo-
sób wzrasta bezmiernie tak, że wprost
nie wyobrażam sobie ten urząd.

Panowie zaś lekarze swoim orze-
czeniem stwierdzili, iż jedynym jeszcze
funkcją przy pełnieniu tyłu urzędów
dla mnie zaniechanie jakiegokolwiek
walki ze sobą, gdyż ta najwięcej
szkodzi i najwięcej może zdrowie nad-
żyć. Gdy ten wyrok usłyszałem,
miałem już zupełnie zdecydowany prosić
Prezydenta o dymisję, gdyż przy
tęliście spraw, które szef gabinetu
nie do spełnienia, można się wściec. Na-
tomlist, gdy pomyślemy o wielkich obo-
wiązkach szefa gabinetu w obecnym je-
go stanie, trzeba sobie zgóry powie-
dzieć, iż spokojne pełnienie tego urzędu
nie może istnieć.

Mówię o swej konieczności, jako
szef gabinetu współpracowania z sejm-
mem. Gdybym kiedyś milczał ze sobą,
to bym nie więcej nie uczynił, jak bym
kopał panów posłów bezustannie, gdyż
moja metoda pracy jest wcale inna i e-
fektowniejsza i popularniejsza od pracy
panów posłów. Z uśmiechem, patrzę na
to, jak małe dzieci z nadzwyczajną po-
wagą rozmawiają z lalkami, jak z żywe-
mi zupełnie istotami, nakazując im róż-
ne czynności, i same często czynności te
wypełniają. Gdy ja to u moich dzieci
zauważyłem, śmiałem się szczerze, lecz
przysłuchując się obradom sejmowym,
muszę szczerze przyznać, iż brać udziału
w pracach takich nie jestem w stanie.

Lecz gdy panowie tak szczerze i nie-
nawistnie konkurują z suwerennością
pana Prezydenta, zazdrośnie strzegąc
swych niezawsze zasłużonych przywile-
jów, używanie w pracach tych takich
metod jest najzupełnie nonsensem, a pa-
trzeć na to jest wprost bolesne. Sam
proces pracy, polegający właściwie wy-
łączenie na mówieniu, należy do pomys-
łów najbardziej potwornych, jaki kiedy-
kolwiek ktokolwiek pomyślał.

Sam należę do mówców i wiem, jak
przemawiać trzeba, lecz, gdyby mi ka-
zano w przeciągu paru tygodni codzien-
nie przemawiać publicznie, to bym sam
siebie uważać musiał za pustą szmatkę.

Tymczasem panowie posłowie mogą
to czynić w przeciągu nie paru tygodni,
lecz kilku miesięcy, i tu trzeba widzieć
tę samą sejmową, tych mówców, którzy
w sposób najbardziej obrażający powagę
i porządek zachowują się tak, jakby to
była szynkownia. Gdy jeden mówi, plet-
nastu panów chodzi po sali, załatwiają
jakieś prywatne interesy, czterdziestu
panów głośno ma sobie coś do powie-
dzenia, pokazując mówcy plecy, a stu
panów zachowuje się mniej lub więcej
nóż przyzwolicie, a tylko panowie mini-
strów muszą zachowywać się w ta-
kim miejscu przyzwolicie.

A przecież każdy z posłów ma prawo
rzucić oszczerstwo i obelgę w słowach,
nie nadających się do powtórzenia. Ty-
lko ministrowie, którzy, pracując w po-
cie czoła, pobierała za swą szaloną pra-
cę głupie grosze, mają zewnętrzną uda-
wać nadzwyczajny szacunek dla tej sali.

Wszystkim panom posłom wolno mó-
wić od rzeczy, nie przystępując ani jed-
nem słowem do sprawy, która jest na
porządku. Mogą oni mówić wszystko
to, co im się podoba, nawet językiem
nieurzędowym, lecz ci panowie stale za-
niedbują porządek obrad.

Ladnieby wyglądało, gdyby słucha-
jąc wszystkich zaleceń, wygłaszanych
tak przekonywująco przez panów po-
słów, panowie ministrowie mieli się
do nich stosować!

Stwierdzam, iż przy przeszłym sejm-
mie nieraz sądziłem, przygotowując się
do przemówienia jako szef rządu, a bę-
dąc na sali, iż jest to ostatni dzień posie-
dzenia sejmu. Miałem wtedy już przygo-
towany plan określonej metody pracy
dla przyszłego sejmu, lecz zawsze mu-
siałem stwierdzić, że atmosfera w nim
jest do tego stopnia niemożliwa, że na-
wet zwykłe muchy nie wytrzymałyby
tej ciągłej gadaniny, która przecież i w
dalszym ciągu musiałaby mieć miejsce
nawet i w przyszłym sejmie.

Chciałem przypomnieć jedno mi-
bardzo dla mnie porównanie, które u-
czył mówcy o pracach parlamentu.

Jeden z wybitnych parlamentarzy-
stów stwierdził, iż porównuje pracę tę
z ciężką lokomotywą, pracującą pełną
parą. Maszyniści podrzucali pod kocioł
olbrzymie bryły węgla, a maszyna śliz-
ga się po szynach z powodu ciężkiej
masy, składającej się ze „szpilek”. Ja
osobiście znalazłem inne porównanie.
W królestwie angielskim był okres
czasu, gdy pod naciskiem związków za-
wodowych postanowiono zaniechać kon-
kurencji taniej pracy więźniów, skaza-
nych na ciężkie roboty. Zdecydowano
wtedy zająć więźniów ciężką pracą bez

żadnych wynagrodzeń. Zbudowano na
strychu więzienia dużą maszynę, poru-
szaną siłą ludzką, lecz z czasem jedna
trzecia więźniów przeszła do szpitali
warjatów. Sądzę, iż prace sejmu nasze-
go mogą być poniekąd porównywane do
powyższego historycznego wypadku.

Jeżeli przed dwoma laty, jako dykta-
tor Polski, sejm zwołałem, a mogłem go
zupełnie zgnieść, by zakończyć wresz-
cie z tą chorobą, jednakże tego nie
zrobiłem, — nikt nie może mi zarzucić, iż
jako szef gabinetu postępuję mniej kon-
stytucyjnie, niż sam sejm i zatem nikt
nie może mi nie może o brak demo-
kracji.

Bardzobym sobie życzył, aby pan-
owie posłowie nie identyfikowali swej
metody pracy z demokracją. Zaszczę-
ta pracą demokracji nie przyniosą.

Gdy więc trzeci sejm Rzeczypospoli-
tej rozpoczął swą pracę miałem na-
mówienie, jako szef gabinetu, miałem nad-
nad pracą tego sejmu, lecz przekona-
łem się, że praca bez należytego kon-
taktu nie może być prowadzona i dla-
tego miałem do wyboru: albo zaniechać
wszelkiej współpracy sejmu i stać się
dyspozycją pana prezydenta, albo za-
pisać ze stanowiska szefa gabinetu po-
skiego, który musi ze sejmem współ-
pracować.

Wybrałem to drugie i dlatego prze-
stałem być szefem gabinetu polskiego. Po-
wtarzam przytem raz jeszcze moją ra-
dę, aby pan prezydent szukał pozostaw-
ienia i moim najbliższym współpracownikiem,
Kazimierzem Bartlem, jeszcze kilku in-
nych, którzyby mogli współpracować z
szefem gabinetu. Z drugiej strony dom-
niem, iż przy każdym ciężkim kryzysie sta-
łem do dyspozycji pana prezydenta jako
szef gabinetu biorąc wszelkie śmiało po-
czynania na siebie i wyciągając śmiało
recepty swe na ewentualne konsekwencje.

Dodam tylko, iż sprawy wojskowe
jako najbardziej mnie interesujące po-
zostały w dalszym ciągu w mojej re-
kacji.

15 procentowy dodatek urzędniczy

wypłacony będzie 15 lipca.

Warszawa, 30 czerwca.

(Agencja Wschodnia)

W wykonaniu uchwały ciała ustawo-
dawczego w sprawie podwyżek dla urzę-
dników i funkcjonariuszy państwo-
wych, rada ministrów na posiedzeniu
dzisiejszem poleciła min. skarbu asy-
gnowanie na trzeci kwartał r. b. (lipiec,
sierpień, wrzesień) kwoty 15-proc. do-
datku od miesięcznych poborów.

Dodatek wysokości wspomnianej wy-
płacony zostanie w dniach 15 lipca, 1
sierpnia i 1 września r. b., każdorazowo
w wysokości 15 proc. od poborów mie-
siecznych.

Marsz. Piłsudski wyjeżdża do Gdyni

na poświęcenie dwóch nowych
statków.

Warszawski korespondent „Republiki” (B.)
telefonuje:

Dzisiaj wieczorem wyjeżdża do Gdyni
pociągami gdańskimi, marszałek Pił-
sudski wraz z córeczkami Wandą i Ja-
gódką na poświęcenie dwóch statków
powyższych imion.

P. Marszałkowi towarzyszą pułk. Pry-
stor, Wojciński i mjr. Zembrzycki.

Zmiany w kierowniczych stanowiskach administracji państwowej.

P. Bełchowski — wojewodą lwowskim, p. Paciorkowski — dyrektorem
depart. polityczn. min. spr. wewn.

Warszawski korespondent „Republiki” (B.)
telefonuje:

Jak się dowiadujemy w najbliższych
dniach rada ministrów przedstawi p. Pre-
zydentowi Mościłowskiemu do podpisu no-
minację p. Bełchowskiego na stanowis-
ko wojewody lwowskiego, p. Paciorko-
wskiego na dyrektora departamentu
politycznego ministerstwa spraw zagra-
nicznych.

Jednocześnie p. Prezydent ma podpi-

sać akt przeniesienia p. Jużewskiego do
ministerstwa spraw wewnętrznych.

Również w dniach najbliższych prze-
widziana jest nominacja posła Kościel-
kowskiego, o czym pierwsza donosiła
„Republika” na stanowisko szefa gabi-
netu rady ministrów z jednoczesnym
przyznaniem III stopnia służbowego. W
myśl przepisów pos. Kościelkowski, ja-
ko podsekretarz stanu będzie mógł nadal
piastować mandat poselski.

Katastrofa samochodowa pod Kutnem 3 osoby zabite, 2 ciężko ranne.

Na szosie pod Krośniewicami zdarzy-
ła się tragiczna katastrofa samochodowa,
w której trzy osoby poniosły śmierć,
dwie zaś są ciężko ranne.

Szczegóły tej wstrząsającej katastro-
fy są następujące:

Własnym samochodem jechał p. Józef
Bronsz z Bydgoszczy, obok niego sie-
dział Józef Kazimierzak ze wsi Biełce
pow. kutnowski).

Wewnątrz auta miejsca zajęli: brat
właściciela samochodu p. Mieczysław
Bronsz, nauczyciel z Bydgoszczy, p. Jó-
zef Wybrański z Bydgoszczy oraz p.
Mieczysław Opaciński, urzędnik kolej-
owy z Krośniewic.

P. Józef Bronsz, który sam prowadził
samochód, uległ prośbom Kazimierzaka
i oddał mu kierownicę.

P. Bronsz nie przewidział strasznych
skutków swej lekkomyślności.

Fatale następstwa nie dały na sie-
bie długo czekać. Samochód, prowadzo-
ny niewprawną ręką Kazimierzaka,
wpadł z całym impetem na topolę przy-
drożną.

Rozległ się ogłuszający trzask grucho-
tanej karoserii i tłuczonych szyb.

Mocno już uszkodzony samochód za-
kreślił łuk w powietrzu i runął do głę-
bokiego rowu, przygniatając sobą pasa-
żerów.

Niefortunny kierowca Kazimierzak
poniósł śmierć na miejscu. Bardzo cięż-
kie rany odnieśli: pp. Mieczysław Bronsz
i Wybrański. Przewiezieni do szpitala w
Kutnie, nie odzyskawszy przytomności
— życie zakończyli.

Nieco lżej ranni są właściciel sam-
ochodu i p. Opaciński — umieszczono ich
w szpitalu kutnowskim.

Szczątki rozbitego samochodu pozos-
tały na miejscu strasznej katastrofy.

Podczas urlopu

możesz w spokoju używać
kąpieli słonecznych, jeżeli
będziesz

Leschera
masaż
Przebiegiem
wiedzy naukowo wyprobo-
wanych o niezawodnej sku-
teczności.
W aptekach matę 3.15, mydło 2.30

**Wal z komunizmem
w Japonii.**
we aresztowania.

Tokio, 30 czerwca.

W dniu mija Wschodnia)
czciwostwa państwu władze bezpie-
czeństwa gwałtownie ponownie wię-
dzących i starych, jako prze-
kraczających granice, jako prze-
radę koronną, wo, postanowione przez

Jak przewi-
jednakrotnie a. aresztowania te ni-
się najbliższym powtórnie już w cz-
dużą liczbę, bo, osiągnęła wyjątko-
szkodzić ewentualnym demonstracjom
któreby mogły zakłócić uroczysto-
ronacyjne.

Na pewien czas zamknięte równ-
zostaną wydawnictwa, podobne
sprzyjanie ruchowi komunistycznemu.
Azji.

Min. Strassburger w W szawie.

Warszawski korespondent „Republiki”
telefonuje:

Do Warszawy przybył generałny
marszałek Rzeczypospolitej w Gdańsku
Strassburger oraz kierownik s-
mniejszości narodowych przy sekre-
jacie Ligi Narodów p. Askarate, ki-
pragnie poinformować się o kwe-
szkółstwa mniejszości na Górnym S-
są.

**Woda kolońska
FASCINATA**

Chypre Fascin.

jest ostatnim wyrazem kompozycji aroma-
tycznych osencji o odświeżającej dział-
ności.

KRYNICA Dr. EDWARD
EHRENPREIS
ord. jak zwykle Willa „Romanówka”

Opium, murzyn i cywilizacja.

Marsylja, w czerwcu. Kilka lat temu kulturalne narody wywodziły wielkość walkę fabryk z przemyślnikami opium. Dobroczynna Liga Narodów wchodziła do tej akcji. Zorganizowano interwencję zbrojną, wysłano pancerniki na kontynent chiński i nie obeszło się bez rozlewu krwi.

Wojnę opiumową zakończyły oczywiście międzynarodowe traktaty. Tak zwykła mówić historia. Ale historycy czasami się mylą. Wojna opiumowa bowiem trwa i to nie w Chinach, ale w Europie, a mianowicie w Marsylii. Noleis volens jestem więc sprawozdawcą wojennym „Republiki” z pola walki opiumowej. Na froncie w oparach opiumowych, na posterunku wraz z agentami policji celnej.

Oto nadjeżdża okręt z Chin. Wśród pasażerów oko wytrawnych specjalistów marsylijskich imie czasami odmalować przemysł opium. Dwaj panowie. Pol pachą mają małe paczki, jak się okazuje to chleby. Oryginalni podróżnicy, doradcy, którzy aż z Chin przywożą chleb do Marsylii. We wnętrzu niewinnych darów bożych znaleziono opium.

Następna para przyłapani. Wykupili z lura celnego parę wypchanych wapentych orłów tybetańskich.

Gdy otwarto brzozy królewskich ptaków znaleziono blaszane pudełka pełne doskonałego opium z Benares.

W wydrążonych łaskach, w aparatach fotograficznych „spiralizowanych przebiegów”, w rzekomych książkach, w szczytów butach codziennie przybywały proszek, chorobliwy twórca mieszaninowych wizji. A historia mówi, że wojna opiumowa się skończyła.

Opium ma także swoją legendę. A może nawet legenda jest świętą prawdą. Wzrost na przedmieściu w samotnym strzeżonym pałacu mieszkał bogatszy od nababów indyjskich i ytem prześciga policję całego świata.

Wszystkim kobiet. Patrz na niego z uwielbieniem skośnookie japoński w eleganckich kimonach; murzynki z bambusami ozdabiającymi czoło, wachlują jego majestat.

Pałace spórzenta, królewskie, zaporne, tajemnicze a wyzywające, ślą mu różnokolorowe piękności, ozdobione złotem, srebrem, bursztynami i kością słoniową. A wszystkie te kochanki pyszne, jak królowe—to jego niewolnice.

Orły, papugi, i chleby wypchane białym proszkiem, to tylko figle jego królewskiej mości. Policji celnej nie wolno znówować, policja celna musi mieć swoje sukcesy.

W sposób tajemniczy sprowadza się „proszek” en gros w workach stukilogramowych.

Wszystkich pałaczy Europy. Edgar Poe i Baudelaire mają wielu uczniów na świecie, a król „proszku” ma wielu agentów.

Historia mówi że wojna opiumowa się skończyła.

W jednego razu znaleziono w jednym z portów wielkiego portu trupa młodzieńca. Po licznych ranach „dość łatwo do wniosku, że go zastrzelano.

W jego kapeluszu—był kupiony w Nowym Jorku. Nosił koszulę z New Yorku i ubranie z Liverpoolu; pull-over z Londynu miał na karku, a w ręku białą prochówkę.

Policja „doszła” do wniosku, że był przemysłowcem opium. Dodajmy pocichu i nieoficjalnie, że był agentem legendarnego króla.

Kilka dni temu doniosły gazety o banalnym wypadku. Aresztowano znowu jakiegoś murzyna. Cóż w tym nadzwyczajnego.

Aresztowano go za obrazę moralności, gdyż zasnął w parku miejskim w stroju adamowym.

Podobno przyjechał z egzotycznych krajów i nie podejrzewał, że w kulturalnej Europie przywilej produkowania nagich wzdęków ma tylko pięć piękna.

Sprytne nagabywany przez dziennikarzy, opowiadał, całą serię niesamowitych murzyńskich historii, wśród których opium było stałą i pełną szatańską pięknosci dekoracją. Jak się okazuje młodzieńca ten spławił już opium netyli, ko na Nigrze, ale i na Amazonce, a zapewne w opiumowym szale, wpadł na genialny pomysł i wynalazł system super-matrimonijalny.

W nadbrzeżnych wioskach nad Amazonką co 100 kilometrów ma po jednej żonie. Spławił „proszek”, wzdłuz rze-

ki, zawsze nocuje u siebie z małżonką. Nie trzeba być wielkim matematykiem, aby obliczyć, że na 700 kilometrów ma 7 żon.

System żon oddległych o przepiękne sto kilometrów—to zabawne. Podobno ów murzyn znalazł wielu naśladowców i nie dziwnego.

Człowieka, który taką rzecz wymyślił śmiała aresztować policja za obrazę moralności!

Oto pan Alphonsin — wyłączny dostawca papierosów opiumowatych, to jest legalnych ilości, rozkosz sprawiaczego narkotyku.

Podobno pan Alphonsin ma i poboczne zajęcie: zaprowadził lotne, w jarmarcznych autach umieszczone „domy szczęścia”.

Te ruchome fabryczki miłości kursują sprawnie po całej Syrii, więc nie dziwnego, że dzięki pomysłowi genialnego Alphonsina, nima ani jednego garnizonu na Libanie i Antylibanie, któryby nie zaspakajał przynajmniej raz na dziesięć dni nostalgii za... kobietą z dalekiej ojczyzny.

Pan Alphonsin zapewnia, że ruchome

domy miłości, mają netyliki elektryczności, ale i całe urządzenia subtelne i higieniczne, oraz mechaniczne pianina.

Trzeba jednak zrozumieć dlaczego Liga Narodów dała mandat Francji nad Syrią. Kto lepiej umiałby zaprowadzić higieniczną miłość?

Na wysokim Libanie szumia cedry, królewskie drzewa Salomona; a w ich cieniu spoczywają auta—ruchome „domy miłości”. Mechaniczne pianina zagłuszają śpiew ptaków. Wspaniały postęp i godna cywilizacja.

Jeżeli kiedykolwiek bogini losu zapędzi Was do Marsylii, to nie zapomnijcie sprawdzić istotnego kolorytu moich pasteli marsylijskich. Zobaczcie, że Marsylja to istne piekaczko, w którym się pracuje, importuje, eksportuje, kocha i zabija.

Zobaczcie legendarnych przemysłowców opium, a nawet bez podnieconej przez haszysz wyobraźni, egzotycznych ludzi z całej kuli ziemskiej. Patrząc przez to wielkie okno Europy na ludzi i okręty, zobaczcie świat cały!

J. Domanowicz

Londyn i jego sensacje.

Londyn w pełni sensacyjnego sezonu. — Tradycyjna uroczystość na dworze królewskim. — Niezmiernie ciekawe rewelacje z czasów wojny. — Niezwykła zdobycz angielskiego przemysłu włókienniczego. — Przed przewrotem w dziedzinie fabrykacji sukna?

(Od naszego specjalnego korespondenta.)

Londyn, czerwiec 1928. Londyn znajduje się obecnie w pełni swego sezonu. Najważniejsze wydarzenia, które skupiają na sobie uwagę całej ludności angielskiej, rozgrywają się obecnie. Wydarzeniem, wywołującym w szerokich kołach towarzyskich silny dreszcz sensacji, jest przyjęcie młodych panów z towarzysztwa angielskiego na dworze królewskim.

Oddawna jest już tradycyjnym zwyczajem, że angielska para królewska przyjmuje na specjalnej audyencji najwykwintniejsze panie z angielskiego towarzystwa. Panie te są wśród szczególnego ceremoniału przedstawiane królowi i królowej.

Ceremonia ta ma charakter niezwykle wyjątkowy w życiu Londynu i biorą w niej udział przedstawiciele państw zagranicznych, akredytowanych przy dworze królewskim. Skąd płynnie zainteresowanie dla tej uroczystości wśród najknaższych mas? Oczywiście, że stąd, iż panie, które spotyka zaszczyt przedstawienia parze królewskiej ukazują się w najwytworniejszych toaletach, przybranych w najwspanialsze klejnoty.

Ceremonia zaczyna się na dworze królewskim w Buckingham o godzinie 10 wieczór. Już od godziny 6 po południu zdążają w stronę pałacu królewskiego karety, wiozące „szczęśliwe wybrane”. Chodzą bowiem o to, by zjawić się

jaknajwcześniej i zająć najlepsze miejsce w sali tronowej.

Cała uroczystość połączona jest z pełnym tradycyjnym ceremoniałem. Król i królowa ukazują się w ceremoniałnych, wspaniałych toaletach, ministrowie w swych historycznych strojach, służba zaś odziana jest w ubiory, uszyte z jedwabiu, przetykanego złotem. Wszystkie kosztowności, całe złoto i klejnoty dworu królewskiego są na widoku i w użyciu. Ceremonia przedstawiania wybranych odbywa się w ten sposób, że „szczęśliwa” przeprowadzona zostaje przed oblicze królewskie i składa głęboki, tradycyjny ukłon. Po tej ceremonii odbywa się w salach królewskich wspaniałe przyjęcie. Lśni złoto, brylanty, wytworne toalety, ci, którym dane jest to oglądać, oraz ci, którzy dowiadują się o wszystkim z długich opisów w gazetach, długo, długo mówią o tej sensacji na dworze królewskim.

Brednie litewskie o rzekomym spisku Polski przeciw Litwie.

Prowokacyjne zeznania aresztowanego posła litewskiego.

Kowno, 30 czerwca.

Prasa publikuje rzekome zeznanie aresztowanego przed kilku dniami posła Kedysza.

Miał on zeznać, iż istniała pomiędzy rządem polskim a opozycją litewską umowa, co do zamachu zbrojnego przeciwko rządowi Waldemarasa.

Zamach ten doznać miał moralnego i finansowego poparcia ze strony rządu polskiego. W celach zamachu leżało oba-

lenie (?????) i zgładzenie (???) Waldemarasa i obwołanie dyktatury. Na czele nowego rządu stanąć miał Pleczkaitis, (?), którego naczelnym zadaniem miało być stworzenie unii polsko-litewskiej.

Posel Kedysz zeznać miał dalej, że na terenie wileńszczyzny akcja dywersyjna emigrantów litewskich trwa dalej. Pisma opozycyjne nie zamieszczają zeznań posła Kedysza, nie biorąc najwiśdoczniej na serio wymysłów defenzywy litewskiej.

Krylenko żąda kary śmierci dla 18 oskarżonych w procesie donieckim.

Moskwa, 30 czerwca.

W rozprawach przeciwko sabotażystom w zagłębiu donieckim prokurator Krylenko cofnął oskarżenie, przeciwko monterowi Meyerowi, uważając, że oskarżenia, rzucane nań przez Baszkina, są całkowicie bezpodstawne.

Co do inżyniera Otto to prokurator wniosł o skazanie go na karę więzienia od 6 miesięcy do roku, albowiem jest zdania, iż niemożliwością fizyczną jest, aby ktoś był członkiem Stahlhelmu, a jednocześnie przyjacielem nowej Rosji. Przez czas pobytu w więzieniu inżynier Otto był i mógł—wedle opinii Krylenki—zastanowić się, jak pojmować należy lojalność wobec Sowietów.

Co do montera Badstibera—prokurator Krylenko wnosi o skazanie go na karę więzienia z zawieszeniem, bowiem był on poinformowany o działalności sabotażystów, a jednocześnie w porę nie uprzedził władz.

Jak z drugiej strony p.dają—Badstiber za usługę, wyświadczoną przez złożenie i wyczerpujących i cennych zeznań w toku procesu, otrzymuje stanowisko kierownicze w jednym z zakładów w zakładach przemysłowych donieckich.

Co do oskarżonego Baszkina—Krylenko wnosi o wymiar kary śmierci. Tak samo domaga się kary śmierci dla innych 18-tu oskarżonych.

Żywe wrażenie w całej Anglii wywarła ostatnia książka, która ukazała się w księgarniach angielskich, a której autorem jest kapitan L. E. M. b. kierownik zakładów zepelinowskich w Niemczech. Jest rzeczą wiadomą, że w czasie wojny światowej planowali Niemcy niejednokrotnie atak zepelinów na Londyn. Ataki te mogły doszczętnie zniszczyć stolicę Anglii. Z dokumentów, które przytacza kpt. Lehman, dowiadujemy się, że stale niszczyliście te plany lansowane były przez niemieckie kierownictwo wojenne i że nawet ustalony był już termin, w którym zepeliny ruszyły miały na Londyn. W ostatniej jednak chwili ekskalzer cofnął rozkazy. Motywy tego kroku ekskalzera niemieckiego nie była bynajmniej litość. Cesarz niemiecki doszedł mianowicie do przekonania, że zniszczenie Londynu nie wiele pomoże Niemcom, w Anglii zaś wywołać może zwiększenie nastroju patriotycznego, co dla ekskalzera wydawało się bardzo niepożądane. O tem „cudownym” ratowaniu przed niszczycielską działalnością Niemiec mówi się obecnie wiele w Londynie.

I mistrze mody angielskiej mają swoją sensację. Znany przemysłowiec tekstylny urządził w tych dniach dla przedstawicieli prasy oraz dla zaproszonych gości pokaz, w czasie którego demonstrował wykwintne stroje męskie i damskie, uszyte z materiałów... metalowych! Brzmiało to wprawdzie nieprawdopodobnie, — jest jednak prawdą! Wynalazek Gordona polega na tem, że materiały, z których szyje on ubrania nasycone są cieczą sporządzoną z mieszanek aluminium. Elastyczność i wygląd materiałów nie na tem nie traci, — materiał zaś staje się w ten sposób niezniszczalny.

A więc przewrót w dotychczasowej fabrykacji sukna i krawiectwie... Niezniszczalne ubrania!... Mr. Gordon wierzy, że idea jego zawojuje cały świat. Ze względów „oszczędnościowych” życzymy mu tego zwycięstwa w Polsce z całego serca.

Ostatnie 2 dni!

Wielki podwójny program!

1) Wielki dramat uczciwych ludzi. Tragedja Kobiety uczciwej i jej walka z kobietą zdrażającą.
„Za cześć kobiety“
 W rol. głównych: JONN GRAWFORD, FRANCIS X. BUSHMAN
 2) Dawno nie widziana, ulubiona artystka MARION DAWIES
 w dowcipnym, figlarnym i niezwykłym wesolym ilminie z życia holenderskiego pod tyt.
CZERWONY MŁYN
 Duchy, strachy i miłość oto zagadnienie treści tego obrazu. — Partnerami GEORGE SEGMAN I KARL O.

Początek seansów o g. 4 i pół, w soboty, niedziele i święta o g. 1. Ceny miejsc w niedzielę, święta i soboty na 1 seans od 5 Orkiestra pod dyr. p. R. KANTORA.

Zatarg farmaceutów z Kasą chorych

Zarząd Kasy nie ustąpi ze swego stanowiska.

Wywiad „Republiki” z prezesem Kasy, p. Kałużyńskim.

Obecny zatarg między dyrektorem Kasy chorych m. Łodzi a związkami farmaceutów, jako interesujący najszerzej mas ludności, wymaga możliwie wszechstronnego oświetlenia.

W dniu wczorajszym umieszciliśmy list farmaceutów, w którym zwalają oni winę za wywołany stan rzeczy na dyrektora Kasy. Rezerwując sobie wypowiedzenie własnej opinii, podajemy poniżej wywiad z prezesem zarządu Kasy chorych p. Kałużyńskim, do którego zwróciliśmy się z prośbą o sformułowanie stanowiska zarządu.

—W odpowiedzi na list farmaceutów, ogłoszony w prasie łódzkiej—mówi p. Kałużyński—zarząd Kasy chorych opublikuje wyjaśnienie, dlaczego wydał zarządzenie o przygotowywaniu pewnych lekarstw z góry oraz wyświetli istotne podłoże zatargu.

Na tem miejscu zaznaczyć muszę, iż na posiedzeniu rady Kasy chorych w początkach czerwca oświadczyłem, że aby podjąć nadmiernemu zapotrzebowaniu lekarstwa w tych lokalach, jakimi dysponuje Kasa chorych w Łodzi, będziemy musieli wejść na drogę mechanizacji pracy, w przeciwnym wypadku zapotrzebowanie tego zapotrzebowania nie będziemy w stanie. Z drugiej strony motywem wydanych zarządzeń było uświadomienie sobie konieczności zmniejszenia kosztów, związanych z placami. Zarządzenie mechanicznego przygotowania lekarstw dotyczyło tylko tych leków, które w praktyce krajowej i zagranicznej zostały zmechanizowane.

Zarząd i dyrekcja Kasy chorych dawno już powzięły plan reorganizacji pracy w aptekach na wzór zachodnio-europejski. Cały ten proces na terenie Łodzi przyspieszyła grypa, która rozszerzając się w zbyt ostrem tempie, stworzyła tak masowe zapotrzebowanie tych samych leków, że odrębne każdorazowe odrabianie było wykluczone. Dochodziło do tego, że w jednej aptece dziennie sporządzano 200 lekarstw według jednej recepty.

Widząc takie położenie, naczelny lekarz Kasy po odbyciu konferencji z lekarzami i kierownikami aptek, przewidywał, że w obecnym zapotrzebowaniu można pewne ściśle określone lekarstwa z góry przygotować, by nie narazić ubezpieczonych na długie wyczekiwanie i powtarzane przychodzenie do aptek co powodowało niebawem ścisł. W ten sposób przygotowywano lekarstwa z góry na jeden dzień. Takie przygotowanie leków na jednodniowy zapas nie wywołało wśród fachowych czynników żadnych obiekcji i przez kilka dni wszyscy farmaceuti we wszystkich aptekach do zarządzeń się zaszosowali.

Pewnego dnia dyrekcja Kasy nieoficjalnie dowiedziała się, że na zebraniu związku farmaceutów postanowiono polecenie nie wykonywać z powodu rzekomej niezgodności z przepisami prawa.

Już w następnym dniu po tem zebraniu w aptece 2-iej (Piotrkowska) polecenie kierownika wykonania na zapas lekarstw nie zostało wykonane. Chcąc sprawdzić, czy istotnie zachodzi kolizja między zarządzeniem naczelnego lekarza a przepisami, informowałem się, mówiąc p. Kałużyński, u przewodniczącego i delegatów powołanego towarzystwa farmaceutów (właścicielem prywatnych aptek) a następnie na konferencji z lekarzami, którzy oświadczyli, że żadnych uchybień prawnych nie ma.

Po obrzymaniach tak kompetentnych wyjaśnień i zapewnień, uświadomił mi się, że natrafiamy na nieoficjalną, ci-

cha akcje sabotowania rozporządzeń naszych, co godzi nie tylko w instytucję naszą, lecz i w ogół ubezpieczonych.

Ponieważ związek, który zwołał zebranie i który wydał polecenie niewykonania zarządzeń Kasy, nie zwrócił się do nas i nie uprzedził nas o swych zapatrywaniach, stanęliśmy na stanowisku

zawieszania w pracy tych farmaceutów, którzy odmowę wykonania poleceń motywują uchwałą związku—chcąc tym sposobem ujawnić powody i zdemaskować wroga naszych zarządzeń.

Dodać tu muszę, że kierownicy aptek—przewodniczący farmaceutyczni są bezpośrednio odpowiedzialni przed władzami za niezgodne z przepisami wyrabianie lekarstw.

W tym samym czasie dyrekcja Kasy chorych proponowała ogółowi farmaceutów honorowanie zarządzeń Kasy, a zarząd zwrócił się do wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego, by ten wydał swą opinię. Konferencja ta naraziła nie doszła do skutku z powodu choroby p. dra Skalskiego, dyrektora wojewódzkiego urzędu zdrowia.

Mimo tak ustępliwego stanowiska dyrektora Kasy chorych, farmaceuti nie cofnęli się z zajętego stanowiska i w do-

szym ciągu odmawiają wykonywania zleceń kierowników aptek.

Nie widząc więc żadnego innego sposobu wyjścia z tej sytuacji, postanowiliśmy wydać zarządzenie kierownikom aptek, by opornych zawieszali w pracy. To zarządzenie wywołało protest ze strony farmaceutów, wyrażone w zaprzestaniu pracy w aptekach kasowych, wytworzył leków, składnicy aptecznej (nie mającej nic wspólnego z wyrobem leków—a nawet w wydziale buchalteryjnym, w którym zatrudnionych jest kilku farmaceutów przy dokonywaniu pewnych obliczeń).

Stanowisko farmaceutów i sposób walki niewątpliwie zmusi nas do wycofnięcia daleko idących konsekwencji. Nie możemy bowiem zgodzić się, by przy tak masowym leczeniu, jakie się odbywa, pokrywanie zapotrzebowania na lekarstwa dokonywane było, jak przed stu laty.

Sytuacja ta jest dla nas—mówi dalej p. Kałużyński—o tyle przykora, żeśmy jej zupełnie nie przewidywali. Do tej pory pierwsze dni przedstawia się ona nazewnątr bardzo powłókanie. Dziś jednak już ustaliliśmy bieg załatwiania lekarstw w ten sposób, że w porozumieniu z aptekami prywatnymi wszystkie lekarstwa t.

zw. pilne będą w aptekach wszystkich ubezpieczonych wydawane bez zapłaty, natomiast nie pilne będą przynosić kolacji przez aptekę prywatną do wykonania. Niki nia za zapłatą i następnie zwrotem kasy i n tów z Kasy chorych.

Zdecydowane jest, o czem zapowiadaliśmy, że związek farmaceutów wie, by w odpowiedni sposób nam wypowiedziano, przeprosił za dzieł całkowicie, stawiając ją na pierunko czynnie zasadniczej.

Dla Kasy chorych nie może być jest t cydującym czynnikiem strach farmaceutów przed utratą pracy, gdyż iż zaalanych działach pracy tej instytucji. Dopilniabyśmy, jak dziesięć lat temu, w wiel, prowadzący gospodarstwo, wydał si dług metod z przed zeszłych stuleci.

Zdaje się nam, że opinia publiczna zrozumie nasze położenie i intencje i powiednio oceni postępek farmaceutów u których już zupełnie jasno przy tym targu uławni się materialny interes sobisty oraz nasze zarządzenie i stan wisko, idące w kierunku zmniejszenia wydatków nieracjonalnych i sklerotnia dochodów na bezpośrednie świadczenie dla ogółu ubezpieczonych.

Kiedyśmy po drodze—kończy swe wywody p. Kałużyński—usuwanie metod mi pracy bardzo od nas odległych a dazy. Nie nry do takiej gospodarki, która odpotlo wiada potrzebom nauki lekarskiej i racjonalnego wydatkowania powierzonych nam funduszy.

Kasa proponuje porozumienie

na podstawie orzeczenia wojewódzkiego urzędu zdrowia.

Za pośrednictwem prasy miejscowej, w dniu 29 czerwca r. b. Kasa chorych zawiadomiła ogół ubezpieczonych, że farmaceuti, zatrudnieni w aptekach Kasy porzucili pracę, by tą drogą zmusić Kasę chorych do cofnięcia zarządzenia, które ma na celu wyłączenie sprzedawcy usług ubezpieczonych, zgłaszających się po lekarstwa do aptek kasowych.

Fakt, że wynikił spór pomiędzy pracownikami farmaceutycznymi a Kasą chorych nosi charakter wybitnie zawodowy, że Kasa chorych proponowała przedstawicielom farmaceutów, by stanowisko obu stron poddać rozpatrzeniu wojewódzkiemu urzędowi zdrowia i że nad tą propozycją zarządu Kasy farmaceuti przeszli do porządku dziennego—świadczy wymownie o tem, że organizatorzy bezrobocia w aptekach kasowych zgóry wykluczyli możliwość pokojowego zlikwidowania zatargu.

Stosując zatem taktykę, jakiej unikają wszystkie organizacje zawodowe—przedstawiciele farmaceutów kasowych ponoszą całkowitą odpowiedzialność za skutki bezrobocia w aptekach Kasy.

Poza tem, pomijając nawet fakt, iż istota wynikłego zatargu wyklucza możność jej obiektywnego rozstrzygnięcia w drodze akcji strajkowej.—Zarząd Kasy podkreśla antyspołeczne stanowisko organizatorów tej akcji, którzy spowodowali bezrobocie w aptekach Kasy chorych w czasie trwania epidemii grypy, a tem samem utrudnili walkę z epidemią.

Nawiązując do treści komunikatu farmaceutów pracowników aptek Kasy chorych m. Łodzi—zarząd Kasy stwierdza, że komunikat ten jest fałszowaniem prawdy przez autorów wspomnianej publikacji. Natomiast twierdzenie farmaceutów, które dosłownie brzmi: „Jednocześnie prosiliśmy zarząd Kasy, ażeby wspólnie z nami zwrócił się do wojewódzkiego urzędu zdrowia z prośbą o wydanie orzecznictwa w tej sprawie (t. j. w sprawie istoty zatargu)”—jest wprost kary-

godne. Bezpodstawność bowiem tego twierdzenia polega na tem, że nie farmaceuti zarządowi Kasy a zarząd Kasy chorych farmaceutom proponował przekazanie sporu wojewódzkiemu urzędowi zdrowia z prośbą o orzecznictwo.

Przedmiotem sporu jest kwestia: czy przyrządzanie zgóry lekarstw, mających zbyt masowy jest dopuszczalne? Odpowiedź negatywna farmaceutów, po wołujących się na ustawy rzekomo zabraniające takiego sposobu sporządzania lekarstw, jest stanowiskiem jednostronnem i niezgodne z jednomyślną opinią czynników fachowych, z którymi zarząd Kasy omawiał sprawę przed wprowadzeniem zarządzenia. Rozstrzygnięcie sporu w aptekach Kasy chorych nie ma nic wspólnego z normalnem załatwianiem spraw, wymagających tylko autorytatywnej interpretacji obowiązujących przepisów. O to jest stanowisko Kasy chorych, którego farmaceuti podzielić nie chcieli.

Wobec jednak oświadczenia farmaceutów w komunikacie, jakoby i oni pragnęli przedmiot zatargu przekazać wojewódzkiemu urzędowi zdrowia do orzecznictwa, zarząd Kasy, przyjmując to oświadczenie jako zobowiązanie strony, która tę propozycję Kasy chorych przedproklamowaniem bezrobocia odrzuciła, oświadcza, że w dalszym ciągu zgadza się by wojewódzki urząd zdrowia wydał o piśmie o wspomnianem zarządzeniu Kasy chorych.

Zarząd Kasy podkreśla raz jeszcze, że wysuwając propozycję zwrócenia się do wojewódzkiego urzędu zdrowia celem uzyskania opinii o zarządzeniu Kasy, usunął wszelkie powody do przerwania pracy w aptekach kasowych.

Jednocześnie Kasa chorych podaje do wiadomości ogółu ubezpieczonych, by z receptami lekarzy kasowych zwracali się do aptek prywatnych, które do czasu zakończenia bezrobocia farmaceutów wydawać będą lek na rachunek Kasy.

Możesz śmiało całować!

czytając nie plamiący trwałej OJA kredki do warg

OJA trwała nie śluszcząca kredka do warg ma tą własność, iż raz dziennie użyta, nadaje wargom stałą, ładną, czerwien i świeżość

OJA Parfumerie Paris

Znowu wszędzie do nabycia!

DLA SŁOMIANYCH WDOWCÓW.

Smutny jest zaiste i współczućia godzi słomianych wdowców. Żony na letniskach miejscowościach kuracyjnych korzystają z łask lata, oddychają świeżym powietrzem opalają się na słońcu i bawia się do upr. Jedynym ich trudem jest pisanie listów o stanie pieniędzy do małżonków, którzy, dus się w okopconych murach Łodzi, pracują jak konie w karacie. Aż ilość bierze, człowiek spojrz na tych zmierzowanych, sioła jarzma małżeńskiego. W smutku wielim uwa mu życie latem w murach Łodzi.

Toteż dziennikarze łódzcy, ludzie, ko już rzekło, serca dobrotliwego, ulitowali, iż istnienia słomianych wdowców i na li zaprosił ich wszystkich w dn. 22 do Helenowa na Letnia Redute. Prasa chaj się rozzerwa nieco ci nieszczęśliwej przy muzyce, śpiewie i plaszach na sw wietrze zapomna choć na chwile ka swych i kłopotach.

TEATR

MUZYKA / SZTUKA

Nowy sezon w teatrze.

Dowiedzieliśmy się, iż na przyszły sezon 1928/29 r. do Teatru Miejskiego do-
wczas podpisali umowy z dyrekcją
następujący aktorzy: pp. Dąbrowska,
Dunajewska, Horecka, Niemirzanka, Ła-
ńska, Grywińska, Morska oraz pp. Kli-
zewski, Chodecki, Szacki, Krotke i Ta-
rkiewicz.

TEATR MIEJSKI

Dziś wieczór z okazji odbywającego
w Łodzi kongresu eucharystycznego
Teatr Miejski wystawia „Dziady” Mickie-
go.

Jutro i dni następnych „Golem”.

TEATR POPULARNY.

Dziś, w niedzielę, o godz. 4.20 po pol. i 8.20
po cz. powtórzenie wczorajszej premiery weso-
łych krotkowi „Co on robi w nocy?”
Bilety w cenie od 3 zł. do 60 gr. do nabycia
kasie teatru od 10 rano przez cały dzień bez
zawieszki.

CHATA ZA WSIA.

Sensacja bieżącego sezonu letniego teatru
popularnego w Łodzi, będzie przygotowane
przez dyr. teatru popularnego przedstawienie na
polnym powietrzu, które odbędzie się w naj-
bliższych okolicach miasta. Miejsce i termin po-
lane będą w krótkim czasie do wiadomości. Na
przedstawienie to wybrana została piękna bar-
wna sztuka ludowa „Chata za wsią”. Akcja tej
sztuki rozgrywa się głównie w obozie cygańskim
w lepiance pod lasem, nadaje się znakomicie
na przedstawienia wolno-powietrzne, teren zaś
odpowiedni jest już wybrany. Akcja dramatyz-
mu urozmaicona zostanie stosownymi tańcami
i śpiewem z ilustracją muzyczną Z. Noskowskie-
go, przy współudziale tow. śpiew. im. Moniusz-
ki. Zapowiedź tego przedstawienia, które za-
szczyścić mają swoją obecnością najwyższe oso-
bistości, wzbudziło wielkie zainteresowanie
wśród sier miejscowych i okolicy, tem więcej,
że przy obecnej kanikule letniej, każdy chętnie
odetchnie w dzień świąteczny poza murami mia-
sta i skorzysta z tak pięknego pokarmu duchow-
nego.

Dziś „Rakieta na księżyc” odegrana zostanie w „Gongu” po raz 25.

Rewja W. Łaka „Rakieta na księżyc”
zyskuje sobie z każdym dniem coraz to
większy sukces.

Cały zespół na czele z pp. Buczyń-
ską, Rumowiecką, Bolekim, Laskowskim
Kamilińskim i ulubieńcem Łodzi Czesła-
wem Skonecznym stwarza kapitalne
sylwetki znanych łodzian. Oprawa sce-
niczna znanego karykaturzysty St. Do-
brzyńskiego.

Dziś, w niedzielę, daje „Gong” 3
przedstawienia: o godz. 6, 8 i 10 wiecz.

Dziś o godz. 10-ej „Rakieta na księ-
życ” zostanie odegrana po raz 25, co
jest, jak na Łódź, swego rodzaju rekor-
dem.

Rewja ma zapewnione powodzenie
jeszcze na dłuższy czas.

RADJOPROGRAM

WARSZAWA.

10.00—12.00 Transmisja z m. Łodzi uroczy-
stego nabożeństwa z okazji zjazdu eucharysty-
cznego. 12.00 — Sygnał czasu, hejnał z wieży
marjackiej w Krakowie, komunikat lotniczo-
meteorologiczny. 15.55 — Komunikat meteorolo-
giczny. 16.00—16.20 — Odczyt p. t. „Prace
związane ze sprzętem zboża. 16.20—16.40 —
Odczyt p. t. „Lato w sadzie”. 16.40—17.00 —
Odczyt p. t. „Najważniejsze wiadomości i wska-
zania rolnicze. 17.00—18.30 — Koncert orkie-
stry filharmonicznej warszawskiej. W progra-
mie muzyka operowa. 18.20—18.50 — Rozma-
tości. 18.50—19.15 — Odczyt p. t. „Udział po-
laków w walkach o niepodległość Włoch”. 19.15
— 19.40 — Odczyt p. t. „Ludy Kaukazu”. 19.50
— Transmisja z opery Poznańskiej: „Tosca”,
występ Jana Klepury i Zygmunta Zalewskiego.
22.00—22.05 — Sygnał czasu, komunikat lotni-
czo - meteorologiczny. 22.05—22.20 — Komu-
nikaty PAT-a. 22.20—22.30 — Komunikaty: po-
licyjny, sportowy, nadprogram. 22.30—23.30 —
Muzyka taneczna z restauracji „Oaza”.

TEATR REWII

TEATR REWII

CASINO

Dziś premiera!

Nowy program!

Nowy zespół artystyczny!

GOŚCINNE WYSTĘPY: Niny Bolskiej,
Haliny i Anny Zabojskich, R. G. era-
sieńskiego, W. Zdanowicza, Z. Regro
i innych oraz baletu.

Wielka rewja aktualna

„Tylko dla dorosłych”

W 2-ch częściach, w 14 obrazach
— pióra —

J. Boczkowskiego, J. Wima, Toma i Domosławskiego

W programie między innymi:

„Na rybkach”

sketch J. Wima

„Sen”

scena choreograficzna

„Kółeczko”

operetka J. Boczkowskiego

„Radio”

za kulami stacji nadawczej

„Za jedne 20 gr.”

sprzedawca uliczny

„Trigemini”

sketch muzyczny J. Wima

„Moja sympatja”

pios. Piotrowskiego

„Idź pan spać”

Dziś 3 przedstawienia o g. 6, 8 i 10-ej.

Kasa czynna od 12 do 2-ej i od 4-ej.

Z muzyki.

Koncert Jana Klepury.

Kiedy przed trzema laty zawitała do
Łodzi na gościnne występy opera po-
morska, a afisze obwieszczyły, iż w gronie
jej śpiewaków znajduje się młody tenor,
Jan Wiktor Klepura, zebrało się na jed-
nem z przedstawień (zdaje mi się, że
dawano wtedy akurat „Tosca”) aż tylu
słuchaczy, że trzeba było — „z przy-
czyn od dyrekcji niezależnych” — przed
stawienie odwołać.

Onegdaj, na koncercie Klepury, mi-
mo tak wysokich cen, jakich na łódzkiej
„gieldzie muzycznej” dotychczas jesz-
cze nie notowano, sala Filharmonii wy-
pełniona była do ostatniego miejsca do-
brze placącą publicznością. Klepurę o-
klaskiwano burzliwie, zasypiano kwiatami.
Manifestacje na cześć tego śpiewaka
przeniosły się nawet na ulicę, gdzie
tłum rozkrzyżowanych historyczek natarł
na auto artysty, domagając się autogra-
fu „wielkiego człowieka”...

Duże zmiany, jakie zaszły w na-
strojach publiczności w ciągu trzech lat,
działających nas od występów Klepury w
teatrze „Scala” przy ulicy Cegielnianej,
zawdzięcza młody ten śpiewak przede-
wszystkiem sposobowi, w jaki potrafił
rozreklamować swój talent w całej Eu-
ropie. Ta reklama, nie licząca się z ni-
ozem i z nikim, zahaczająca nieraz
wprost ludzi, od laty szanowanych i ce-
nionych w świecie muzycznym, towa-
rzyszy Klepurze przez cały czas jego
zawrotnej kariery artystycznej, począ-
wszy od występów w „Scali” na Cegiel-
nianej do „La Scali” mediolańskiej...

Nie chcemy jednak przez to powie-
dzieć, by cała sztuka Klepury polegała
na jego sztucznej reklamowaniu swej oso-
by. Tak nie jest, choć wielu nieżyczli-
wych mu krytyków opinię tę stara się
podsunąć muzycznemu światu. Klepura
posiada bowiem materiał głosowy tak
piękny, że mało który ze współcześnie
żyjących tenorów może się z nim rów-
nać.

To walor pierwszy i największy. In-
ne zalety jego sztuki wokalne, niemieli
wartościowe — to duża potężna odde-
chu, ładne frazowanie, wreszcie świe-
żość i bezpośredniość interpretacji, co
tak porywa tłumy, a co jest naturalnem
odbiłem młodości i pewności siebie te-
go artysty.

Natomiast większej techniki wokal-
nej, tej prawdziwej, spokojnej, na trady-
cji i sumiennej, kulturalnej pracy opar-
tej sztuki władania głosem Klepura nie
posiada jeszcze w stopniu nawet zada-
walającym. Zdradza to odrazu system,
w jakim emituje on górne tony, przebiega
to ze sposobu rzeźbienia szczegółów,
pozbowionego lekkości i wyższej mae-
strii.

Jako „businessman” powiedział już
Klepura swe ostatnie słowo. Jako arty-
sta, a zwłaszcza jako śpiewak — jeszcze
nie.

L. P.

ZAKOŃCZENIE ROKU SZKOLNEGO W SZKO- LE HANDLOWEJ.

W czwartek odbyło się uroczyste zakończe-
nie roku szkolnego w szkole handlowej — Odań-
ska 45. Serdecznie przemawiali do uczniów:
dyrektor Szarkowski, p. Osiecka i prefekt —
ks. Łabentowicz. W imieniu uczniów, kończą-
cych szkołę, przemawiał uczeń — Tadeusz Da-
necki.

Zaznaczyć należy, iż szkoła ta, mająca za so-
bą tradycję pierwszorzędną uczelnię zawodowej
w naszym mieście, w dalszym ciągu spełnia swe
zadanie wobec społeczeństwa, wysoko dzielząc
„kaganiec oświaty”. Świadczy o tem wysta-
wa prac uczniów z dziedziny przedmiotów han-
dlowych, przyrody, języka polskiego i rysun-
ków, jak również część artystyczna tej uroczy-
stości szkolnej: koncert, deklamacje i utwór sce-
niczny „Podróżnicy”, odegrany bez zarzutu
przez młodocianych artystów.

Świadectwa ukończenia szkoły otrzymał:
Abram Erhard, Bartczak Ignacy, Pado-
Izydor, Bożek Mieczysław, Bury
Danecki Tadeusz, Hanel, Elchon, Alfred, Ker-
dynand, Jastrzębski Wiktor, Krecz, Alfred, Ker-
ner Józef, Langner, Jędrzej, Jędrzej, Jędrzej,
Lisner Rainhold, Muszowski Eugeniusz, Ow-
czarek Stanisław, Próchniewicz Władysław,
Racioborski Henryk, Solarz Paweł, Solarz Zyg-
mund, Siwy Tadeusz, Szebiński Władysław, Śla-
ski Antoni, Strzalski Eugeniusz, Truszczyński
Tetan, Zasa, Zygmunt, Zdzisław, Zdzisław.

GROM

tepi radykałe muchy, komary, mole,
pluskwy, kałuchy, prusaki i wszelkie
inne owady.

Najtrwałe Lampy Katodowe
ORION-ECHO

Kongresy Eucharystyczne.

Powstanie i historia kongresów.—Pierwsze kongresy w Polsce.—
Porządek dzisiejszych uroczystości katolickich.

Do Łodzi, jako stolicy diecezji, przybyli w dniu dzisiejszym dziesiątki tysięcy katolików na zakończenie 3-dniowego Kongresu Eucharystycznego. Z okazji tej miasto gości w swych murach wybitnych przedstawicieli kościoła z nuncjuszem apostolskim msg. Marmagim i prymasem Polski kardynałem Hlondem na czele. Pozatem przybyli wszyscy prawie arcybiskupi i biskupi Polski.

Kongresy eucharystyczne są wyrazem specjalnej czci, szczególnego kultu dla Najświętszego Sakramentu. Urządza je kongresy zapoczątkowała Francja. Myśl pierwsza wyszła od niewiasty francuskiej Marji Tamisier, zmarłej w r. 1910. Na wszelkie zebrania i obchody r. 1910. Na wszelkie zebrania i obchody r. 1910. Na wszelkie zebrania i obchody r. 1910.

Pierwszy międzynarodowy kongres eucharystyczny odbył się 28 czerwca 1881 r. w Lille we Francji. Udział w nim wzięli biskupowie z całego świata.

Drugi kongres odbył się w roku następnym w Awinionie, trzeci w Liege, gromadząc prawie całą ludność katolicką Belgii. Czwarty kongres odbył się w Szwajcarii w Fryburgu.

Pierwszy kongres pozaeuropejski zorganizowano w 1893 r. w Jerozolimie. Wzięli w nim udział poraz pierwszy biskupi grecko-katolicy i ormiańskiego obrządku.

Na największą skalę zakrojony był kongres w r. 1899 w Lourdes, który zgromadził katolików wszystkich narodowości.

Pierwszy i jedyny kongres w mieście protestanckim odbył się w r. 1908 w Londynie. Rząd angielski nie udzielił pozwolenia na procesję eucharystyczną. Mimo to w procesji wzięło udział 7 kardynałów, 90 biskupów, kilka tysięcy kapłanów i około 100 tysięcy wiernych.

W Ameryce odbył się pierwszy kongres w stolicy Kanady w Montreal. Następny kongres zwołano w stolicy Hiszpanii w Madrycie. Udział w nim wzięli cały dom królewski, rząd, posłowie, armia i lud. Podobny charakter miał i kongres w Wiedniu przy udziale pół miliona uczestników. W kongresie tym wzięli udział i polacy.

Podczas wojny światowej kongresów nie zwoływano, dopiero w r. 1923 w Rzymie pod przewodnictwem Ojca św. Piusa XI.

Najgłośniejszym echem w świecie odbił się kongres w Chicago, w którym wzięło udział 12 kardynałów, 57 arcybiskupów, 265 biskupów, 6 tysięcy księży i ponad milion wiernych.

Były to potężne, międzynarodowe i międzykościelne kongresy. Prócz nich istnieje zwyczaj urządzania mniejszych kongresów, krajowych lub diecezjalnych.

W roku ubiegłym odbył się kongres w Inowrocławiu, a na rok bieżący zapowiedziano aż trzy: we Lwowie, Łodzi i Częstochowie.

Ks. biskup Tymieniecki, pasterz diecezji łódzkiej, przystąpił z olbrzymim

nakładem energii do prac organizacyjnych kongresu, który istotnie odbywa się przy wielkim udziale ludności i we wzorowym porządku. (hp).

Program 3 dnia Kongresu.

Godz. 6-ta. Prymaria we wszystkich kościołach z wystawieniem Najświętszego Sakramentu.

Godz. 8-ma. Nabożeństwo Pontyfikalne u o.o. Jezuitów, J. E. ks. arcybiskupa Marmagim.

Godz. 9-ta. Procesja eucharystyczna z kościoła o.o. Jezuitów na plac Hallera.

Tam suma pontyfikalna, J. E. ks. kardynał prymas dr. Hlond, — z kazaniem O. Sup. Sopucha T. J. Połączone chóry odśpiewają mszę Zangla „Papieża Leona”. Uroczyste „Te Deum”.

Procesja udaje się do katedry. Rozwiązanie procesji.

Trzecie zebranie plenarne, Wodna 34.

Godz. 17-ta. Referaty:

1. „Eucharystia a sprawa społeczna” — J. E. ks. bp. Dr. Kubina. 2. Chór „Tu es Petrus” Schmidta. 3. „Odrodzenie narodu przez Eucharystię” — p. Konopka. 4. Odczytanie wniosków. 5. Przemówienie J. E. ks. bp. Dr. Tymienieckiego.

Godz. 19.30: Akademia Euch. urządzona przez katolików mówiących po niemiecku — Aleja Kościuszki, róg Zamenhofa.

Ważne dla uczestników Kongresu.

Kompanie zamiejscowe na Plac Hallera przejdą ulicami: od placu Bałuckiego po godz. 7-ej ulicami Łagiewnicka, Brzezińska, Franciszkańska, Kilińskiego, Cegielińska na plac Hallera; przed godz. 7-mą ulicami: Nowomiejska, Konstancyńska na pl. Hallera. Od Górnego Rynku (plac Reymonta) ulicami: Wólczańska, św.

Andrzeja, Leszna na plac Hallera. Od dworca fabrycznego ulicą Cegielińską na plac Hallera. Od dworca kaliskiego ulicami: Karolewska, Łąkowa, Leszno na plac Hallera.

Wszystkie kompanie zamiejscowe stawiają się dnia 1 lipca o godz. 8—9 rano na plac Hallera. Ulice, które przejdą, wskażą odpowiednie punkty informacyjne.

Kompaniom zamiejscowym wyznacza się następujące punkty odpoczynkowe: 1) plac Geyera — ul. Piotrkowska 317, 2) plac Poznański — ul. Cmentarna, róg św. Jerzego, 3) aleja Unji Nr. 1 (plac L. K. S.). Tamże zostaną urządzone stragany z żywnością.

Pomoc lekarska dnia 1 lipca udzielana będzie w następujących punktach sanitarnych: 1) na placu Kościelnym — w kancelarii parafialnej, tel. 22-33, 2) plac Hallera — w koszarach 4 p. a. c., tel. 17-24, 3) na ul. ks. Skorupki — w seminarium duchownym, tel. 7-10.

Ponadto czynne będą tegoż dnia następujące posterunki sanitarne: 1) ul. Konstancyńska 4 — straż ogniowa, 2) ul. Konstancyńska 81 — batalion sanitarny, 3) w aptekach: Illickiego — ul. Wólczańska 37, Bartoszewskiego — ul. Piotrkowska róg ul. Zamenhofa, Krafit — ul. Piotrkowska 164, Lipieca — ul. Piotrkowska 193 i Epsteina — ul. Piotrkowska 225.

Wystawa przedmiotów związanych z katem Eucharystii mieści się w domu głębielniczym zwiastu młodzieży, ul. Gdańska 111.

Sprzedaż dzieł religijno-eucharystycznych odbywa się w szkole OO. Salezjanów, ul. Wodna 34 i w księgarni „Przyszłość”, Piotrkowska 263.

Zetony kongresowe nabywać można w sekretariacie, ul. Piotrkowska 263.

Uczestnicy D. K. E. przybywający koleją o-trzymują w powrotnej drodze za 66 proc. za okazaniem legitymacji, które wydawała w biurach S. P., na stacjach i w biurze centralnym S. P., ul. Piotrkowska 100.

Wszystkie kompanie, stowarzyszenia religijne, bractwa i organizacje społeczne, biorące udział w procesji, winny podporządkować się zarządzeniom sekcji pochodowej.

(cz)

Księgi pamiątkowe.

Po zakończeniu pochodu przed katedrą zbierane będą podpisy do ksiąg pamiątkowych, które komitet specjalny przeznacza dla Nuncjusza Apostolskiego oraz ks. Prymasa Hlonda.

Prohibicja w Łodzi?

Sensacyjna propozycja organizacji społecznych.

Wszyscy łodzianie głosować będą: pić czy nie pić...

Jak się dowiadujemy, w przyszłym tygodniu z inicjatywy szeregu organizacji społecznych odbędzie się konferencja, na której omawiana będzie sprawa podjęcia inicjatywy w kierunku wprowadzenia w Łodzi prohibicji lokalnej, którą przewidywała ustawa antyalkoholowa.

Zamierzane jest zwrócenie się do miejskiej komisji antyalkoholowej z prośbą o ujęcie przez nią inicjatywy i poprowadzenia obojętnej akcji.

Zgodnie z ustawą wniosek o zakaz sprzedaży alkoholu w obrębie danej gminy musiałaby uchwalić rada miejska i ogłosić plebiscyt, któryby zadecydował czy prohibicja zostanie wprowadzona.

Podkreślić należy iż z większych gmin miejskich w ślady Pruszkowa, w którym zakaz prohibicji wszedł w życie z dniem 1 stycznia 1929 roku, idzie Będzin gdzie odpowiedni wniosek zgłoszony już został do rady miejskiej. (T).

Strejk u „I. K. Poznańskiego” trwa.

Nowe propozycje zarządu firmy.

Wczoraj w południe odbyła się jednostronna konferencja w sprawie strejku w fabryce Poznańskiego. Z ramienia robotników w konferencji wzięli udział pp. Napieralski i Gołński oraz delegaci fabryczni.

Inspektor Wojtkiewicz zakomunikował zebraniemu, iż zarząd firmy godzi się na pewne ustępstwa co do warunków zamierzonej reorganizacji pracy, żąda jednak między innymi zmniejszenia obsługi pomocniczej przy maszynach, zwiększenia ilości zgrzeblarek, obsługiwanych przez jedną robotnicę i t. d.

Po godzinnej dyskusji przedstawiciele robotników oświadczyli, iż propozycje zarządu fabryki nie mogą służyć za podstawę porozumienia i zmuszeni są odwołać się do swych mocodawców.

Ogólne zebranie strejkujących robotników, na którym rozpatrywane będą nowe propozycje firmy zwołane zostało na jutro. (T).

Czemu razić oczy?
Przecież możesz Twoje
PIĘGI
znakomicie
usunąć
Leschnitzera
MAŚCIĄ I MYDŁEM
W aptekach i drogeriach maść 3/15, mydło 2/30.

200.000 ludzi w Łodzi.

71 tury przybywają dziś na Kongres Eucharystyczny.

Ulice, któremi będzie szedł pochód, zostaną zamknięte dla ruchu.

Wczoraj w drugim dniu Kongresu Eucharystycznego od samego rana odbywały się nabożeństwa we wszystkich kościołach z kazaniem, przyczem w katedrze odprawił kazanie dla wiary kup połowy ks. Gall.

W południe odbywały się w szeregu lokali sekcje oddzielnie dla mężczyzn, kobiet i młodzieży szkolnej i parafialnej.

Na drugim zebraniu plenarnym kongresu wygłoszono szereg referatów i chóry wykonywały pieśni religijne.

Dziś przyjeżdżają tramwajami podmiejskimi i miejskimi z okolic Łodzi nie pielgrzymów, by wziąć udział w uroczystej procesji.

Według dotychczasowych szacunków, które otrzymało biuro kongresu, przybędzie do Łodzi blisko 200.000 osób, a procesja zgromadzi razem prawie pół miliona ludzi.

Ulice, któremi przechodzić będzie procesja, zostaną zamknięte dla zwykłego ruchu kołowego i pieszego.

Wieczorem o godz. 5-ej odbędzie się ostatnie zebranie plenarne i po odczytaniu wniosków, kongres zakończy zostanie przemówieniem ks. biskupa dr. Tymienieckiego. (b)

Bezrobocie w Łodzi.

W mieście jest 15,278 bezrobotnych.

Na terenie państwowego urzędu statystyki pracy w Łodzi i powiatach łódzkich w pierwszym półroczu 1928 r. było zarejestrowanych 15,278 bezrobotnych, w tym w samej Łodzi 11,544, w Pabjanicach 1,544, w Żelazowie 1,762, w Zawonia 710, w Tomaszowie 1,971, w Łodzi 1,971, w Aleksandrowie 88, w Łodzi 87.

Z zasiłków korzystało w ubiegłym miesiącu 12,908 bezrobotnych, w tym 6,993 z zasiłków ustawowych i z funduszu bezrobocia i 5,915 z zasiłków zapomogowych. W samej Łodzi brało zasiłki 9,811 bezrobotnych, z czego 5,495 z funduszu bezrobocia i 4,316 z zapomog ze skarbu państwa.

Pracowników umysłowych było w Łodzi 1,035, w tym państwowych 110 i doradczych 925. W ubiegłym tygodniu straciło pracę na terenie Łodzi 121 bezrobotnych, otrzymało pracę 294, wysłano do pracy 143. Urząd rozporządza 22 wolnymi miejscami dla robotników różnych zawodów.

CIEŻKIE ZATRUCIE RYBAMI.

Wczoraj wydarzył się w mieście smutny wypadek: 33-letni Janusz Szumowski, mieszkający przy ul. Konstancyńskiej 4, po wzięciu kąpieli w kąpielisku przy ul. Ogrodowej Nr. 3, uległ zatruciu rybami, spożył na obiad. W stanie ciężkim lekarz pogotowia ratunkowego przewoził go do szpitala „Imienia” przy ul. Pustej. (b)

POD TRAMWAJEM.

4-letnia Zenobia Szomska (Rzeczka 32) nachodzona została przez tramwaj linii 10. W wyniku wypadku dziewczynka uległa odcięciu prawej nogi i złamaniu lewej nogi. W szpitalu, gdzie odwiezła ją pogotowie do szpitala. (b)

POBIŁ OICA.

Antoni Hajduk (Fabryczna 21), wczoraj pojechał, że syn jego Józef pobił go dotkliwie. Policja spisała protokół. (b)

NIE DOKUJ
MYCH I KO
BO MIESZKANCY MAROW
WYWAJA
FLY-TOX
NAJLEPSZY ŚRODEK NISZCZĄCY
WSZELKIE OWADY I RZĘZAWODNIE
OBACTWO
ZADAĆ
WSZEDZIE

Wyborne zupy na rosole przyrządza się szybko i tanio z
MAGGIego kostek buljonowych

W dniu 23 czerwca 1928 r. zmarł w Berlinie, po długich i ciężkich cierpieniach, mój nieodżałowany mąż, nasz najukochańszy ojciec, dziadek, teść, brat i szwagier

b. p. ARON MAJER GOŁĄB

KUPIEC.

przeżywszy lat 68.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok na miejsce wiecznego spoczynku z domu przedpogrzebowego na cmentarz żydowski, nastąpi z przyczyn od nas niezależnych dziś w Niedzielę dn. 1 lipca r. b. punkt. o godz. 2 1/2 p. p.

Na smutny ten obrzęd zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych

Zona, Dzieci i Rodzina.

Szefowi p. SALO BORNSTEINOWI.
z powodu bolesnej straty brata Jego

b. p. Menachema

wyraża szczere współczucie

Eugenja Sztamówna.

Dzisiejsza premiera w „Casinie“.

Ulegając prośbom publiczności, dyrekcja „Casina“ zatrzymała na kilka jeszcze występów ulubienią lodzian i lodzianek, Romualda Gierasieńskiego oraz panią Halinę Zabojską ze swym baletem. Poza tym zaangażowano cały szereg nowych, pierwszorzędnych sił artystycznych z p. Bolską, Zdanowiczem i Regro na czele.

Ze względu na doborowy zespół artystyczny premiera dzisiejsza zapowiada się nader ciekawie. Program ułożony przez najznakomitszych autorów — Boczkowskiego, Wima, Hemara, Toma i in. — zawiera cały szereg wyśmienitych numerów, z pośród których na specjalną uwagę zasługują: „Trigemini“ — skłóciły muzyczny Wima w interpretacji Gierasieńskiego, Regro i siostr Zabojskich, „Na rybkach“ — sketch Wima w wykonaniu Gierasieńskiego i Regro, „Łódzeczko“, operetka Boczkowskiego, w wykonaniu Bolekiej i Zdanowicz, „Idź pan spać“ — efektowna scena baladowa z Anna Zabojską i jej zespołem, poza tym „Radio“, „Brunetki i blondynki“ i w. in.

Nowy program jak również nowe siły artystyczne wywołały wielkie zaciekawienie w najszerzych sferach naszego miasta. Premiera wobec tego zapowiada się rewelacyjnie.

Dzisiejsze przedstawienie: o godz. 6, 8 i 10-30.

LO-KITTAY W PABJANICACH.

Zaświadczenie z sensacyjnych występów w ostatnim tygodniu świetny eksperymentator Lo-Kittay, którego niezmiernie interesujące doświadczenia wzbudziły ogromne zainteresowanie w Łodzi, urządził w Pabjanicach w sali kinematografu miejskiego, we środę, dnia 4 lipca, jedyny wieczór eksperymentalny z zakresu telepatii na odległość, sugestii na lawie i indyjskiego lakiryzmu.

CZŁOWIEK ZDROWY I CHORY.

Na żądanie publiczności dr. Klinger powtórzy dnia 1 lipca, w niedzielę, w lokalu przy ul. Nowo-Targowej 24, w którym mieliśmy się wyświadczać „Człowiek zdrowy i chory“ niezmiernie ciekawy i pouczający odczyt n. t. „Choroby wewnętrzne i ich znaczenie społeczne“ o godz. 18.

Luszcząca się cera.

Szorstka skóra twarzy bywa najczęściej następstwem poszukiwania się szkodliwym kosmetykami i nieracjonalnymi zabiegami. Zimna woda, ziele mydła, niekontrolowane zagraniczne pudry z zawartością ołowiu i bizmutu, kremy ricelowe i t. p. kosmetyki niszcza odporną nawet skórę twarzy. Naperzeniem udaje się wyeliminować niszczące składniki, a gładkość i pierwotną soczystość osłaga się powłóceniem twarzy ożywczym kremem „Oxa“ Dra Lustra. Po 10 minutach spłókuje się gorącą wodą i myje udektanioną wodą. Naskórek oświeca i młodziwi. Do stałego zmłoknięcia naskórka należy posługiwać się roślinnym pudrem „Złoty zdrajca“ Dra Lustra.

Dr. Z. B.

U kobiet w ciąży i młodych matek stosowanie wody gorzkiej „Franciszka Józefa“ wzmacnia prawidłowość funkcji żółtaczki i kiszki. Główni przedstawiciele współczesnej ginekologii wskazują na wodę Franciszka Józefa jako środek działający w większości wypadków wyjątkowo szybko, pewnie i bezboleśnie. Żądac w aptekach i drogeriach.

Dotknięty zgonem mego nieodżałowanego i zacnego przyjaciela

b. p. Arona Majera Gołąba

wyrażam Rodzinie najserdeczniejsze współczucie

JÓZEF MIECHOWSKI.

Handel milionami.

Czem jest giełda w N. Yorku?—200 milionów dolarów dziennie.—Bilet wstępu 100 tys. dolarów.—Obroty na ulicy.—Sztuczne transakcje.

Giełda nowojorska, stanowiąca ośrodek spekulacji, a zarazem główne źródło zaspokojenia potrzeb lokaty kapitałów najbogatszego państwa świata, jest przedmiotem szczególnego zainteresowania krajów europejskich, zwłaszcza od chwili, kiedy Stany Zjednoczone stały się niejako bankierem ruchości skutkiem wojny Europy.

Polska, w której kapitał rodzimy, jak na potrzeby 30-o milionowego państwa jest bardzo nikły siłą rzeczy interesować się musi amerykańskim rynkiem pieniężnym, do którego pożyczka stabilizacyjna otworzyła jej niejako wrota, aby jednak orientować się dokładnie w sytuacji i móc z pewnych przejawów wyłuskać odpowiednie wnioski, należy być obeznanym w pierwszym rzędzie z elementami techniki giełdy nowojorskiej, jej zwyczajami i nastrojami, tak silnie różniącymi się od tego wszystkiego, co obserwujemy w Europie, a szczególnie u nas. Wiele jednak faktów przemawia za tem, że nie tylko nie znamy kultury giełdy nowojorskiej, ale nie mamy o niej nawet tych prymitywnych wiadomości, które znaleźć można w szeregu książek i broszur, jakie na Zachodzie na ten temat wydano.

Oto fakt charakterystyczny. Niedawno pisma polskie przyniosły wiadomość o krachu na giełdzie nowojorskiej, w której m. in. podano, że obroty w dniu krytycznym osiągnęły sumę 7 milj. dolarów. Znajac stosunki na giełdach polskich, gdzie obroty są bardzo niske, łatwo można było popełnić absurd, podając taką cyfrę, gdyż suma 7 milj. dolarów wydaje się nam faktycznie bardzo duża. Wystarczyło jednak przejrzeć chociażby pierwszą lepszą cedulę giełdy nowojorskiej, aby się przekonać, że obroty podawane są w sztukach, i że normalnie dosięgają 2 milj. sztuk akcji dziennie. Ponieważ zaś akcje w Stanach Zjednoczonych opiewają przeważnie na 100 dolarów wartości nominalnej, a wiele z nich wykazuje bardzo poważne agio, można śmiało powiedzieć, że obroty, dosięgające sumy 200 milj. dolarów nie są zjawiskiem anormalnym. W dniu wspomnianego krachu giełdowego, obroty osiągnęły cyfrę rekordową, mogło więc chodzić o obrót 7 milj. sztuk.

Po tym wstępie odbiegającym nieco od właściwego tematu, ale wskazującym, jak koniecznym jest informowanie ogółu o tem, jak wygląda giełda nowojorska, postaramy się w ogólnych zarysach nakreślić strukturę i zasadnicze cechy tej giełdy.

W Nowym Jorku istnieje nie jedna, a cztery giełdy papierów wartościowych. Największą, zarazem urzędową giełdą, jest New York Stock Exchange. Ilość miejsc na tej giełdzie jest ograniczona do 1,200, wobec czego firma, która chce mieć wstęp na tę giełdę, musi miejsce od innej firmy odkupić. Ceny takich miejsc, o ile są wogóle do sprzedania, zależne są od koniunktury giełdowej. Są one jednak bardzo wysokie i przekraczają znacznie sumę 100.000 dolarów. Transakcje niżej 100 sztuk na tej giełdzie są niedopuszczalne. Drugą z rzędu giełdą jest Consolidated Exchange, do której dostęp

nie jest już tak utrudniony i kosztowny i na której dokonywują się i transakcje mniejsze. Giełdą papierów nienotowanych na giełdach oficjalnych jest Curb Market, na którą niektóre firmy, biorące udział w giełdzie oficjalnej, wysyłają swoich przedstawicieli. Tak, zw. „czarna giełda“ stanowi uliczny rynek papierów wartościowych na Broadstreet, nawet i na tej giełdzie reprezentowane są poważne firmy ze Stock Exchange.

Sposób notowań na giełdach oficjalnych różni się zasadniczo od naszych. Na giełdach tych bowiem podaje się kurs każdej zawartej transakcji w porządku chronologicznym, przyczem technika ogłaszania tych notowań stoi tak wysoko, że bezpośrednio po zawarciu danej transakcji, kurs ten podawany jest na odpowiednich tablicach we wszystkich lokalach, których publiczność może się interesować, a więc w domach bankowych, restauracjach, itp. Gazety amerykańskie nie podają wprawdzie wszystkich kursów, podają jednak jako orientacyjne: kurs początkowy, kurs najwyższy, najniższy i kurs końcowy.

Pozatem, jak już wspomnieliśmy wyżej, podawane są obroty nie tylko sumaryczne, ale szczegółowe co do każdego rodzaju i gatunku akcji, co ma też ogromne znaczenie jako czynnik orientacyjny. Cyfry obrotów wskazują bowiem na to, czy chodzi o t. zw. kurs „robiony“, czy też o żywe obroty z powodu dużego zainteresowania danym walorem. Cóż bowiem z tego, że kurs wskazuje zwykłą zwykłą danego waloru nawet poważną, jeżeli opiera się on na nikłej transakcji, która nie daje gwarancji realizacji większego pakietu po tym wyższym kursie. Sztuczne „haussy“ i „baissy“ robione z nikłym nakładem kapitału i małym ryzykiem w warunkach amerykańskich nie mogą mieć powodzenia, gdyż są one w jaskrawej formie widoczne, a to jest rzeczą bardzo ważną, utrudniającą wyzysk publiczności przez grupę niezmiennych spekulantów.

Stk.

Roda—Roda.

Rękawiczki.

Gdybym chciał opowiedzieć skąd się tam wzięły, zajęłoby to zbyt wiele czasu.

Niech wam wystarczy, że przed kilku laty, pewnej ostrej zimy los zagnał mnie na półwysep bałkański wraz z moim od danym sługą Farkaszem. Był on niezmordowanym opiekunem koni. Nie spoczął, dopóki koni nie nakarmił i dopóki nie zapewnił im dachu nad głową. Nie było to jednak rzeczą zbyt łatwą, gdyż wszelkie pomieszczenia okazały się zbyt niskie dla moich rumaków.

W miasteczku Raschka zatrzymaliśmy się na dłuższy odpoczynek. Było to śliczne małe miasteczko. Dalsza jazda wskutek wichury była niemożliwa i ostrzegano nas w dodatku, że w okolicy grasują wilki.

Zapadał zmierzch. O godzinie 5-iej po południu otrzymałem list. Zbladłem. Muszę natychmiast jechać dalej — konieczne.

Ruszyć w podróż było rzeczą niemożliwą — konie padłyby w drodze.

— Farkasz! O dwunastej nakarmić konie! O pierwszej osiodłać! O pierwszej piętnaście wyjeżdżamy!

Konie były gotowe na czas. Na dworze szalała burza.

W chwili, gdy chciałem już opuścić pokój, przypomniało mi się, że nie mam rękawiczek.

Szukałbym po całym mieszkaniu. W piwnicy. W ogrodzie. Nigdzie nie było.

Jechać bez rękawiczek? To przecież szaleństwo! W jaki sposób utrzymam cugle?

Przed domem przy rozpalonym ognisku siedziała jakaś grupka ludzi. Byli to kupcy, albo robotnicy, może nawet wędrowcy, tacy sami jak ja, którzy nie znaleźli dachu nad głową.

— Przyjaciele! — zwróciłem się do nich — Kto mi z was sprzeda rękawiczki?

Nikt się nie ruszył.

— Ofiaruję pięć napoleonów!

Jeden z nich podnosi się i powiada:

— Masz. Weź!

— Dziękuję. Tu są pieniądze...

— Nie. Jeżeli ofiarujesz tyle pieniędzy za rękawiczki to znaczy, że są one ci bardzo potrzebne. Kto jest w potrzebie, ten jest moim bratem, a od brata mego, który jest w potrzebie, nie biorę pieniędzy.

Dowiedziałem się nazwiska tego człowieka i zanotowałem sobie: Muhammed Aga Tsurtuja z Plewje.

A rękawiczki chowam w szklanej gablotce na pamiątkę o wielkim, naprawdę wielkim człowieku... Tłum. B. F.

DO SPRZEDANIA

**maszyna drukarska
rotacyjna**

g und Bauer“, nowoczesna, 16 stronicowa, firmy „Koenig“ z zupełną format berliński z kompletnym urządzeniem z dobudówką instalacją oraz motorami, ewentualnie do drukowania na kolory.

Zgłoszenia interesantów przyjmuje administracja „Republiki“

ELEGANCKIE PARYŻANKI

noszą tylko oryginalne

**Berety
„Marel”**

MADE IN FRANCE
Sprzedaż w pierwszo-
rzędnych magazynach.

Jener. Repr. na Polskę i w. m. Gdańsk

WITOŁO KASZTELAŃSKI & Co.

Warszawa, Leszno 13, tel. 7-01.

Wyłączna sprzedaż na Kongresówkę

Bracia Rosen,

WARSZAWA,

Nalewki 24, telefon 507-51.

Grypa w Łodzi.

Ilość zachorowań wzrasta.

Trwająca już od kilku tygodni epi-
demia grypy wykazuje w dalszym cią-
gu olbrzymią rozpiętość. Liczba zacho-
rowań w ostatnim tygodniu wzrosła
bardzo znacznie. W całym szeregu in-
stytucji wskutek zachorowania na gry-
pę części pracowników, przesunięte zo-
stały terminy urlopowe. (T)

Z żałobnej karty.

W dniu 23 b. m. zmarł w Berlinie znany i ce-
lony kupiec łódzki, A. M. Gołab.

Zmarły pochodził z Sempolna i osiedlił się
w naszym mieście przed 40 laty. Znany był w
szerokich kołach ze swej działalności filantro-
picznej.

Jako solidny kupiec cieszył się w sferach
handlowych szacunkiem. Należał do szeregu
organizacji zawodowych i instytucji dobroczyn-
nych.

URLOPY W MAGISTRACJI.

W dniu 7 lipca rozpoczyna urlop odpoczyn-
kowy wiceprezydent miasta, p. Stanisław Ra-
nalski.

W d. 4 lipca rozpoczyna urlop lekarski wy-
dział opieki społecznej p. Purtał. Zastępować
go będzie lekarski wydział zdrowia public-
znego, dr. Margolis. (T)

OSOBISTE.

Decyzją p. prezesa sądu okręgowo-
go przewodniczącym wydziału hipotecz-
nego m. Łodzi został wyznaczony sęd-
zia przy sądzie okręgowym p. Stani-
sław Pniewski.

Łódzianki, pp. Róża Jakubowiczów-
na i Wera Polakówna ukończyły wy-
dział prawa i nauk politycznych uniwer-
sytetu warszawskiego.

Łódzianka p. Regina Ungierówna uzyskała
dyplom magistra filozofii w zakresie filologii
polskiej przy uniwersytecie warszawskim.

Sprzedaż własną żonę za 10 tysięcy lewów.

Mieszkaniec wsi Goren Cziflik w Buł-
garii, Dobry Winarow miał bardzo ład-
ną, ale też bardzo kłótliwą żonę. Pani
Winarowowa bardzo się podobała wie-
śniakowi Mirczowowi, który zbiegiem
okoliczności był w posiadaniu wksła
Winarowa na 4.000 lewów. W dzień
płatności wksła Winarow nie miał pie-
niędzy na jego wykupienie. Zwrócił się
zatem wksłażowa z prośbą o prolon-
gowanie, kiedy w było zdumienie Wi-
mu, że gotów jest zyciel oświadczył
wksel i podarować mitychmiast spalić
wów, jeśli zgodzi się jeszcze 6.000 le-
swej żony. Winarow, ustąpienie mu
dość ciągłych kłótni ze siostry miał już
łowicą, z radością przyjął nadobną po
Mirczowa i bez namysłu propozycję
wiednia umowę. Mirczo podpisał odpo-
jeszcze dnia zabrał żonę tego samego
swojego domu. Obaj w Winarowa do
swej tranzakcji nad wieśniacy byli ze
ale, niestety, ich raćraz zadowoleni,
krótka. Policja dowiedzieć była bardzo
wicie o oryginalnej trąziaku się miano-
aresztowała obu konżakacji handlowej
rahentów.

Ludzie spłonęli żywcem.

Straszny pożar we wsi pod Kaliszem. — Przyczyną katastrofy było nieostrożne obchodzenie się z ogniem.

Pastwą strasznego pożaru stała się onegdaj wieś Mycielin pod Kaliszem. Spaliła się dosłownie cała wieś. Wszy-
scy mieszkańcy jej pozostali bez dachu
nad głową. Nie obeszło się też bez o-
fiar w ludziach, którzy spłonęli żyw-
cem.

W godzinach popołudniowych, gdy
cała ludność wsi zajęta była robotą w
polu, powstał pożar w zagrodzie gospo-
darza Antoniego Krzysztofiaka. Dzień
był upalny i suchy, przytem wiał silny
południowy wiatr. Okoliczności te
sprzyjały

gwałtownemu rozszerzaniu się ognia,
który z błyskawiczną szybkością objął
sąsiednie zagrody wieśniacze. Jedną za
drugą zajmowały się chaty wieśniacze
i zabudowania gospodarcze, kryte sło-
mą. O uratowaniu czegośkolwiek nie
mogło być mowy. Zrozpaczeni wieśni-
acy byli

zupełnie bezsilni

wobec rozszalałego żywiołu. Rozgry-
wały się przerażające sceny rozpacz-
y. Z morza płomieni dochodziły przeraźli-
we ryki bydła, palącego się żywcem.

Po upływie niespełna godziny cała
wieś zamieszkała przez dość zamoż-
nych gospodarzy przedstawiała jedno

olbrzymie pogorzelisko. Dogaszaniem
zgliszcz zajęły się okoliczne straże og-
niowe ochotnicze ze wsi Zgierska Dzię-
rzbina i Korzyniewa.

W płomieniach zginęło również

CZWORO LUDZI:

30-letnia złożona chorobą żona gospo-
darza Genowefa Marciniakowa, 60-let-
nia, sparaliżowana i niewidoma Agnie-
szka Jackowska, oraz dwoje dzieci gos-
podarza Stanisława Tomczaka: 3-letnia
Anna i półroczny Jan.

Zwłoki ich znaleziono zwęglone
wśród zgliszcz. Ogółem spaliło się 27
domów mieszkalnych, tyleż obór i 25
stodół.

Na wieść o strasznym pożarze, na
miejsce wyjechali zastępca komendanta
policji wojewódzkiej podinspektor No-
sek oraz inspektor wojewódzkiego zw.
straży pożarnej, p. Rusiecki. Wdrożo-
ne niezwłocznie energiczne dochodzenie
ustaliło, że przyczyną pożaru było nie-
ostrożne obchodzenie się z ogniem w
zagrodzie Krzysztofiaka.

Liczba pogorzelców wynosi 120 o-
sób. Niesieniem pomocy nieszczęśli-
wym zajęli się państwo Doruchowscy
ze dworu w Mielnie oraz mieszkańcy
wsi okolicznych. (p)

Wycieczki na Olimpiadę.

Komitet wyrabia paszporty ulgowe, ulgi kolejowe,
hotelowe i t. p.

W związku z wycieczką, organizo-
waną przez Polski komitet olimpijski do
Amsterdamu, na igrzyska olimpijskie,
mające odbyć się w dniach od 28 lipca
do 12 sierpnia, podajemy do wiadomo-
ści naszych czytelników co następuje:

1) W wycieczce mogą wziąć udział
osoby, które przyjmują czynny udział
w życiu sportowym.

2) Komitet olimpijski wszystkim uc-
czestnikom wycieczki wyrabia indywi-
dualne paszporty ulgowe, koszt których
wynosi 85 zł., łącznie z wizami niemiec-
ką i holenderską.

3) Komitet olimpijski ułatwi uczest-
nikom wycieczki zamówienie pokoi w
Amsterdamie, cena których wynosi 5
floreń od osoby za jedną dobę łącznie
z pierwszym śniadaniem. Osoby re-
flekujące na zamówienie pokoi winny
prześłać komitetowi zgłoszenie z ozna-
czeniem czasu swego pobytu w Amster-
damie, załączając 5 florenów tytułem
zadatku, jako opłatę za pierwszą dobę.

4) Uczestnicy wycieczki, którzy bę-
dą chcieli jechać indywidualnie, nie mo-
gą korzystać z żadnych zniżek kolejow-
ych.

5) Dla osób, które odbędą podróż gru-
pami, komitet uzyskał znaczne ulgi: w
kraju 33 proc., w Niemczech i Holandji
do 40 proc., zależnie od liczebności gru-
py. Przy zastosowaniu zniżek tych
koszt podróży w obie strony II kl. wy-
niesie około 200 złotych, III kl. — około
140 złotych. Możliwym jest dalsze obni-
żenie kosztów podróży.

Osoby reflektujące na wyjazd w gru-
pach, winny zgłosić przybliżony termin
wyjazdu. Dla orientacji komunikujemy,
że komitet projektuje wyjazd grup w
dniach 25, 26 i ew. 27 lipca.

6) W Amsterdamie utworzył się pol-

sko-amerykański komitet przyłącza wy-
cieczki, który zorganizuje szereg wycie-
czek po Holandji. Koszt wycieczek tych
będzie pokryty częściowo przez komi-
tet przy zastosowaniu jaknajdalej idą-
cych ulg.

Osoby pragnące wziąć udział w wy-
cieczce, winny niezwłocznie zgłosić się
wraz z paszportami (osoby zamiejscowe
winny paszporty te nadesłać wraz z
szczegółowymi danymi co do wyjazdu
do biura komitetu, Warszawa, Wiejska
11. Informacji telefonicznych udziela się
codziennie w godzinach 11—12 (telef.
15-00).

Dla zorientowania czytelników w
terminach turniejów olimpijskich poda-
jemy poniżej terminarz: lekka-atletyka
29 lipca do 4 i 6 sierpnia, gimnastyka
od 8 do 10 sierpnia, szermierka 29 lipca
do 11 sierpnia, walki wolne 30 lipca do
1 sierpnia, walki grecko-rzymskie od 2
do 5 sierpnia, boks od 7 do 11 sierpnia,
wioślarstwo od 6 do 10 sierpnia, pły-
wanie od 4 do 11 sierpnia, hippika od 9
do 12 sierpnia, pięciobój nowoczesny od
31 lipca do 4 sierpnia, kolarstwo od 3 do
5 sierpnia, podnoszenie ciężarów od 28
do 29 lipca, żeglarstwo od 2 do 9 sierp-
nia.

KALODONT
dla mężczyzn

oznacza

zachowanie stałej zdolności do pracy,
bo zdrowe zęby to zdrowy żołądek
i zdrowy organizm.

FATALNA OMYŁKA.

Ofiarą fatalnej omyłki padła Antonina Sziron
zamieszkała przy ul. Franciszkańskiej 42. Pra-
gnąc napić się lekarstwa, przez omyłkę użyła
jodyny, ulegając zatruciu. Do desperatki mimo-
woli zawezwano pogotowie kasy chorych. (p)

PRZY PRACY.

Podczas maglowania bielizny chwyciony zo-
stał przez tryby i uległ złamaniu ręki i zgniece-
niu przedramienia Mordka Galbierz, zamieszka-
ły przy ul. Kamiennej 6. W stanie dość ciężkim
odwioził rannego do szpitala lekarz pogotowia
ratunkowego. (b)

Leichnera № 100. Kąpiel smukłości

Kto nie zna tych nieszczęśliwych, otyłych
gromadzących w sobie całe masy tłuszczu, po-
bawionych sily woli do opanowania swej za-
loczności i gotowych ofiarować królestwo
schudnięcie.

Wszystkie Karlsbady i Marienbady nie są
stanie ani przetopić tego tłuszczu i zahamow-
zarłocznosci. I kuracje głodowe nie zawsze o-
noszą skutek pożądaný ze względu na serce
którego mięsień sercowy głodu nie znosi.

I dlatego wielkim triumfem nazwać można
oddanie na użytek tych nieszczęśliwców „SO-
SMUKŁOŚCI LEICHERA NR. 1001”, które bę-
przymusowego stosowania kuracji głodowej
drogą normalnie przyspieszonej przemiany ma-
terii powodują spalenie się tłuszczu i sta-
zmniejszanie się wagi ciała.

A dodać należy, że „SOLE SMUKŁOŚĆ
LEICHERA NR. 1001” żadnego szkodliwego
wpływu na serce i jego mięsień nie wywiera.
Przeciwnie pod wpływem przyjemnego ich za-
pachu i wydzielanego kwasu węglowego, dzie-
lają ożywczo, przywracają energię, zdolność do
pracy, humor. Ta zupełnie nieszkodliwość „So-
Smukłości” w stosunku do serca, nawet chore-
go, daje im absolutną przewagę nad wszystki-
mi innymi, szeroko w praktyce zachwycającymi
środkami odtyluszającymi.

Kąpiele o temp. 28° R. należy brać 2 razy
tydzień po 15 minut przed samym śniadaniem
do snu. Skutek niezawodny po 20

Wypadki samochodowe.

Ofiary harców i własnej
ostrożności.

Dzień wczorajszy obfitował w wypadki sa-
mochodowe. W pierwszym z nich dwójka pa-
nostawione bez opieki dzieci. Tak więc przed
domem Nr. 45 przy ul. Cegielnianej dotknął się
pod samochód 7-letnia Bana Frymka Górska,
zamieszkała przy ul. Cegielnianej 41. Dziecko
uległo tak silnym potłaczom, że wymagało
pogotowie ratunkowe.

Przed domem Nr. 12 przy ul. Pancernej do-
stał się pod samochód 4-letni Henryk Labedzi-
ski, zamieszkały przy ul. Wolborskiej 20. Nie-
szczęśliwe dziecko, które uległo dotkliwym po-
tłaczom, przewieziono zostało przez pogoto-
wie ratunkowe w stanie bardzo ciężkim do
domu.

Przy zbiegu ulic Żeromskiego i 1-go Śierpnia
najeżdżona została przez samochód 60-letnia Lu-
janna Hebler, zamieszkała przy ul. 1-go Śierpnia
42. Do ofiary harców samochodowych prze-
zewano pogotowie ratunkowe, które po
po udzieleniu Heblerowej pierwszej pomocy
przewiozło ją do domu.

Przed domem Nr. 261 przy ul. Piotrkowskiej
dostał się pod koła samochodu 10-letni Kazi-
mierz Cipelek, zamieszkały przy ul. Piotrkow-
skiej 261. Ulegając dotkliwym obrażeniom ciała,
przewieziono go do domu.

ZGON DZIECKA W POCIĄGU.

W dniu wczorajszym wybrała się podługem
z Piotrkowa do Łodzi niolanka Smukłowa z 2-
letnią córeczką Stanisławą. Gdy pociąg przy-
był na stację Łódź-Fabryczna, dziecko nagle
zmarło. Zawezwano lekarz pogotowia ratun-
kowego stwierdził zgony. (p)

KALODONT
dla dzieci

czysty, miły oddech, zdrowy żąb,
prawidłowy rozwój późniejszego umi-
slenia.

Z BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNEJ.

Dyrekcja państwowej centralnej biblioteki
donosi, że wydawanie książek z biblioteki
wstrzymane zostaje od dnia 7 lipca 1928 r. do
dnia 16 sierpnia 1928 r. włącznie. W tym okre-
sie będzie też dla członków zamknięta czytelnia
czasopism.

NAPAD NA IŁ. POMORSKI.

Wczoraj nieznaną sprawcy dokonali nap-
na grupę osób, rozmawiających przy barmie
mu Nr. 157 przy ul. Pomorskiej. Pami-
nich dotkliwie zostali: 53-letni Kasper
(Pomorska 157), 25-letni Robert Hosi-
(Zamenhofa 24), 23-letni Rudolf Kar-
chera 8) i 23-letni Alfred Zajdler. W tym okre-
Wszystkim poszkodowanym udzielił
lekarz pogotowia ratunkowego. (p)

FATALNE SKUTKI PIJAŃSTWA.

Nieszczęśliwemu wypadkowi uległ
42-letni Michał Beclarow, robotnik kocz-
zamieszkały w Słotwinach. Będąc pijany na
dworcu Łódź-Fabryczna, przebiegł się zbytnie
przez poręcz klatki schodowej i wypadł do wio-
nicy, ulegając wstrząsowi mózgu. Zawezwano
lekarz pogotowia ratunkowego przewieźć ofia-
re alkoholowi w stanie bardzo ciężkim do szpitala
miejscowej. (u)

Państwowa organizacja eksportu.

Francja może być dla nas wzorem, jak zdobyć rynki zagraniczne.

Zagraniczne organizacje popierania eksportu niejednokrotnie godne są naśladowania. Poniższe wywody o nowej francuskiej organizacji eksportowej są z tego względu również bardzo interesujące:

Francuski handel zagraniczny od szeregu lat stale się wzmacnia, i to całkiem niezależnie od wahań krajowej waluty. Jest pomyślną i tak charakterystyczną dla francuskiego gospodarstwa społecznej ałości rozwoju przypisać trzeba wielu czynnikom. Wielką jednak częścią przypisać na nową organizację francuskiego eksportu.

Do r. 1919 organizacja francuskiego popierania handlu zagranicznego podlegała częściowo ministerstwu handlu, częściowo zaś ministerstwu spraw zagranicznych. Skutkiem tego były spory kompetencyjne i podwójna praca. Jest zasługą ówczesnego ministra handlu p. Clementel, iż przez stworzenie Direction de l'Expansion Commerciale stworzył jednolitą organizację (z wyjątkiem oczywiście

Ulegając rekcji „Cas” szczyt wyszła

Dyrekcja ekspansji handlowej dzieli się na dwie grupy, z których jedna zajmuje się właściwą ekspansją handlową, drugą zaś finansową stroną handlu zagranicznego. Ta druga grupa składa się z Banque Nationale pour le Commerce et l'Industrie oraz z Assurances-Credit — nazwy tych instytucji dostatecznie już wyrażają ich zadanie, które polega na udzielaniu handlowi zagranicznemu kredytu oraz na ochronie przed związaniem z handlem zagranicznym ryzykiem.

Głównym organem egzekutywy francuskiego handlu zagranicznego jest Office national du Commerce extérieur. Urząd ten jest z jednej strony centralą francuskich attache handlowych, agentów itd. zagranicą, których uważać należy za oficjalnych bojowników francuskiego handlu i przemysłu, z drugiej zaś strony instytucją, która jest centralą 17 regionalnych

agentur handlu zagranicznego w samej Francji. Praktycznie biorąc, urząd ten jest placówką, która udzieli informacji o wszystkim, cokolwiek dotyczy francuskiego handlu zagranicznego, która wskazuje dziedziny i możliwości zbytu, stale i szybko informuje o kwestiach cel transportu itp., placówką dalej, która zachęca do podróży naukowych i sama je organizuje, załatwia kwestje sporne, przede wszystkim zaś wydaje „Moniteur officiel pour le Commerce et l'Industrie”, pismo periodyczne z częstokroć bardzo wartościowym i aktualnym materiałem. Do urzędu tego dołączono ostatnio bibliotekę fachową, zaopatrzoną stale w kilka tysięcy publikacji periodycznych, fachowych czasopism.

Francja posiada 50 attache handlowych i agentów, którzy w czasie swego pobytu w Paryżu udzielają w Office national ustnych informacji. Dalej rozporządza francuski handel zagraniczny „urzędami handlowymi”, które pracują wspólnie z attache i agentami. Izb handlowych jest we Francji 53; zawdzięczają one swoje istnienie inicjatywie prywatnej, co daje się podobno dziś jeszcze w przyjemny sposób odczuć. Dalej istnieje „radcy handlu zagranicznego”, którzy czynności swe sprawują honorowo i którzy razem tworzą „Comite nationale”, wydający biuletyny miesięczne, nieraz bardzo obszerne. Młode także, choć już bardzo czynne, są: „Staty komitet dla targów zagranicą” oraz „Komitet wystaw”. Ostatnim dziełem są „Maisons de France a l'Etranger”, z których pierwszy powstał w New-Yorku; zadaniem ich ma być propaganda pod każdym względem na rzecz ojczyzny.

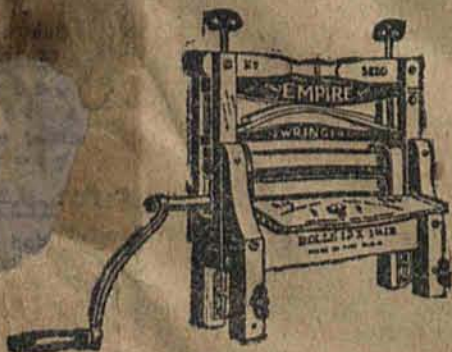
Co do kosztów tej organizacji francuskiego handlu zagranicznego, to nie ponoszą ich opodatkowani obywatele, ale eksporter w formie minimalnej opłaty za wóz i wywóz. Koszta za rok 1927 wyniosły 24 milj. fr., wymienione zaś co dopiero opłaty — 27 milj. Nadwyżka przełana została do skarbu państwa.

**Torby, lakiery
i przybory malarskie
ALEX. MILLER & Sⁿⁱ**

Łódź, Przejad 4.

AMERICAN WRINGER COMPANY
PIOTRKOWSKA 40, tel. 70-80

Sprzedawca za gotówkę i na raty maszyn do prania oraz org. ameryk. wyłomaczek „Empire”.

SPLENDID

NARUTOWICZA 20.

**Dziś i dni następnych!
Wielki podwójny program!**

■ I. ■

KARNAWAŁ W NICEI

Dramat o niezwykłym napięciu i akcji pełnej przygód, budzącej niezwykle zainteresowanie swą grozą.

Mord w Nicei! Niebezpieczeństwa karnawału! Gentelman — włamywacz! Pościg za skradzionym djamentem!

W rolach głównych:

**Ellen Richter, Bruno Kaster,
Evi Eva i Georg Alexander.**

■ II. ■

PANI MINISTROWA Z MACEGOJNJI!

wywołująca nieustanne kaskady śmiechu, historia pewnej damy, która została ministrową...

Rzecz dzieje się: w Macegojnj, we Wiedniu i na plaży nad dunajskiej; na dworze królewskim, w salonach poselstwa i w zacisznym pokoju hotelowym; w garsonjerze porucznika, na dancingu i w gabinecie restauracyjnym; w wodzie... w aucie... w szafie... i w beczce!

Udział biorą między innymi:

Xenia Desni w roli tytułowej oraz **Hans Junkerman** jako księżę Udibidibindiahaha, minister spr. wojsk. królestwa Macegojnj.

Od g. 12-ej do g. 3 cena wszystkich miejsc **50 gr. i 1 zł.**

ZAWIADOMIENIE.

LES PARFUMS CHANEL, PARIS

Niniejszym komunikujemy, iż z dniem dzisiejszym powierzyliśmy nasze wyłączne zastępstwo ze składem konsygnacyjnym

firmie

DOM HANDLOWY

JÓZEF HOSIASSON

WARSZAWA, TRĘBACKA 4, TELEF. 1344.

Żądać tylko w pierwszorzędnym perfumerjach.

Wystrzegać się falsyfikatów!

Wystrzegać się falsyfikatów!

BŁAD

POPELNIĄ KAŻDEN

KTO przed wyjazdem na letnisko lub do kąpieli
nie odwiedzi Perfumerji
M. WOLLMANA, Zawadzka Nr. 12

Poleca: Wielki wybór kosmetyków krajowych i zagranicznych, mydeł, perfum, pudrów, lakierów, kremów i t. d. i t. d.
Wszystko po cenach naprawdę konkurencyjnych!

Hallo! Hallo! Dzwon tel. 63-30.

Wystrzegaj się nieudolnych
naśladowców.
Nie oddawaj garderoby Twej do firm
niefachowych.

„Pogotowie krawieckie
KIERSZA Żeromskiego 91
Odświeżamy

garnitur
za zł. 3.

(z odebra-
niem i ode-
słaniem)

Pranie
chemiczne.

Szynie
za zł. 2.80
(z odebra-
niem i ode-
słaniem)
nicowanie
przeróbki,
reperacje
sztywne

farbowanie, cerowanie

Zakład czynny od 5 rano do 1 w nocy

Zapamiętaj raz na zawsze! Tylko tel. **36-69**

„SZYBKA POMOC KRAWIECKA”
ul. Piotrkowska 110
(w podwórzu)

odświeża garni-
tur za zł. 2.80 suk-
nię za zł. 2.60 zo-
debraniem i ode-
słaniem. Farbo-
wania, pranie
chemiczne, repe-
racje, przeróbki
i sztuczne
cerowanie.

Wszystko wykonuje się w najkrótszym
czasie. Na każde telefoniczne żądanie
wysyła gońca. Zakład czynny od 5-ej
rano do 1-ej w nocy.

OSTATNIE NOWOŚCI!!

Rollanda, Ossendowskiego, Decobry,
Margueritta, Farrere'a i innych zapre-
numerujesz **1 zł. miesięcznie**
w cenie
tylko w nowo utworz. czyteln.
„OSWIATA” Łódź, 6-go Sierpnia 32
pr. oficyna I-sze piętro

NA RATY

Wszelką damską garderobę oraz roboty
futrzane w najwykważejszym wyko-
naniu przyjmuje z własnych i powierz-
onych materiałów po cenach konkuren-
cyjnych

M. ROZENBERG

Cegielniana 36, TELEF. 63-97
Lewa oficyna, II-gie piętro.

Fabryka Luster

J. Kukliński

Łódź, Zachodnia 22.

poleca po cenach
na niższych:
Lustra, trena, tualety
jasne, ciemne w ory-
ginalnych ramach oraz
lustra wiszące. Odnaw-
ianie i poprawianie
luster z odesłaniem do
domu.

Meble połączące i
całkowite urządzenia
nowoczesnych stylów

Sprzedaż na raty
i za gotówkę.

Buchalter

szukiwany od zaraz

Wyjazd. Oferty sub. „Naty-
ch” do adm. „Republiki”.

Sprzedawczyni

wykwalifikowana
do składu futer **POTRZEBNA.**
Oferty sub. „Stara firma” do admin.
„Republiki”. 3-VII

Ważne dla Szanownej Publiczności!

Tylko za zł. 2.50

zostają przeprasowane i przerabiane
Kapelusze Damskie Męskie i Dziecinne
na najnowsze fasony.
Pisząc adres **utomierska 2**
lub **zgierska 20.**
UWAGA! Nowe kapelusze od 1.9.

Radosne przebudzenie.

Podczas snu organizm winien odzyskać
siłę, krew oraz substancję nerwową,
zużyte w ciągu dnia.

Lecz sam sen nie wystarczy.
przedewszystkiem konieczne
jest należyte odżywianie. Da-
wne metody odżywcze nie są już
w stanie utrzymać w równo-
wadze sił ludzkich, tak bardzo
wyczerpywanych przez warun-
ki współczesnego życia.
Pochłanianie wielkich ilości

pożywienia nie działa na sen
i utrudnia trawienie, nie przy-
nosząc przytem żadnych ko-
rzyści organizmowi.
Aby odzyskać siły musimy
się uciec do pożywienia, nie-
przeciążającego żołądka.
Pożywieniem tem jest Ovo-
maltine.

Pijcie codziennie filiżankę

OVOMALTINE

wieczorem, kładąc się spać.

Żądać wszędzie.

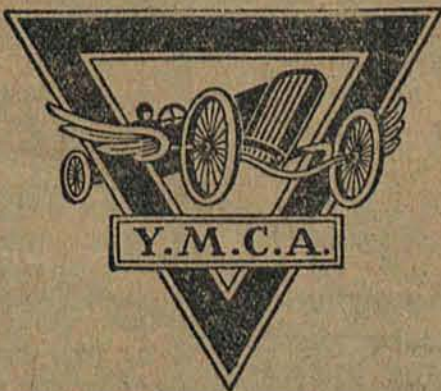
Dr. A. WANDER S. A. BERN (Szwajcarja).

Koncesjonowane Kursy Kierowców Samochodowych Polska

Y.M.C.A.

Aleja Kościuszki 68,
tel. 22-90.

Dnia 2 go lipca 1928 r. otwie-
rają nowy kurs dla zawodowych
i amatorów obojga płci.

Zapisy przyjmuje kancelaria codziennie
od godz. 9 do 12 i od godz. 14 do 20

UWAGA! Ceny przystępne, ratam.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nowo utworzony skład ubiorów męskich, damskich i dzieciennych

p. f. **MAGAZYN WARSZAWSKI**
właściciel **Z. NAJMAN.**

Łódź, ul. Konstantynowska Nr. 12, — Tel. 36-89.

poleca Sz. Klienteli wielki wybór ubrań męskich, damskich i dzie-
ciennych najnowszych modeli, po cenach niskich. — Zamówienia podług
miary wykonywa się w najkrótszym czasie.

Uwaga!

Dla pp. urzędników państwowych i komunal-
nych na rozpłaty miesięczne.

**KUPUJĘ
i sprzedaję**

różne używane me-
ble, dywany, maszyny
do szycia i do
pisania, futra garde-
robę i różne sprzę-
ty domowe, placę
najwyższe ceny
A. WAJCMAN
Narutowicza Nr. 19
Sklep starych mebli.
11.VII

*Praktyczna
Gospodyni*

używa do
prania
tylko proszku

„BLASK”

**PRZEDSIĘBIORSTWO BETONOWE
ASFALTOWE I BRUKARSKIE**

W. Wojciechowski

ul. Kilińskiego Nr. 172. — Telefon 20-50

SPECJALNOŚĆ:

Rynienki do filtrów biologicznych, podłogi
keyolitowe, mozaikowe, siatobetonowe,
stopnie schodowe, płyty chodnikowe, rury
cementowe i t. d.

oraz

Ogniotrwały Materiał Budowlany

HERAKLIT

znany w całej Europie ze swoich donio-
stych zalet: tanioci, trwałości, suchoci,
lekkości i wysokiej zdolności nieprzepus-
zczania ciepła.

Prospekty na żądanie wysyłam bezpłatnie.

PENSJONAT

„JANUSZEWSKA GÓRA”

(10 minut od st. kol. Opoczno)
położony w suchym sosnowym lesie, pięknej
okolicy. Wykwintna rytualna kuchnia.
Odżywianie bez ograniczenia. Radio
Ceny o 40% niższe niż wszędzie. Informacje
tylko w niedzielę od 10—1 i od 3—5 popoł.
Narutowicza 29, m. 20, tel. 69-46 Adres
dla listów: Chłopski, Opoczno, skrz. poczt. 42

Dla gości i sportsmenów z Łodzi

podczas przejazdu przez Piotrków

w wielkim wyborze **raki świeże**

w znanej restauracji **A. Szerszyńskiego**

Plac Kościuszki 4
Piwnica bogato zaopatrzona w najlepsze gatunki
win z pierwszorzędných firm zagranicznych.
Ceny przystępne.

W Paryżance ul. Kraszewskiego

KRYNICA

ORDYNUJE PRZECZ CAŁY SEZON

Dr. med. Mikołaj Bornstein

Sportowe na gum. pod. **Sandałki** od 4zł.

PIŁKI Wolbrom Sp. Akc. w Wolbromiu **Hurt i detal**

Skorochody, Pantofle domowe

UPON RABATOWY. Kazieta niniejszego kuponu korzysta z rabatu złoty jeden przy kupnie pary obuwia

Płóciennego na gum. weł. podszewie.

Nr. 21-26	27-34	35-40	41-46
4.00	5.00	6.00	7.00

Przyjmuje również bezpłatnie 4 kupony rabatowe po 1 zł. dla zastąpienia swym znajomym. Skład Płóciennego Obuwia Sandalek w Łodzi M. FANTULIS, Ogrodowa 2 (róg Nowomiejskiej).

CENY BEZ ZOBOWIĄZANIA!

KREM

Calimi

METAMORPHOSA

Radykalnie usuwa piegi, wagi, zmarszczki i inne wady cery

JEDYNY SPECJALNY (D. H. G. E. ZYNUJĄCY) ZAKŁAD

KEFIRU LECZNICZEGO K. SIGALINY

WYPIĆ MOŻNA NA MIEJSCU, DOSTAWA DO DOMU NA ŻĄDANIE

UL. NARUTOWICZA (DZIELNA) 6, TEL. Nr. 4640.

Najstarsza fabryka mebli żelaznych

I. B. Wołkowyski

Łódź, Sienkiewicza 3/5.

FABRYCZNY SKŁAD Narutowicza 11

TELEFON 37-70

Firma istnieje od 1896 roku

poleca na nadchodzący sezon w wielkim wyborze wózki dziecięce, łóżka metalowe, łóżka nielowe, noce stoliki, serwisy, umywalnie marmurowe, łóżka, łóżka polowe, metalowe łóżka polowe, (patentowane) łodownie po cenach fabrycznych. Dogodne warunki.

UWAGA: Wypożyczamy łóżka na letnie mieszkanie.

STOCZNIA GDAŃSKA GDANSK

dostarcza wobec dużego zbytu po cenach najniższych udzielając najwyższego rabatu

Silniki elektryczne prądu stałego i trójfazowego

Prądnicę prądu stałego

Transformatory.

Informacje udzielają:

Biuro własne: Łódź, ul. Traugutta 9, tel. 41-83.

Składy nasze: Ferro Electricum, Łódź, ul. Piotrkowska 186, Konrad Skowroński, Pabjanice, ul. Moniuszki 48.

Lub bezpośrednio: Stocznia Gdańska, Gdańsk.

KLISZE

DLA DUKARNI, WYDAWNICTW, REKLAM

WYKONYWA

WYTWÓRNI

GALWANO, PIOTRKOWSKA 101

TEL. 57-68

OPŁAKANY

jest stan przedsiębiorstwa nie rozumiejącego potrzeby ogłaszania się. Ogłaszać należy się przez akw. ogł.

FUCHSA

50 Piotrkowska 50

TELEFON 21-36.

Bezinteresownie!!

Jeżeli Ci brak energii, równowagi, jeżeli cierpisz moralnie i nie znasz wyjścia, napisz do psycho-grafologa redaktora Szylpera-Szkolnika, autora prac naukowych. Nadesłaj charakter pisma swój lub zainteresowanej osoby (los Twój zależy nie tylko od Twoich zdolności i czynów, lecz od ludzi, z którymi się łączysz). Zakomunikuj imię, rok i miesiąc urodzenia, kawaler, żona, wdowiec, ilość osób najbliższej rodziny, a otrzymasz szczegółową analizę charakteru, określenie zalet, wad, zdolności i przeznaczenie. Odpowiedzi na szczerze zadane pytania, jak również horoskop słynnego medium M. le Ewigny.

Wszystkim Czytelnikom „Ilustrowanej Republiki” — bezinteresownie, lecz na pokrycie kosztów ogłoszeń, wydruków pocztowych i kancelaryjnych załączyć zł. 2. (można w znaczkach pocztowych). Osobiście przyjmuje 12-7. Protokół, odczyty, podziękowania najwybitniejszych osób stolicy. Warszawa, Psycho-Gratolog Szylper-Szkolnik, Redakcja „Swit”, Nowowiejska 32, m. 6. Ogłoszenie wyciąć i załączyć do listu.

BANK SPÓŁDZIELCZY

Kupców i Przemysłowców w Łodzi,

Spółdz. z ogr. odp.

Piotrkowska № 41

Załatwia wszelkie czynności w zakresie bankowości wchodzące na jaknajdogodniejszych warunkach, jak również udziela zaliczki na inkasa.

Bank czynny od 9—2 po poł.

PENSJONAT DLA DZIECI

pod kierunkiem

Jadwigi Kojrańskiej i Felicji Kędrzyny

został już otwarty

w **Podeniu** pod Rogowem (25 minut drogi od stacji kolejowej)

Dalsze zgłoszenia przyjmuje się na miejscu w **Podeniu** lub w **Łodzi**, ul. **Zawadzka 35, m. 14** p.

TELEFON № 50-86 oraz 46-93.

LECZNICA

lekarzy specjalistów i gabinet dentystryczny przy Górnym Rynku

Piotrkowska 294, tel. 22-89

(przy przystanku tramw. pabjanickich) przyjmuje chorych w chorobach wszystkich specjalności od g. 10 rano do 7-cj po poł. Szczepienie ospy, analizy (mocz, krew, krwi, płwocin etc.) operacje, opatrunki.

Porada 3 złote

Wizyty na miasto.

Zabieg i operacje od umowy. Kapiele świetlne. Naświetlanie lampą kwarcową Roentgen, Elektryzacja. Żęby sztuczne, korony złote, platynowe i mosty.

W niedziele i święta do godz. 2 po p.

Przed wyjazdem na letnisko

WSTĄP do

M. Themelisa

41 PIOTRKOWSKA 41

Ranne Pantofelki

Sandałki (dla dorosłych i dzieci) specjalne na letniska

CENY PRZYSTĘPNE!!!

UWAGA!

NADSZEDŁ WIELKI TRANSPORT

Wentylatorów

różnych firm i wymiarów dla fabryk, mieszkan, biur i t. p. po **CENA H. FABRYCZNYCH** poleca

Skład Elektrotechniczny

I. Hupert, Łódź, Zawadzka 10

telef. 42-41.

Stale na składzie wszelkie artykuły elektrotechniczne.

Instytut de Beaute

ANNA RYDEL

Diplômée de l'Université de Beauté Paris

Cegielniana 19, m. 8 Tel. 69-92

pielęgnacja skóry i włosów. Specjalne masaż twarzy i ciała. Masaże odłuszczeniowe. Usuwanie zmarszczek, brodawek, piegów, wągrow i innych defektów cery. Usuwanie włosów elektryczną elektroterapią „Solux” Przyjmuje do 10—3 wiecz.

NA RATY

ROWERY

„BRENNABOR”

wszelkich sław. Włączona sprzedaż oraz wszelkie inne krajowe i zagraniczne firmy polecają

Kokoszko i Borysewicz 6-go Sierpnia 3

Dr. med.

Ignacy GRYNBERG

choroby wewnętrzne, specj. choroby serca. Przyjmuje od 5—6 po poł. ul. Cegielniana 53.

Telefon 74-15.

Dr. B. DONCHIN

Specjalista chorób oczu

powrócił do kraju

przyjmuje poniedziałki, wtorki, środy i czwartki od 10—1 i od 4—7 po poł.

ul. Moniuszki 1. Telefon 9-97

DR. BOGUSŁAWSKI

leczy naturalną bezskarstwową metodą kregarstwa.

choroby: nerwowe i przemiany materii (artretyzm)

Przyjmuje od godz. 5 do 8 wiecz. prócz niedziel i świąt. ul. Piotrkowska Nr. 85, III piętro, front.

W Inowłodzu nad Pilicą p. Tomaszów Maz.

PENSJONAT

przyjmuje zgłoszenia ustne lub pisemne i udziela informacji.

Smaczna i obfita kuchnia. — Bezpośrednia komunikacja autobusowa z Łodzi

Dr. med.

Lubiec

Cegielniana 43

TEL. 41-32.

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopięw. Naświetlanie lampą kwarcową. Przyjmuje od g. 8 do 10 rano i od 5—8 w.

Dla pań od 3—5 oddzielna poczekalnia.

Doktor

Klinger

Choroby weneryczne, skórne i włosów

leczenie lampą kwarcową.

Andrzeja Nr. 2

TEL. 32-28.

Godziny przyjęć: od 1.30-2.30 dla Pań od 6-8 dla Panów Wniedziele i święta od 10-12

Dr. med.

Jommer

ul. 6-go Sierpnia (Benedykta) 16.

chor. skórne dróg mocz. weneryczne i kobiece.

Przyjm. od 9—12 przed poł. i 6—8 dla pań od 5 do 7 w niedziele i święta od 10 do 12-cj.

DR. MED.

S. KANTOR

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych i włosów

Gabinet Röntgena światło-leczniczy

ul. Piotrkowska 144

rog Ewangelickiej

TEL. 29-45.

Przyjmuje: od 8-2 6-8 Dla pań oddzielna poczekalnia od 10-12

Dr. med.

Z. DATYNER

UROLOG

choroby nerek, pęcherza i dróg moczowych.

Przyjmuje: od 1—2 i od 6—8.

Piramowicza 11 (daw. Olginska)

Telefon 48-95.

Dr. med.

H. Szumacher

choroby skórne, weneryczne.

Przyjmuje od 5 do 7 po poł.

W niedziele i święta od 11-cj do 1-cj

6-go Sierpnia 1

tel. 48-62

Dr. med.

RAPEPORT

ul. Prez. Narutowicza 25 (Dzielnia)

telefon 44-1

Choroby nerek, pęcherza i dróg moczowych.

Przyjmuje od 1—2 i 4—8.

Dr. med.

W. DUTK

Choroby i weneryczne

Przyjmuje o 15—

Piotrkowska

Sąd podatkowy.

Domagamy się utworzenia sądu administracyjnego dla spraw o wymiar podatków.

Konstytucja polska waruje obywatela utworzenie sądownictwa administracyjnego z Najwyższym trybunałem administracyjnym na czele. Zadaniem tego sądownictwa jest kontrola legalności orzeczeń władz administracji wszelkich stopni. Gwarancja konstytucyjna zrealizowana jest tylko w niewielkiej części. Jak wiadomo w b. Królestwie Kongresowym nie ma dotąd sądów administracyjnych stopnia niższego.

Aczkolwiek w zasadzie i dzisiaj każda z ustawowymi wyjątkami orzeczenia władzy administracyjnej może być przed forum sądowo-administracyjne — do Najwyższego trybunału administracyjnego —, to jednak w praktyce taka możliwość daje o wiele mniejszą pewność prawa obywatelom, aniżeli system dwustopniowego sądownictwa administracyjnego. Wskutek nawału spraw z całego państwa sprawy w Najwyższym trybunale rozpoznawane są po paru latach. Wyrok częstokroć traci dla strony wartość aktualną. Zwycięstwo w procesie staje się zwycięstwem przymusowym. Nic dziwnego, że tylko w wyjąt-

kowych wypadkach obywatele decydują się wejść na drogę sądowo-administracyjną, jedyną, w której w zakresie administracyjnym ma możliwość spotkać się z władzą, jako równą sobie stronę procesową. Ta możliwość byłaby — z wielką korzyścią dla legalności orzeczeń administracyjnych wyzyskiwana w znacznie szerszym stopniu, gdyby w każdym okręgu władzy II instancji (województwo, izba skarbową) istniał sąd administracyjny.

Wielki procent uchylanych orzeczeń władz administracji w Najwyższym trybunale pozwala nam sądzić, że w razie stworzenia sądów niższego stopnia, miałyby one wdzięczne pole pracy.

Stale lansowane przez nas hasło szybkiego utworzenia ogólnych sądów administracyjnych niższego stopnia, niestety, ma w najbliższym czasie małe szanse urzeczywistnienia. Na przeszkodzie stoją: 1. brak wykwalifikowanych ludzi i 2. brak pieniędzy; to drugie bodaj w stopniu wyższym aniżeli pierwsze.

Dlatego dzisiaj wysuwamy mniej szalone hasło. Najdotkliwym jest brak

kontroli legalności orzeczeń administracji podatkowej. Dzieje się to z wielu względów.

Miedzy innymi z następujących:

- 1) obywatel najczęściej styka się z administracją podatkową.
- 2) Interes materialny najbardziej narażony jest na szwank wskutek nielegalności orzeczeń podatkowych.
- 3) Egzekucja orzeczeń władz podatkowych czyni znaczenie wyroku sądowno-administracyjnego, zapadającego — jak dzisiaj po paru latach całkiem iluzorycznym.

Dlatego do czasu utworzenia ogólnych sądów administracyjnych stopnia niższego domagamy się powołania przynajmniej do życia w okręgu każdej izby skarbowej sądów administracji podatkowej.

Zaden bodaj okręg nie jest w realizacji tego hasła tak zainteresowany, jak okręg łódzki, ze względu na ogrom sum płaconych przez ten okręg z tytułu podatków. Dlatego łódzcy posłowie i senatorowie powinni się zająć urzeczywistnieniem tego hasła.

Dr. A. Z.

Podatek przemysłowy.

Kiedy należy płacić zaliczki.

Onegdaj minal termin ulgowy wpłaty podatku przemysłowego za maj przez przedsiębiorstwa placące miesięcznie.

Termin płatności zaliczki na podatek od obrotu na I kwartał 1928 r. dla przedsiębiorstw placących kwartalnie przedłużony został do dnia 15 lipca włącznie.

Termin płatności zaliczki na podatek od obrotu za II kwartał 1928 r. dla przedsiębiorstw placących kwartalnie przedłużony został do dnia 1 sierpnia 1928 włącznie.

Niedotrzymanie któregośkolwiek z tych terminów lub dopłaty różnicy za 1927 r. powoduje utratę ulgowych terminów i płacenie wraz z procentami za zwłokę. (b)

Wybory w Centr. Stow. Kupców

odbędą się 17 lipca.

Termin wyborów do zarządu centralnego stowarzyszenia kupców i przemysłowców odroczony został do dnia 17 lipca.

Jak wiadomo, dokonane na poprzednim walnym zgromadzeniu wybory zostały przez władze administracyjne unieważnione ze względu na przekroczenia statutowe. Do czasu nowych wyborów pełni czynności stary zarząd. (T)

Wszelkie zaburzenia, trawienia, Nadkwaśność żołądka, skłonność do kamieni żółciowych, podrażnienie ślepej кишки i t. p.

Leczy i leczy stałe używanie wody alkalicznej, a także przez rozpuszczenie aktywowanych, czyli do świeżej wody naturalnej zbliżonych

Tabletek **VICHY** Magistra Klawe

Niezastąpione w podróży, nadużywaniu napojów, w dniu restauracyjnym, w hotelowych i t. d.

Poszukiwane są dobrzy Statystyki - zbudowane do teatru „Ciepłoty” Magistki

Zgłaszać się codziennie od 10 do 12 do kierownictwa teatru (Ciepłoty, 1-2 do kierownictwa 16).

ZADAJCIE WSZĘDZIE

ŚWIATOWEJ MARKI

PEPEGE

POLSKI PRZEMYSŁ GUMOWY I.A.W GRUDZIĄDU.

OBUWIA

TANIE-TRWAŁE-ELEGANCKIE

IOPON DO ROWERÓW

Ceny detaliczne.

OBUWIE LUDOWE Z PRZYSZYWANĄ PODESZWĄ N°35-41 zł. 5.40.

OBUWIE SPORTOWE Z PRZYKLEJONĄ PODESZWĄ N°35-41 - 6.50.

Środek światowej sławy!

ZIOŁA MOCZOPĘDNE „THE VICHY” ZIOŁA MOCZOPĘDNE

Są najlepszym środkiem przeciw chorobom nerek, pęcherza, gonorrhoei i t. d. Wobec zawartości kwasu krzemionkowego są również nieocenione przy zwapnieniu naczyń krwionośnych i zastępują kurację wodami mineralnymi. Prócz tego posiadają właściwości bakterjobójcze.

Skutek nadzwyczajny.

Zioła „VICHY”

Cena 2.50. Labor. Chemiczne „Herba” Paris. Cena pudełka 2.50.

Ządać we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

HELENÓW

Dziś, o 11¹⁵ przed poł.

PORANEK MUZYCZNY

ORKESTRY SYMFONICZNEJ

pod dyr. Teodora Rydera.

W programie muzyka operowa i operetkowa.

Dziś o godz. 5-ej po południu — Koncert popularny

Anonx W czwartek 5 b. m. Koncert symfoniczny

Rynek wyrobów dzianych

Sezon letni był zły. — Sezon zimowy zapowiada się doskonale. — Przewidywana zwyżka cen.

Łódzki rynek wyrobów dzianych zniechęca się w przededniu zimowego sezonu. Stwierdzić należy, iż tegoroczny letni sezon, podobnie, jak w roku ubiegłym, przeszedł nader niepomysłnie.

Zapotrzebowanie w ciągu całego sezonu na wyroby dziane było b. niskie, gdyż z jednej strony w składach odbiorców pozostały niewysprzedane zapasy z ubiegłego roku, z drugiej zaś opóźnienie wpłynęło na zmniejszenie zapotrzebowania, szczególnie na sezonową bieliznę, podobnie, jak i w innych gałęziach przemysłu włókienniczego, tak i na rynku trykociarskim nastąpiło pogorszenie warunków popytu przez klientów należało. Znaczący należy, iż w roku zeszłym popyt na wyroby dziane był b. niski, w sezonie zimowym są bardzo dobre. W twierdzeniu tem upewnia nas wieloletnie zainteresowanie rynkiem, które ostatnio udało się zaobserwować. Mimo, iż rozpoczęcie sezonu w handlu ma nastąpić dopiero w połowie lipca, zamówienia zaczęły już obecnie napływać. W handlu trykociarskim sezon już jest rozpoczęty, przy czym konjunktury są dobre.

Z wyrobów dzianych największe zainteresowanie w sezonie zimowym ma bielizna damska, na którą popyt w roku na rok wzrasta.

Ceny w ubiegłym letnim sezonie były od 10 do 12 procent wyższe, niż w zeszłym roku.

W sezonie zimowym spodziewano już 20-procentową zwyżkę cen, spowodowaną podrośnięciem surowców i robotniczym.

Warunki pokrycia przypuszczalnie nie zostaną polepszone, gdyż w handlu wyrobami dzianymi kapitały obrotowe są zmniejszone ograniczone.

Największym odbiorcą łódzkiej bielizny wyrobów dzianych jest w naszym kraju Pomorze i Poznańskie. Wypłacalność klientów nie pozostawia nic do życzenia. W ciągu całego sezonu nie spotowaliśmy w tej branży żadnego poważniejszego zawieszenia wypłat zobowiązań wekslowych. Uruchomienie przemysłu w związku z przygotowawczą pracą do sezonu jest pełne. W sferach przemysłowych omawiana jest możliwość wyrzucenia przez robotników żądań podwyżek.

PANIENKA bez PRZESZŁOŚCI

w rolach głównych:

Betty Balfour, Willy Fritsch i Harry Holm.

Najbliższa premiera Kina SPÓŁOZIELNI.

Dr. Rózaner

Choroby skórne i weneryczne

NARUTOWICZA 9. Telefon 28-98

ELEKTRON

ŁÓDŹ, SIENKIEWICZA 33

SPRZEDAŻ MATERIAŁÓW

ELEKTROTECHNICZNYCH

SPECJALNY DZIAŁ

RADJOWY

Ciekawych i niecierpliwych

zawładnia się, że pierwszy łódzki film, „Dzwony Wieczne” demonstrowany będzie już od jutra przez cały tydzień w kinoteatrze CORSON.

KARLSBAD

Dr. FRED OBHM

Spurdelstrasse dom „Wiener” naprzeciwko Mühlbrunna, ordynuje w ciągu całego sezonu.

Błędne drogi filantropji.

Kwesty uliczne i żebraniiny dziś już nie osiągną pożądanego celu.

Posłuchajmy jak sobie radzą dobroczyńcy w Ameryce!

Codziennie czytamy w pismach:

— Ratujcie dzieci! Składajcie ofiary na dom starców! Kupujcie znaczki towarzystwa niesienia pomocy najbiedniejszym!

Mimo to nikt dzieci nie ratuje, nie kładzie ofiar i nie kupuje znaczków. A powód jest jasny — zbrzydli już wszystkie kwesty uliczne wstrętne żebraniiny, zawsze jednaka, jałowa, szablonowa.

Litość jest takim samym uczuciem jak np. przyjemność. Nikomu jednak żadnej przyjemności nie sprawimy w teatrze jeżeli codziennie mamy ten sam program bez zmiany. Widz opuści teatr znudzony, zniechęcony i słoży cichą przysięgę, że nigdy już nie przestąpi progu przybytku Mielpitmeny.

Tak samo jest z litością. Jeżeli codziennie powtarzamy te same spektakle, nie mamy dekoracji, nie wprowadzamy nowych pomysłów reżyserskich, nie dziwnego w tym niema, skoro społeczeństwo staje się zniechęcone do wszelkich kwest i szalik na rogu ulicy omija jak chorego na grypę.

Nasi dobroczyńcy z pod znaku filantropji mają na te zarzuty gotową odpowiedź: waszyko, panie, już było!.. Użyjmy wszelkich sposobów! Nic nie pomaża!

Czy aby tak jest naprawdę?

Proszę posłuchać, jakie sposoby z tej dziedziny praktykowane są w Ameryce.

Mister W. H. R. w Kalifornji otrzymał przed kilku dniami następujący list, który podajemy w tłumaczeniu in extenso:

— „Mr. W. H. R., Los Angeles, Kalifornja.

Kochany Mr. R.!

Do listu załączony jest jeden dolar! Tak, prawdziwy dolar — piękny, czysty, nowy banknot.

Jeżeli Pan chce, może go pan sobie zatrzymać, ale wątpię czy Pan to uczyni! Proszę przeczytać do końca niniejszego listu.

Chodzi o rzecz następującą:

Zaryzykowałem tysiąc dolarów, ufając niezłomnie dobroci ludzkiej i ludzkiemu poczuciu niesienia pomocy bliźnim. Rozesłałem tysiąc dolarów różnym ludziom, których nazwiska i adresy przyśladkowo wpadły mi w ręce.

Uczyniłem to dlatego, iż wierzę głęboko w dobroć ludzką, jestem przekonany, że człowiek zasadniczo jest istotą, barzoną jak najlepszymi chęćmi, czego jednak ukrytemi, które należy wyciągnąć tego wydobywać na światło dzienne.

Uważam, że jedynym powodem dla którego ludzie nie pomagają bliźnim w tych wypadkach, gdy pomoc ta jest konieczna, jest fakt, iż nikt nie potrafił do czasu przedstawić ofiarodawcom bezwarunkowo nędzy w jej najistotniejszym stanie.

Posyłam po jednym dolarze każdemu tysiącu adresatów, chcę jednocześnie wrócić jego uwagę na konieczność okazania natychmiastowej pomocy.

Ofiarowałem tysiąc dolarów na cele

związane z utworzeniem ortopedycznej szkoły szpitalnej dla ułomnych dzieci i rozsyłałem te pieniądze w tem przeświadczeniu, że każdy wysłany dolar wróci do mnie z procentem, czyli, że każdy adresat zechce dołączyć jeszcze kilka dolarów a przynajmniej jeszcze jednego dolara.

W ten sposób ofiara moja powiększyła się w dwójnasób, o ile każdy z adresatów dołączy tylko dolara, lecz przypuszczam, że procent będzie większy i nie jeden przesłał mi zamiast jednego dolara — 5 dolarów, dziesięć lub nawet więcej.

Zastanów się pan tylko — mój dolar i pańskie dolary przyniosą upragnioną pomoc nieszczęśliwym dzieciom!

Czy każdy dolar wróci do mnie?

Czy pociągnie on za sobą również inne dolary?

Czy ludzie są rzeczywiście dobrzy czy też źli?

Czy pomysł mój był szczęśliwy?

Co pan o tem sądzi?

Z poważaniem — F.G.C., Przewodniczący „Ice and Cold Storage Company” Los - Angeles”.

Tak jest w Ameryce.

U nas jest inaczej.

Zresztą, nikogo nie należy namawiać do wprowadzenia w życie tak optymistycznego projektu. Ryzyko jest nazbyt wielkie. Szczególnie w Łodzi. Jotbe.

Z całego świata.

OLIMPIADY SPORTOWE.

Olimpiady sportowe, które odbywają się teraz regularnie co cztery lata, zostały poraz pierwszy otwarte w Atenach w r. 1896. Następna olimpiada odbyła się w Paryżu (1900), trzecia z kolei w Ameryce w Saint Louis (1904), potem w Londynie (1908), w Sztokholmie (1912), w r. 1916 miała się odbyć olimpiada w Berlinie, lecz z powodu wojny została odłożona; pierwsza po wojnie odbyła się w Antwerpij (1920), następna w Paryżu (1924). Po Amsterdampie, gdzie w tym roku rozgrywała się zawody olimpijskie, gościnnie da olimpiadzie Los-Angeles w Kalifornji.

ARYSTOKRACJA W KORPUSIE OFICERSKIM REPUBLIKANSKIEJ REICHSWEHRY.

Reichswehra niemiecka posiada według ostatniego spisu 3724 oficerów. Z tej liczby 779 czyli 20 proc. rekrutuje się z pośród arystokracji i szlachty. Gros oficerów „dobrze urodzonych” służy, jak i dawniej, za czasów wilhelmskich, w kawalerji. W 18 pułkach kawalerji 45 proc. oficerów rekrutuje się ze szlachty. Wśród generałów aż 55 proc. należy do posiadających przydomek „von” lub tytuł hrabiowski czy książęcy; wśród pułkowników zaś — 30 proc. Jak na świeżo powstałą republikę jest to wysoko posunięta tolerancja w rozdawaniu rang oficerskich ludziom ze sier tej republiki wręcz wrogich.

ILU LEKARZY NA LITWA.

Wydział zdrowia litewskiego ministerstwa spraw wewnętrznych zarejestrował w swych wykazach na 1 maja 1928 r. 443 lekarzy, pełniących swe funkcje zawodowe w granicach Litwy. Z tej liczby 375 mężczyzn i 68 kobiet. Lekarzy dentyistów znajduje się na Litwie 273, w tem 47 mężczyzn i 226 kobiet. Pielęgniarek zarejestrowanych 202, akuserek 309, masażystek 9. W obrębie Kłajpedy praktykuje 45 lekarzy, w tem 43 mężczyzn i 2 kobiety.

JAK CENIA W AMERYCE DZIELA KONRADA.

W Londynie odbyła się niedawno licytacja publiczna 21 dzieł Konrada, należących do zbiorów prywatnych mr. Hodgsona. Były to pierwsze, oryginalne wydania wcześniejszych utworów znakomitego pisarza; niektóre tomy zaopatrzone były w jego dedykację własnoręczną. Pierwsze, rzadkie już dzisiaj wydanie „Cancan” z r. 1913, z dedykacją autora, zostało nabyte przez bogatego bibliofila z Filadelfji za cenę 16.000 złotych (400 funtów). Wydanie „A Set of Six” z r. 1908 osiągnęło cenę 3.600 złotych, która dał pewien bankier z New-Yorku. W sumie za wszystkie 21 tomów Konrada osiągnięto przy licytacji sumę 46.000 złotych.

WIEZIEN W ROLI PROKURATORA.

Odsiadujący swą karę za oszustwo Józef Buzar zajęty był pewnego dnia sprzątaniem sali sądowej przy więzieniu w Loeben. W pewnej chwili udało mu się niespostrzeżenie ściągnąć z wieszaka toge prokuratora. Nie tracąc czasu, Buzar zarzucił na siebie togi i z powagą, jak na prawdziwego prokuratora przystoi, opuścił gmach więzienia. Wózny, który właśnie stał w bramie, grzecznie uklonił się wysokiemu dygnitarzowi sądowemu. Za kilka godzin dopiero zauważono nieobecność więźnia, którego też wkrótce w miejsce aresztowano — oczywiście już bez togi, lecz w nowym ubraniu cywilnem.

NIEZWYKŁA MOC I SPRAWNOŚĆ STAROŻYTNYCH OKRĘTÓW WIKINGOWSKICH.

Archeolog szwedzki, dr. Norden, ogłosił ciekawe szczegóły, dotyczące żeglarstwa starożytnej Szwecji, w związku z odkopaniem niedawno łodzi mi wikingowskich.

Kiedyś to posiadały niezwykłą sprawność, czego zresztą dowodem jest fakt, że dokładna kopia starożytnej łodzi norweskiej odbyła podróż przez Atlantyk w 1893 r. (na wystawie w Chicago), rozwijając szybkość 10, a nawet 11 węzłów (rozmiary 24 mtr. długo., 5 mtr. szer. — zbudowana z desek, połączonych prętami łożni). Jednocześnie okręt zbudowany na wzór „Santa Anna” — łodzi Columba — pomimo o wiele większej powierzchni żagli, osiągnął niewiele więcej nad połowę szybkości łodzi wikingowskiej.

Dr. Norden twierdzi, że żeglarstwo z IV-V wieku po Chr. stało o wiele wyżej, niż późniejsze i dopiero wiek XIX przyniósł prawdziwy postęp w tym kierunku.

NAJWIĘKSZY OKRĘT PASAŻERSKI.

Rozpoczął się zawróg wyścig między kompanjami okrętowemi, obsługującymi linie Europa — Ameryka: kto wybuduje największy i najszybszy hotel pływający? Niemiecki Norddeutscher Lloyd w Bremie buduje obecnie dwa olbrzymie okręty luksusowe o pojemności 46.000 ton i szybkość 39 km. na godzinę. Konkurent jego „Hapag” z Hamburga buduje nowy parowiec o pojemności 48.000 ton.

Pobita przecięt rekord angielska linja „White Star Line”, na zlecenie której buduje się obecnie w Glasgow największy okręt pasażerski o pojemności 60.000 ton. Koszty budowy i ekwipunku nowego olbrzyma morskiego będą wynosiły 7.000.000 funtów szterlingów, t. j. 280.000.000 zł. Na pokładzie tego okrętu znajdzie locum przesiadkę 4.000 pasażerów, nie licząc załogi i obsługi.

Dotąd największym okrętem pasażerskim był należący również do „White Star Line” — „Ma jestic” o pojemności 56.650 ton.

Bezpieczeństwo komunikacji powietrznej.

Dotychczas w Polsce nie było ani jednego wypadku.

Statystyki naszych towarzystw komunikacji powietrznej stwierdzają, że od samego powstania naszej legacji powietrznej, t. j. od 1922 r. nie zdarzył się na linjach ani jeden wypadek, któryby naraził jakiegokolwiek pasażera na śmierć czy kalectwo.

Samoloty naszych towarzystw komunikacji powietrznej wykonały w tym czasie około 15.000 podróży, przewożąc około 30.000 pasażerów poza kilkuset tysiącami kilogramów towaru.

Ilość szkół w Anglii.

Z ostatnich danych statystycznych za rok 1925/26 dowiadujemy się, ciekawych szczegółów o rozwoju angielskiego szkolnictwa państwowego.

Liczba szkół państwowych wzrosła z 5.806 w r. 1900/01 do 9.101 w r. 1925/26. Największa ilość uczniów — 4.430.136 wykazuje r. 1923/24, podczas gdy w r. 1900/01 było ich tylko 2.884.925.

W szkołach prywatnych liczba uczniów w ciągu ostatnich 25 lat zmniejszyła się o przeszło 1.000.000. W r. 1900/01 szkół tych było 14.320, zaś w r. 1925/26 — 11.626.

Znacznym poprawie uległo również przygotowanie nauczycieli; w r. 1900/01 nauczycieli, którzy ukończyli „College” było 28.107, w roku zaś 1925/26 — 91.664.

ODZNACZENIE LODZIANNIA.

Pisaliśmy już o rozpisaniu przez amerykański komitet obchodu stulecia Schuberta międzynarodowego konkursu na wykonanie utworu muzycznego.

Jak dowiadujemy się, w Wiedniu rozstrzygnięty został konkurs rejonowy tego światowej miary konkursu, przyczem trzecia nagroda (swiadectwo honorowe) otrzymał p. Mont Freidson. Laureat jest urodzonym łodzianninem, liczy lat 21 i studjuje we Wiedniu medycynę. W Łodzi, będąc jeszcze w szkole, uczęszczał do konserwatorium p. Heleny Kłobuckiej, gdzie był uczniem prof. Kazimierza Sikorskiego.

Nagroda wiedeńska przypada p. Freidsonowi za symfonię Fis-mol.

Z ruchu wydawniczego.

„CZERWONE, ŻÓLTE, BIAŁE KATY”.

Spory tom, ozdobnie wydany, to przeżyca robotnika, polaka, rozbitka 5 dywizji syb., spisane wiersze, szczerze, poprostu bez jakichkolwiek pretensji literackich. „Czerwone, żółte i białe katy” wprowadzają nas w życie Syberji, a pełne wstrząsającej grozy opisy czynowego teroru przepłatają się z czarowym obrazem miłości najpotężniejszej. Potem niby najczystszy film przedstawia się przed naszymi oczyma przygody autora w nieznanych Urianchaju, w stepach Mongolji i w Mandżurji. Poznajemy życie tajemniczego wędrowca, który tak dziś nas niepokoi, poznajemy straszne rzadzy „białego chana” barona Ungerna, przy tej sposobności dowiadujemy się o nowych szczegółach działalności prof. Ossendowskiego na Dalekim Wschodzie.

Wreszcie przeobrażony przez tysiące niebezpieczeństw wśród dzikich salotów i w burzy wojny domowej chińskiej, autor wraca przez dwa oceany do ojczyzny. W książce tego żołnierza tułacza zyskujemy plastyczny i bezstronny obraz, który trzyma nas w napięciu aż do ostatniej stronicy.

HUMOR.

ROZTARGNIENIE.

Młoda amerykanka, była studentka uniwersytetu, spotyka swego dawnego profesora, którego roztargnienie stało się przysłowiowe.

— Czy nie przypominasz pan mi siebie, profesorze? — rzecze do zadumionego filozofa. — Proszę mnie pan kiedyś, aby została jego żoną.

— Oh tak! — odpowiada profesor, budząc się z zamyślenia. — I czy została nią pani?

Manuel de Lara.

TRZY LISTY.

I.

Deauville, 7 czerwca.

Mój najdroższy!..

Kiracje, którą odbywam i która tak bardzo jest mi przecież potrzebna, przeżywa mi ciągle na mi, kochani ziomkowie. Wyobraź sobie, że Zuzanna Bernardon (znasz ją — moja krawcowa z rue Saint-Georges) przysłała mi dziś przez swego adwokata rachunek na 6000 franków z groźbą wszczęcia sprawy sądowej połączenia kosztów, procentów i t. d. Ona sądzi, że w Deauville nie ma dla mnie innego do roboty, jak tylko zajmować się starym długami. Poprzednio wołało mi się tutaj denerwować, przebieżam jestem zmuszona, niestety, pozostawić Tobie, kochany Gustawie, załatwienie tej sprawy. Przyjechałam przecież tu nie po to, ażeby wyjechać, a Ty masz w Paryżu tyle kłopotów, że to jedyną jeszcze zmierzanie nie powinno od-

grywać dla Ciebie wielkiej roli. Słowem — bądź łaskaw udać się do Zuzanny Bernardon i postaraj się jej wytłumaczyć, że nie jesteśmy w stanie zapłacić od razu gotówką czterech tysięcy franków. Ona sama powinna to zrozumieć! Przecież powiedziałam jej, że wyjeżdżam do Deauville! Czy ona sądzi, że tu się żyje za darmo? Wytłumacz jej, że mój pobyt w Deauville pochłania majątek! Ona przecież już od dwóch lat czeka na uregulowanie tego rachunku, coż to węc szkodzi, jeżeli jeszcze troszkę poczeka?.. A więc mój najdroższy: — pokaż Zuzannie Bernardon, jaki wysiłek do niej czynisz, nie śledź tam długo i załatw sprawę pomyślnie.

Przyjmij miliony czułych całusów i nie gniewaj się na twoją zawsze Ciebie kochającą —

Adrienne.

P. S. Im dłużej się nad tem zastana-

wiasz, tem większy czynię do niej wstręt. To jest świństwo z jej strony! I to ma być moja kuracja.

II.

Paryż, 16 czerwca.

Madame!

W związku z żądaniem moim w sprawie zapłacenia 4000 franków, niniejszem oświadczam, że rachunek ten uważam za uregulowany.

Maż pan!, który odwiedził mnie w tej sprawie, po dłuższej konferencji postanowił sprowadzić się do mnie i od dzisiejszego mieszka: Rue Saint-Georges 27, czwarte piętro, na prawo. Jesteśmy ogromnie szczęśliwi. Na pocieszenie mogę pani donieść, że maż pan pokochał mnie od pierwszego spojrzenia, nie mógł się jednak zdecydować na ten ostateczny krok do dnia dzisiejszego.

Będąc człowiekiem konsekwentnym, Gustaw daje pani również taką samą wolność.

Jak pani wiadomo, Gustaw jest dżentelmenem.

Bardzo się cieszę, że troski, które pani tak przyćmiły, zostały zwyciężone

usunięte i że wieloletnie naderwanie otrędy dwu stron.

Załączając pismo od Gustawa, proszę o zwrócenie uwagi na jego do usług —

Zuzanna Bernardon.

P. S. Pozwalam sobie jednocześnie naprosić Sz. Panią o jeszcze jedną rzecz —

III.

Deauville, 19 czerwca.

Madame!

W odpowiedzi na listeczek, że na dzień 16 b. m., spieczętowane przedstawione war zapłaty 5000

franków, które potwierdzenie odbioru proszę łaskawie

reserwować.

Interes jest dla nas żywym —

Z poważaniem

Adrienne.

I sobie wolna rękę co

P. S. Zastrzegam sobie, jak również

do późniejszych re przytoczyć z powro-

tem mego dawnego

Nadszedł wielki transport

Pantofli sportowych

zagran. i krajowe od 4.50 do 8 zł.

Skorochody sandałki

własnego wyrobu

Gabki

reckie dla fabryk litografii, samochodów i do wszelkiego innego użytku.

Skórki zamkowe

do okien mebli samochodów i t. p.

Pantofle domowe i podróżne

I. TSAKUMAKIS

7 Piotrkowska 7
CENY PRZYSTĘPNE.

Polecam dla reklamy po cenach wyjątkowo niższych:

Jedwabie sztuczne

w różnych deseniach od zł 3 za metr

Fulary „ 12 „

Popeliny „ 8 „

Crepe de chin „ 14 „

Crepe georgette „ 15 „

i t. d.

tylko

PIOTRKOWSKA 71,

w podwórzu, parter

ORYGINALNE części do samochodów CHEVROLET

osobowych i ciężarowych

w wielkich ilościach **NADESZŁY**

CENY FABRYCZNE

Wyłączne autoryzowane przedstawicielstwo na Województwo Łódzkie

Zygmunt Dmowski

Łódź, Piotrkowska № 150, tel. 29-40.

BIURO EKSPEDYCYJNE, Sp. Akc.

poszukuje od zaraz

dobrze wprowadzonego akwizytora

starszego praktykanta buchalterji

niemiecko-polskiego stenotypistę(ke)

Oferty sub „EKSPEDYCJA“ do złożenia administracji Republiki.

Dr. med. S.

NEUMARK

Choroby skórne i weneryczne

Montuski 5, telef 70-50.

Przyjmuje od 1-2 i od 7-8, poniedziałek od 3-4

Dr.

Stupel

Szkoła № 12 Choroby włosów, skórne, weneryczne, moczopięciowe. Naświetlanie lampą kwarcową i prom. Roentgen (ekzemy, nowotwory złośliwe)

przyjmuje od 6-9 w niedzielę do 3-6

Dr.

HELLER

Choroby skórne i weneryczne

Nawrot 2

do 10 r. 1-2 i 5-8 dla pań spec. od 5-6

dla niezamożnych ceny leczenia.

Doktor

Ludwik FALK

Nawrot 7

telef 28-07

choroby skórne i weneryczne.

Przyjmuje od 10-12 od 5-7

Dr. med.

Zeligsonowa

praktykuje przez lato w

Ciechocinku

(dom Wolmana przy parku)

Chor. kobiece i wewnętrzne.

Doktor

Sołowiejczyk

specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Piotrkowska 99.

TEL. 44-92.

przyjmuje od 11 do 4 pp. i 8-9 wiecz.

w niedz. i święta od 9-2 po poł.

ZAWIADOMIENIE.

Niniejszym podaje się do ogólnej wiadomości, iż w myśl nowej umowy z Ministerstwem Komunikacji

sprzedaż biletów kolejowych

odbywa się w Polsk. Biurze Podróż „ORBIS“ w Łodzi, Andrzeja 5 i Nowomiejska 2 począwszy od dnia 1-go lipca b. r. po cenach ściśle nominalnych, w ramach takich samych jak w kasach biletowych na dworcach kolejowych.

Polskie Biuro Podróż „ORBIS“ Agencja w Łodzi.

Dr. med.

St. Bibergal

Montuski 11, telefon 63-22.

Choroby skórne i weneryczne, elektroterapia.

Przyjmuje od 8-1 i od 5-8 wiecz.

Dr. Groszlik

Choroby skórne i weneryczne

Institutek Edmunda

leczenia i światła

Lampa kwarcowa

Alaja Książki 4

Telef 21-76

Reinterierowicie

Czytelnikom Republiki

Napisać imię nazwisko

rodzina otrzymać darmo

bransoletkę, kreślenie

charakteru, zdolności

przewidywania. Porównaj

kim jesteś, kim być

możesz. Adres: Warszawa

Redakcja „Wiedzy i Talenta“

Skrzynka pocztowa 571

Zapraszamy do

zapisu. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

zapisy. Zapisy

PENSJONAT

DLA DZIECI I MŁODZIEŻY S. LEWINSONOWEJ

w Kraszewie (stacja Andrzeja) willa Sajduty w lesie — **otwarty**

Zapewniona troskliwa opieka. Dla dzieci zaangażowana jest rutynowana

trebiana. Zgłoszenia na miejscu lub Narutowicza 31 skład apteczny Lewinsona.

Z prawami gimnazjów państwowych **Żeńskie Gimnazjum T-wa „Kultura“** Piotrkowska 85

Czesne zł. 25 miesięcznie.

Urzednicy państwowi zwolnieni od opłat.

Egzaminy przedwakacyjne od 21 czerwca r. b.

PARLOFONY

podróżne zł. 95, 105, 115

PARLOFONY

skrzynkowe zł. 165, 185, 210

na dogodnych warunkach.

Szlagiery!!! **PLATY TANECZNE**

w wielkim wyborze

tylko u

ALF EDA LESSIGA, Nawrot 22.

PENSJONAT

w **BENDZELINIE-SMOLARNIA**,

Stacja Zakowice (dojazd dogodny)

WIL A F YDMAN

Miejscowość sucha, lesista, pokoje słoneczne, kuchnia obfita i smaczna, plac do gier, radio. — Ceny b. przystępne

LOKALE

Biuro, handlowe oraz fabryczne

poszukuje i poleca Biuro „POLRUCH“

Piotrkowska 30, tel. 41-01.

Używane

książki szkolne

kupuje i płaci najwyższe ceny

Księgarnia L. Kryszka.

Pomorska 15.

TU 60-34

„POGOŹWIE ELEKTRYCZNE“

DYŻURY PRZEZ CAŁ DOBĘ

POMOC NATYCHMIASTOWA

SZKOŁA HANDLOWA

Łódzkiego Towarzystwa

Terzenia Wiedzy Handlowej

(ul. Gdańska № 45, tel. 40-20)

do wiadomości, że przyjmuje zapisy nowowstępujących.

daci winni okazać się świadectwem ukończenia 7,

nie 6 oddz. szkoły powszechnej lub 3 klas gimnazjum.

Przy Szkole Handlowej istnieje przygotowawcza

Szkoła Powszechna dla dzieci inteligencji,

przyjmuje się dzieci w wieku szkolnym od lat 7-miu.

Przebieg, związane z Komisją Powszechnego Nau-

bezpośrednio Szkoła.

Szkoły czynna codziennie oprócz niedziel i świąt w go-

mo do 1 po poł. i wieczorem od 7 do 9.

Dyrektor (—) **M. SZARKOWSKI.**

Płk. **zorzędny Zakład Fryzjerski**

A. H. MŁODYNIAKA

Piotrkowska 27, tel. 38-09.

Farbowani, ondulacja, strzyżenie

według najnowszej metody paryskiej

Obsługa wykwalifikowane manicure

— — — — —

Owady idą ręką w rękę ze śmiercią

Konieczną jest samoobrona przeciw owadom przynoszącym do mieszkań zaradki różnych chorób i dokuczliwość swą niedającym nam spokoju.

Zwalczajmy je przy pomocy FLIT.

Jako rezultat starannych i długotrwałych doświadczeń FLIT jest najlepszym środkiem do tępienia i bezwzględnie niszczenia much, komarów, pluskw, karaluchów i wszelkich innych owadów oraz ich zarodków. FLIT dociera do wszelkich szpar i szczelin ciepłą kryjącą się w nich owady i niszczy ich

zarodki. FLIT niszczy mole oraz ich zarodki, zabezpiecza odzież i materiały FLIT jest łatwy w użyciu i nie plami najdelikatniejszych nawet materiałów i tkanin. FLIT jest zupełnie nieszkodliwym dla ludzi i zwierząt. Do nabycia we wszystkich składach aptecznych i drogeriach.

Generalne Zastępstwo na Polskę

Standard Nobel w Polsce S. A.

Centrala-Warszawa, Al. Jerozolimska 57

Składy własne i przedstawicielstwa we wszystkich większych miastach Rzeczypospolitej

NISZCZY

Muchy, komary, Mole, Mrówki, Pchły, Pluskwy, Karaluchy i wszelkie inne owady oraz ich zarodki

OGŁOSZENIE.

Wydział Przedsiębiorstw Miejskich Magistratu m. Łodzi niniejszym podaje do wiadomości pp. właścicieli dorożek samochodowych, że stosownie do § 14 przepisów o eksploatacji dorożek samochodowych w m. Łodzi, wyrażonych przez Magistrat m. Łodzi, a zatwierdzonych przez Radę Miejską w dniu 25 czerwca 1925 roku, przystępuje z dniem 2 lipca 1928 roku do dorocznego przeglądu samochodów.

Przegląd odbywać się będzie na Placu Wolności w czasie od godz. 8 rano do godz. 1 w poł. w następującym porządku:

dnia	2 lipca 1928 roku dorożek samochodowych od Nr.	1-15 włącznie
3	16-30	
4	31-45	
5	46-60	
6	61-75	
7	76-90	
8	91-105	
9	106-120	
10	121-135	
11	136-150	
12	151-165	
13	166-180	
14	181-195	
15	196-210	
16	211-225	
17	226-240	
18	241-250	

Łódź, dnia 28 czerwca 1928 roku.

MAGISTRAT m. ŁODZI

2 lub 3 pokoje

z meblami lub bez z używalnością kuchni i wszelkimi wygodami w bliskości Piotrkowskiej w czystym domu poszukiwane. Sub. „A. B. 100”.

Baczność Łodzianki!

Znana nauczycielka kroju i szycia, która nauczając już 25 lat, naucza gruntownie w krótkim czasie kroju i szycia modelowania i pasowania, to wszystko w przeciągu jednego miesiąca za 45 zł. pod gwarancją i obszernie bieliśnariatwa według szkół wiedeńskich i paryskich.

Grynblat.

Zeromskiego 9 m. 33.

Zarząd Tow. Pielęgowania Chorych „Bykur Cholim” i Uzdrowiska

przypomina niniejszem, że

Ogólne Zebranie

odbędzie się dziś w niedzielę dn. 1-go lipca 1928 roku w lokalu własnym przy ulicy Cegielnianej № 57 o godz. 4-ej po południu i jako zwołane w drugim terminie będzie prawomocne bez względu na ilość przybyłych na mocy § 29 ustawy Towarzystwa.

LETNISKO

w lesie Łagiewniki A. przy Rogach

w pięknie położonej absolutnie suchej miejscowości tylko dla inteligentnej rodziny jest do wynajęcia mieszkanie. Dowiedzieć się telefonicznie 393.

Pierwszorzędna pracownia KOLDER

puchowych i na wacie

M. ZŁOCISTY

Łódź, ul. 6-go Sierpnia Nr. 34

Ceny przystępne. Dogodne warunki.

Uwaga! Na składzie stale wielki wybór gotowych kolder.

TOKARNIE

2 1/2 do 3 Mtr. długości używana ale w dobrym stanie kupię. Oferta pod „A. B. C. 100”.

Tkálnia zarobkowa

poszukuje do tkania na lohn na warsztaty ang. gl. i kolor, od 64 — 84 cali. Wiadomości Południowa 52 u portiera.

SKLEP

o dwóch wystawach. Tamże luksusowe mieszkanie o 5-ci pokojach i kuchni, dwa wejścia przy ul. Piotrkowskiej 161. Wiadomość u gospodarza.

Przed wyjazdem na letnisko

WSTĄP do

M. Themelisa

41 PIOTRKOWSKA 41

i Zajątrzyć się w

Ranne Pantofelki Sandaiki (dla dorosłych i dzieci) specjalne na letniska CENY PRZYSTĘPNE!!!

Zarząd Gazowni Miejskiej w Łodzi

podaje niniejszem do wiadomości P. T. sumentów, że na zasadzie Rozporządzenia zydenta Rzeczypospolitej z dn. 16 marca 19 (Dz. U. Nr. 32) o zmianie dekretu o miarachunki za gaz począwszy od 1 lipca wystawiane będą w

metrach sześciennych

Zasadniczą cenę gazu (10 zł. za 1000 sześć—28,3 m. sześć, czyli 35,34 grosza metr sześć.) do

użytku domowego ustalono po zaokrągleniu

36 groszy za 1 metr sześcienny

Dla przemysłu:

29 groszy za 1 metr sześcienny

Dla silników i ogrzewania pomieszczeń

22 grosze za 1 metr sześcienny

Rabaty obowiązują nadal w dotychczasowej wysokości zależnie od ilości zużytego gazu

Łódź, dnia 30 czerwca 1928 r.

Syndyk tymczasowy masy upadłości Mojżesza Bornstein, że decyzją Sądu Okręgowego w sprawie Nr. H. Z. 66/23.VI 1928 a wyznaczony został zastępczyni dziedziczący do zgłaszania wierzytelności. Zatem wierzytelności, którzy dotychczas do masy nie zgłosili, winni zgłosić swe tytuły w kancelarii Piotrkowska 50 w g. 2-4 do dn. 8 lipca pod skutkami art. 5. Sprawdzenie wierzytelności odbędzie się w dn. 9 lipca o godz. 10 w Sądzie Okręgowym Zeromskiego 115, sala Nr. 57

SYNDYK TYMCZASOWY

W. Dutkiewicz

apl. adm.

Pensjonat

DLA DZIEWCZAT

w Bendzelinie (st. Zakowice)

pod kierownictwem

ZOFII WINNIKOWEJ

Informacje szczegółowe:

Z. Winnikowska, Piotrk. 48,

Telefon 60-81.

POLONISTKA

wykwalfikowana

poszukuje posady

Oferty sub. „Uniwersytet”.

IWONICZ

pensjonat „Zdrowie”

Inform. Goldwertówna w Iwonicy

willa Gardy pens. „Zdrowie”.

Austro-Daimler

10/40 P. S. prawie nowy do sprzedania.

Wiadomość Cegielniana 62.

2-ch udziałowców

do sp. z ogr. odp. interesu komisowo-handlowego poszukuję. Warunki rutyna handlowa, czynny udział i kapitał około zł. 15.000. Pierwszorzędne referencje wymagane. Oferty tylko osób poważnych uprasza się składać sub. „M. K.” do

Zakład Glusarsko-F. KLIMKIE

Łódź, Konstantynowska

przyjmuje do reperatur i o

wszelkie wagi handlowe oraz

wszystkie roboty wchodzące

glusarstwa. Ceny przystępne

Potrzebne szwy

na towar Kotton

i obrobienie

Zgłaszać się

Pończoszarnia, Zielon

Oddam pokój

duży, ładny z w

w Cielochociu

Wiadomości Nowo-Cegielniana

Korespond

znający języki polski, niemiecki i francuski, biegle piszący i czytający poszukują zalecia

„11201”.

Poszukuje

od zarobku na parterze sali fabrycznej 40 metrów. Zgłoszenia osobiste w kinie Cegielniana 34

2-4 lipca rozpoczynają się KURSY WAKACYJNE

z 50 PROC. ZNIŻKĄ

Francuski, Angielski, Italiano, Deutsch.

Każdy uczestnik wykłada w języku ojczystym.

Zapłaty 12-1 i 6-7. Metoda konwersacji.

Najlepsze rezultaty. Małe grupy od 2 do 6 osób.

BERLITZ-SCHOOL

Piotrkowska 29 Front

Poszukuje się

we wszystkich miastach Woj. Łódzkiego wymownych inteligentnych panów

do sprzedaży solidnego artykułu dla lepszych panów. Prezentacja, także jako zajęcie uboczne. Reflektanci z obszernymi znajomościami zechcą złożyć ofertę z podaniem obecnego zajęcia do Biura Ogłoszeń S. Fucsa, Łódź, Piotrkowska 50 dla „A. B. C.”

Nadszedł dawno oczekiwany KREM

„URALLA”

przeciw piegom i

pryszczom D-ra Al-

berschelmia Frank-

furt A/M.

Perfumeria „Violet”

Piotrkowska 83.

Tel. 58-59.

Mieszkanie

frontowe

3 pokoje z kuchnią

w samym centrum ul. Piotrkowskiej (obok Narutowicza) zaraz do odświeżenia. Wiadomość telefon Nr. 50-91.

Dziś, niedziela 1-go lipca WIELKA PREMIERA nowozaangażowanego zespołu najlepszych sił artystycznych

OGRÓD-MANTEUFFEL
Zachodnia 45.

OGRÓD-MANTEUFFEL
Zachodnia 45.

Indemni: Mla Walewska i Roma Zielińska (gwiazdy kabaretu polskiego w najlepszym szlagierowym programie), Porębińska (klasyczna tancerka), Ilija i prof. Alexy (znakomita para wiedeńskich tancerzy salonowych), Tacy Schnappy (niezastąpiony węgierski duet komiczny), Carmen (węgierska wschodząca gwiazda baletowa) i t. d.
Kuchnia wydaje najobfitsze i najlepsze obiady z 3-ch dań Zł. 2.—, z 4-ch dań Zł. 2.75.
W razie niepogody występy odbywają się w lokalu zimowym.

Kursy Kierowców Samochodowych W. WOYNA

Łódź, Piotrkowska Nr. 111, tel. 49-11.

Szkolne samochody o podwójnej kierownicy, ułatwiające i przyspieszające naukę (p. tent stosowany wszędzie zagranicą)

Kurs zostaje otwarty w poniedziałek 9 lipca 1928 roku.

Oplata za kurs normalny zł. 95.— w ratach tygodniowych po zł. 20.—

Zapisy przyjmowane są w lokalu szkolnym od 8 rano do 8 wiecz.

FOTO- i KINO-APARATY

oraz wszelkie przybory poleca na dogodnych warunkach
J. MORGENSTERN, Łódź, Piotrkowska 47 (róg Zielonej) tel. 20-63.

Dr. med.
F. Skusiewicz
Andrzeja 11
Telefon 37-43
Choroby skórne
weneryczne
i moczołowe
godz. przyjęć od
9 do 11 i od 5 do
1/2 Panie od 5—o

Dr. med.
W. Eychner
Choroby kobiece
i akuszerja.
Zgierska 11
tel. 34-72
Przyjmuje w leczn.
Piotrk. 294 od 12-2
w domu o 6—8 w

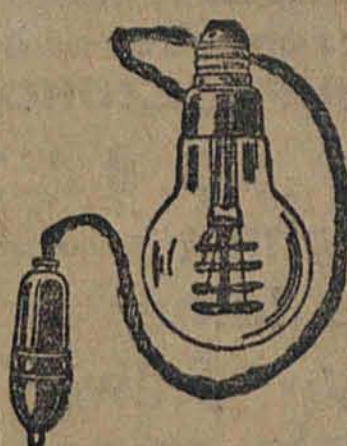
Dr. med.
JAN POLAK
Chor. wewnętrzne
Andrzeja 43
telefon 64-21.
Przyjmuje od 11-12.

Lekarz - dentysta
F. Horowicz
przyjmuje w leczn.
przy ul. Piotrkowskiej 294
codziennie od godz.
2—7 wiecz

**Pokój
umeblowany**
frontowy z elektryczn. światłem i wszelkimi wygodami wolny od 1-go lipca. Wia-
domość: Żeromskiego 22 m. 14

**Okazja!!!
Pończochy**
we wszystkich gatunkach i kolorach. Najtaniej nabyć można
72 Wschodnia 72
popr. of. II piętro
od 10—1 i 3—7

EPOKOWA NOWOŚĆ W DZIEDZINIE OŚWIETLANIA

Zarówka do regulowania
silny światła z pa-
tentowanym przełącz-
nikiem

VATRA-STELLA

Zarówka ta posiada 4-
biegunowy wyłącznik,
którym niezależnie od
wyłącznika instalacyj-
nego można silny świat-
ła regulować na 4 na-
świetlenia, a mianowicie:
15, 30, 45 i 60
watt lub też na 25
50, 75 i 100 watt

Wyłącznik sprzedawany

Mieczysław DEBLESSEN, WRÓW.
Łódź Kółka 1. Mariacka 25.
Bydgoszcz Jagiellońska 12.
— Zadać we wszystkich składach elektrotechnicznych —

Warształy wsiążkowe i maszyny pomocnicze

do sprzedania. Oferty pod „N. R. Nr. 501”
do administracji „Republiki”.

Pracownia Sukien
A. Maszkowskiej
Piotrkowska 117, tel. 30-03.
— poleca —
SUKNIE
i komplety najnowszych modeli.
CENY o 25% TANIEJ.

ARCHITEKTURA WNETRZ.

Nowoczesne urządzenia mieszkań, ma-
gazyńów, projekty mebli, lamp, dekora-
cji okien, plakatów, ogłoszeń, wzorów
i t. p. — Porady fachowe.

STEFANJA KLOZENBERZANKA
Dypl. absolwentka Wydz. Architektury
przy Państw. Szkole Sztuki Stosowanej
we Wiedniu.
Sienkiewicza nr. 3/5, tel. 5-53 od 10—12
i od 3—5.

System napo-
niacza
LUCKY CURVE

**Parker
Duofold**
NA WYJAZD
najlepsze pióra wieczne
światowej marki
Parkera
poleca
A. J. OSTROWSKI
Łódź, Piotrk. 35

Stalówka służy 25 lat.

Generalne przedstawicielstwo na Polskę

Manipulant

małster tkacki-dessinateur z branży stretch-
garnowej z wieloletnią praktyką, obecnie na
posadzie, pragnie takową zmienić. Oferty do
„Republiki” sub. „Pierwszorzędna siła”.

etnie suknie

Elegancie, ceny przystępne
wielki wybór

Suknie etaminowe
najnowszych deseniach 38.—, 32.— 24.—
Suknie kreponowe
innych lekkich towarów 18.—, 14.— 10.50
Suknie satynowe
nowości 15.— 35.
Suknie de Chinowe
ostatnie modele 78.—, 58.— 48.—

Suknie modelowe
najelegantsze
wykończenie od 125 do 170

Pepago leżnie obuwie, nadzreż
świeży transport.

Kapelusze
płaszcz 45.—, 32.50
kostiumy 1.70 3.95
prześcieradła 28.—, 18.50

okdatroki damskie
w różnych cenach
Juliusz Rozner
Piotrkowska 98 i 100

CHOROZY NA PŁUCA

Tysiące już wyleczonych. Zadaćcie na-
tychmiast książki, omawiającej moją nową szt-
kę odżywiania, która już wielu uratowała. Mo-
że być stosowaną przy zwykłym trybie życia i przy-
czynia się do szybkiego zwalczania choroby, nocne
poty i kaszel znikają, waga ciała zwiększa się
i stopniowy proces wapienia uleca chorobę.
Poważni na polu wiedzy lekarskiej potwierdzają
skuteczność mojej metody i chętnie ją stosują.
Im wcześniej rozpoczyna się stosowanie mojego
sposobu odżywiania tem wyniki są lepsze. Zupel-
nie darmo otrzymacie moją książkę, w której
zawarte są wiadomości naukowe ponieważ mój na-
kładca wysyła gratis tylko 10.000 egzempli-
arzy przeto napiszcie natychmiast abyście się stali
również szczęśliwymi odbiorcami GEO. G. FULG-
NER, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24.
Oddz. 644.

Dr. M. RUBINLICHT

Wschodnia Nr. 23
ordynuje przez sezon letni
W SZCZAWNICY,
Willa „Trzy Róże”.

GABINETY KOSMETYKI LEKARSKIEJ

Dr. MARJI LEWINSONOWEJ
Ceglinańska 6 m. 3 tel. 43-63

Chor. skóry i włosów. Leczenie defektów cery. Spe-
cjalne masaż twarzy i ciała. Masaż oddechujący. Usu-
wanie włosów elektryczną. Lampa kwarcowa. Elektrotera-
pia. Solus. Godz. przyjęć od 10—8. Dla panów od 2—4
Nowo utworzony dział chirurgii estetycznej i dział
fizykoterapii pod kierownictwem chirurga
Dr. Z. LEWINSONA, w godz. przyj. od 12—2

MEBLE

Artystycznej roboty SYPIALNIE
STOŁOWE najtaniej sprzedaje
A. Karkut, Piotrkowska 44
w oficynie.

SKLEP OKOJEM I KUCHNIA

centralnym ogrzewaniem
WYNAJĘCIA

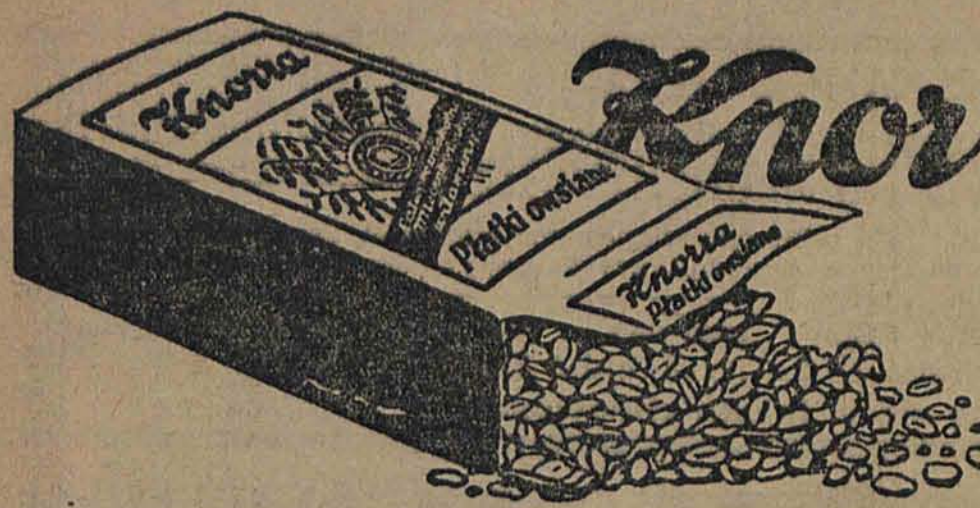
Sp. Akc. z administratorem domów
Ogrodów Wesołych

Specjalność malowania

szklnych i napisów na szyb-
ach wystawowych

nie siatkowite szyldy z własn-
ym szkłem i własną
malowniczością i świetlane.
Pracownia szkła i sp-
awalnictwa, półkryształowych
i szklanych
CYNDRYK I H.
Piotrkowska 255, Główna
Fabryka: Łomżyńska 11, tel. 59-03.
a 14.

Knorra płatki owsiane

Knorra płatki owsiane łączą w sobie wszystkie zalety kłm zbożowych i strączkowych. Wyróżniają się wysoką zawartością tłuszczu, białka i lecytyny. Witaminy, którym nauka przypisuje ostatnio tak duże znaczenie dla życia, a które zawiera owies, są zachowane w naszych płatkach owsianych dzięki specjalnemu sposobowi postępowania. Również egłowodany zawarte w surowym owsie zostają przetworzone w postać łatwo przyswajalną i doskonale znośną nawet przez najłabsze żołądki młych dzieci.

Zakończenie sezonu letniego NIEBYWAŁA POSEZONOWA OKAZJA!

Fulary czyste jedwabne od zł. 12 — metr.
Crepe de chine fantazyjne od zł. 18. — metr.
Muslin de laine

Etaminy — Jedwabie sztuczne po znacznie zniżonych cenach
SOIERIES PIOTRKOWSKA 90.

Kupno i sprzedaż

Wypłaty. Białe towary, purpur, ateracowe, obrę, ręczniki, holdry, py, firanki, przetradła, sztereczki, fry, chodniki, podnki, wytymaczki, leca, Leon Raszkin, Kiliński 44.

Wypłaty. Białe towary, purpur, ateracowe, obrę, ręczniki, holdry, py, firanki, przetradła, sztereczki, fry, chodniki, podnki, wytymaczki, leca, Leon Raszkin, Kiliński 44.

Wypłaty. Białe towary, purpur, ateracowe, obrę, ręczniki, holdry, py, firanki, przetradła, sztereczki, fry, chodniki, podnki, wytymaczki, leca, Leon Raszkin, Kiliński 44.

Pakowata odkryta „Chevrolet” do sprzedania z licznikiem ul. Abramowskiego 30 m 33 od 6 rano do 12.

Motor sprzedam je dnoocylindrowy benzynowo-naftowy 6 K. M. skrzynka biegów, nadający się do karuzeli Piotrkowska 86, slusarzia.

Samochody do sprzedania w dobrym stanie marki Buick, Steyr i takówka Ford Piotrkowska 86.

Wydor chustek je dwabny b ręcznie haftowanych do sprzedania M. Sosin ska ul. 6-go Sierpnia 22.

Mało używana maszyna do pisania Underwood do sprzedania. Zgłoszenia do „Republiki” pod „M. P. U.”

Wytworna kapa „fiet-antique” oraz story do kilku okien do sprzedania u M. Sosin skiej ul. 6-go Sierpnia 22.

Dla ogrodowej zabawy ognie bengalskie, rakiety, lampiony, chorągiewki, confetti, serpentyny, czapki, parasolki, poleca L. Woznica Piotrkowska 126, Telefon 25-74.

Do co śpicie na sło mie gdy za 5 zł tygodniowo to każdy może dostać materace, otomany, tapczany, leżanki i krzesła. Solidnie wykonane w tapicera P. Wajsa, ul. Sienkiewicza Nr. 18, 19

Lokale

Do wynajęcia 4 pokoje z wygodami na II piętrze. Różana 10 róg Kątnej.

Pokoje umeblowane oraz mieszkanie poszukuje i poleca Biuro Agenturowe „Polrach” ul. Piotrkowska Nr. 38 tel. 41-01

Wzrus do wynajęcia 3 duże sale frontowe cały front I-sze piętro i w ofi S-to Jańska dom czynie, nada się na kino, teatr, skład towarowy albo bank. Pirmowicza 14, Je linowicz.

2 pokoje z kuchnią i korytarzem i w m. 5, gódka w dobrym punkcie do oddania najchętniej na biuro. Oferty sub. „Zorza”

Poszukuje dzierżawy 8 — 20 morgów ziemi z budynkami około Łodzi. Oferty „Roiplik”

Do wynajęcia letni sko Ruda-Pabjanicka Zagajnikowa 3 willa Wojciechowskiej. Cena do umowy.

Przyjmę pana na mieszkanie przy rodzinie. Zielona 46 wiadomość u dozorcy.

Poszukuje inteligentnej osoby do wspólnego pokoju w Poddebiu. Blizsze szczegóły: Plac Dąbrowskiego 2 m. 7 telef. 51-32.

Pokój umeblowany słoneczny, elektryczność, łazienka od najmopłodyszemu panu. Zawadzka 36 II piętro front m. 9.

Sklep o dwóch wystawach z pokojem przy Piotrkowskiej blisko Głównej do odstąpienia. Wiadomość: Kilińskiego 133, m. 16 lewa oficya.

Przyjmę 2-ch panów na mieszkanie. Kłosińska, Ogrodowa Nr. 42 m. 5, front 3 piętro.

Pokój umeblowany z łazienką i kuchnią poszukuje i poleca Biuro Agenturowe „Polrach” ul. Piotrkowska Nr. 38 tel. 41-01

Gdynia data pokoju umeblowane do wynajęcia, widok na morze oraz niezaletny pokój z kuchnią. Wiadomość: S-to Jańska dom czynie, nada się na kino, teatr, skład towarowy albo bank. Pirmowicza 14, Je linowicz.

Skromnie umeblowany pokój do wynajęcia zaraz w cenie niekrepującej. Abramowskiego 1127

2 pokoje z kuchnią i korytarzem i w m. 5, gódka w dobrym punkcie do oddania najchętniej na biuro. Oferty sub. „Zorza”

Dwa pokoje umeblowane na I-em piętrze do wynajęcia. Narutowicza 30 m. 4 od 3-5.

Oddam pokój z werandą w okolicy Łasku. Cena bardzo niska. Wiadomość: Gutman Zawadzka 25.

Do wynajęcia pokój umeblowany dla 12-ch panów. Główna 46 m. 29.

Poszukuje 2 pokoi z kuchnią Oferty do administracji „Republiki” pod „Pokoje”.

Przyjmę jednego pana na mieszkanie. Wysoka Nr. 26 m. 17.

Pokój do wynajęcia przy inteligentnej rodzinie. Wiadomość: Przejazd 30 m. 7 od 2-4.

Dwa pokoje z oddzielnym korytarzem i instalacją elektryczną, stosownie dla lekarza, umeblowane lub bez do wynajęcia. Zachodnia 57 drugie piętro przez bramę tel. 19-94 od 3-5 i 7-9

Oddam pokój umeblowany z niekrepującym wejściem. Skwerowa 13 m. 2.

Pokój umeblowany do wynajęcia Przejazd 49 front I-sze p. m. 7 obejrzę do godz. 6.

Pokój elegancie umeblowany frontowy do wynajęcia. Przejazd 36 m. 4.

Do odstąpienia ładny duży pokój z meblami na II-im piętrze w okolicy Wodnego Rynku. Wiadomość: Fabryczna Nr. 2 m. 89 Kudełscy.

Pokój z oddzielnym wejściem dla soli dniego pana Gdańska 77 m. 9.

Oddaję solidnemu izraelicie duży pokój umeblowany i łóżko z pościelą za zł. 30 miesięcznie. Południowa 25 m. 31

Duży frontowy umeblowany pokój z niekrepującym wejściem do oddania. Cmentarna 3a m. 4.

Pokój słoneczny ładnie umeblowany z łazienką do wynajęcia. Narutowicza 56 m. 19.

Umeblowany pokój oddam izraelicie (tce) Piotrk. 117-36

Poszukuje 1 duży ewent. 2 pokoje z używalnością kuchni w inteligentnym domu dla małżeństwa od zaraz. Oferty sub. „Inteligent”.

Poszukuje dwa pokoje z kuchnią w śródmieściu. Oferty „Słoneczne”.

Posady

Wykwalifikowane panienki do ręcznego afu do bieleziny zaraz potrzebne. Andrzeja 46 m. 2.

Każdy Polak powinien pisać poprawnie (ortograficznie) uczcie się więc listownie polskiej pisowni. Kursy buchalteryjne prof. Sekulowicza. Warszawa. Łódź 42. Łądzajcie prospektów. 15.7

Biuralista z praktyką biurową, piszący biegle na maszynie, ze znajomością buchalterii i korespondencji poszukuje jakiegokolwiek pracy biurowej ew. przyjmę posadę kassjera lub ekspedienta. Poważne referencje. Na żądanie złożę kaucję. Oferty sub. „Pracowity” do adm. „Republiki”.

Potrzebna panna do szycia na krytej maszynie do pracowni bielizny. Piotrkowska 83 Lewinaka

Potrzebne ekspedientki do cukierni. Oferty proszę składać: Cukiernia: Zgieraka 24.

Młoda panienka poszukuje posady do dzieci na pół dnia lub na cały dzień. „Spokojna”.

Potrzebny uczeń (izrael.) do pracowni dentystycznej. Sienkiewicza 26 lekarz-dentysta.

Krawcowa bardzo zdolna poszukuje pracy na wyjazd na letnisko za utrzymanie. Oferty „Krawcowa”.

Insasent do składu maszyn potrzebny Rekord Piotrkowska 229.

Slusarze (auszlagierzy) samodzielną na okucie potrzebni Szkolna 9.

Krawcowa szyje po domach. Oferty sub. „Mistrzyni”.

Sluząca potrzebna Gdańska 9 m. 7.

Maszynista-slusarzmonter przyjmie posadę od zaraz. Oferty do adm. „Republiki” pod „M.O.”

Do 8-letniej dziewczynki potrzebna skromnych wymagań młoda panienka z pomocą w gospodarstwie na wyjazd do Sopot. Zgłaszać się Cegielniana 6 m. 3.

Student wyższego semestru udziela lekcji. Zapóznionym metodą skróconą. Przygotowuje do egzaminów. Polskiego i rachunkowości szybko wyczuwa. Gdańska 23 m. 2, front I piętro.

Szybko a gruntownie nie przyspaszabiam do egzaminów oraz poprawkowych i powtórnych. Ceny dostępne. Piotrkowska 71 m. 1 lewa oficya I piętro.

Stenografji listowne najdoskonalsze wyuczenie: Instytut Stenograficzny Warszawa, Krucza 26, (Również lektura).

Student Kosiński udziela lekcji w zakresie 8 klas. Gdańska 46-12.

Kriss Kruss

To dobrodzieństwo dla milionów kulturalnych mężczyzn.

Jest to aparat do golenia, ostrzenia osterek, cieszący się, dzięki genialnej konstrukcji, ogromnym powodzeniem w Ameryce, a ostatnio też w Europie.

CENA ZŁ. 45.— ZA KOMPLET.

Wykonanie solidne i dzięki nieograniczonej wytrzymałości tanie

Generalne przedstawicielstwo na Polskę i Gdańsk

Adolf Boksleitner i S-ka,

SP. Z O O.

Łódź, ul. Piotrkowska 149.

Przedstawiciele dla większych miast poszukiwani

Nie wyjeżdżaj nigdzie bez aparatu **KRISS KRUSS**

Nauczyciel szkół średnich z wieloletnią praktyką poszukuje lekcji łaciny i greckiego w zakresie szkół gimnazjalnych (zbiorowych). Al. I Maja 39, III piętro front. 15.VII

Studentka filol. klas. i oraz hebrajsk. pedagogum we Wiedniu udziela lekcji. Specjalność: łacina, hebrajski. Zgłosz. tel. 42-72.

Angielskiego, konwersacji i literatury udzielam. Żala twiam korespondencje i tłumaczenia w angielskim, niemieckim, francuskim, polskim i rosyjskim. Cegielniana 66 m. 25

Student wyższego semestru udziela lekcji. Zapóznionym metodą skróconą. Przygotowuje do egzaminów. Polskiego i rachunkowości szybko wyczuwa. Gdańska 23 m. 2, front I piętro.

Szybko a gruntownie nie przyspaszabiam do egzaminów oraz poprawkowych i powtórnych. Ceny dostępne. Piotrkowska 71 m. 1 lewa oficya I piętro.

Stenografji listowne najdoskonalsze wyuczenie: Instytut Stenograficzny Warszawa, Krucza 26, (Również lektura).

Student Kosiński udziela lekcji w zakresie 8 klas. Gdańska 46-12.

Rozmaito

Pchoroby serca, astma, Sanatorium „Salus”. Dr. Kupczyka Kraków. Szulskiego 11. 30 VI.

Biuralista i Biuralistki otrzymują praktyczne wskazówki prawidłowej ksiązkowości i bilansu. Zgłoszenia osobiste lub listownie do redakcji „Kulturalny”.

Przerabiam stare kapelusze damskie 3 zł. oraz nowe 8 zł. Lidzbarska Zielona 6.

Kawaler lat 27 inteligentny stuprocentowy mężczyzna na dobru stanowisku pozna celem spędzenia wieczorów, przystojna, bogata wdówka lub wicza. Rozwódek do lat 30. Dyskrekcja zapewniona. Oferta do „Republiki” sub. „Valupias”.

Samotny przyjezdny pragnie poznać szczerego przyjaciela, odpowiedź do adm. pod „Ustronne zacisze”.

„Zagranica” ma list w „Republice”.

Parat lat 24 za 3 wrze spółkę z pa nią posiadającą 2000—3000 zł. interes zyskowny Oferty sub. „Cukiernia”

Mężczyzna młody, kulturalny, nie bledny, przystojny, pragnie poznać inteligentną, ładną i młoda panią. Łaskawą korespondencję proszę przesyłać sub. „Kulturalny”.

Samotna średniego wieku pragnie za poznac starszego pana od lat 40-stu kilku w celu matrymonialnym. Posiada własne mieszkanie. Sprawy traktuje poważnie. Oferty do administracji tegoż pisma „Wdzięczna”.

Zagubione dokument

Został zgubiony w Zgierzu patent na imię Isza Hennerowa. Wzrost 170 cm. Wzrost 170 cm. Wzrost 170 cm.

Franciszka Klamrońska zam. Aleja 1 Maja 41 zagubiła wód osobisty wydany w Łodzi.

LIPY, JAZYK AKACJE

Wzrost 170 cm. Wzrost 170 cm. Wzrost 170 cm.

FRONTOWY Pokój umeblowany w centrum miasta na II-giem piętrze z oddzielnym wejściem do oddziału Zawadzka 5 od 4-6.

Od 1 lipca na województwo szukamy idealnych i młodych gwarantujących tylko cydowane oferty powiadające o tym warunkach stylu Wydawnictwa Przem. Kraków skrytka poczt.

Obsazeni kilkasie po miejscowych zentantów atkich młodych Polakach i Panie, kich sta na kłutę na miesiąc od miesiąca chęć się z podaniem etc. do D SANATORIOSZCZY 13 na odpowiadzić.

ODDZIAŁ LITERACKO-NAUKOWY

„ILUSTROWANEJ REPUBLIKI“

z dnia 1-go lipca 1928 r.

Uroda życia.

Niech żyje kawalerski stan!
Precz lek i troski z głowy!
Kto sam dla siebie tylko pan,
Przez życie idzie niby w tan!
Nie zgębia go okowy!

Daremnie szczęścia broni straż
Z kłopotów codzienności!
Pogarda darze hufiec wasz
I pluje wszystkim smutkom w twarz
—Naprzekór świata złości!

Wulkanem żądz niech płonie krew,
Do góry pełna szklanka!
Wiwat kobiecie, wino, śpiew,
Płomiennie usta, cudna brew,
I piersi i kolanka!

W upojnej woni pięknych ciał
Niech zmysły rozkosz budza.
A gdybym kiedyś żonkę chciał,
Wyciągnę dłoń—i będę miał,
Lecz zawsze... tylko cudza!

W. Drozdowski.

Najokropniejsza z wojen.

O najstraszniejszym środku masowego uśmiercania ludzi — o bojowych gazach, które w najbliższej wojnie znajdą jak najszerze zastosowanie — powinno się ustawicznie mówić i pisać w celu uświadamiania ludności o grożącym niebezpieczeństwie, czego ostatnią „próbę” dał wybuch fosgenu w Hamburgu.

Życie ludności miast, a zwłaszcza większych ośrodków przemysłowych zależeć będzie od stopnia przygotowania mieszkańców do obrony przed zabójczym gazem.

Jeżeli ostatnia wojna światowa w bilansie swym dała 12 milionów zabitych i drugie tyle inwalidów — to przyszła wojna przy zawrotnym tempie doskonalenia narzędzi śmierci — będzie bezwątpienia triumfem „Czterech jeźdźców Apokalipsy” — będzie dniem sądu nad ludzkością, będzie bezprzykładnym w dziejach świata wzajemnym, bezlitośnym tępieniem śladów człowieka na ziemi.

Być może, że nawet pokolenie nasze przeżywać jeszcze będzie dni rzezi narodów.

Spiących niech obudzi choćby stanowisko Ameryki i Anglii na marcowej konferencji w Brukseli, kiedyto przedstawiciele tych państw w dyskusji nad wyeliminowaniem gazów ze środków bojowych, — odparli:

— Musimy zapomnieć o tem, by kiedykolwiek gazy mogły być wyeliminowane z pola walki. Obrona przeciwgazowa jest konieczna! Nasze państwa wręcz kładą nacisk na stosowanie gazów, wychodząc ze słusznego (!!) założenia, że wprowadzenie skutku użycia gazów są najstraszniejsze, jednak szybciej do ukończenia wojny doprowadzą j (horrible dictu!) najmniej inwalidów pozosta wiają państwu... Poza tem fabrykacja gazów podtrzymuje w czasie pokoju przemysł.

Jeśli by nawet tak jasne i szczerze postawienie kwestii nie mogło rozwiązać złudzeń w jakiś dobór szlachetnych metod walki, to można przytoczyć fakt, iż przeciw nikt inni, tylko delegat Niemiec w Haadze w r. 1899 postawił wniosek o uroczystym zobowiązaniu się nieużywania gazów w czasie wojny i nikt też inny, jak właśnie Niemcy pierwsze zastosowały gaz na froncie francuskim w maju 1915 roku.

Jakież z tego musimy wyciągnąć wnioski?! Tylko jeden: gaz będzie używany w przyszłej wojnie i to nie tylko na froncie, ale przedewszystkiem poza frontem, celem zniszczenia arterii ży-

wotnych dla tego frontu! Jeśli zaś taka jest smutna rzeczywistość, to musimy starać się o obronę!

Zarząd główny towarzystwa obrony gazowej w Warszawie uchwalił na wniosek łódzkiego oddziału połączenia się z Ligą obrony powietrznej państwa. Pierwszym realnym owocem pracy tych towarzystw było zbudowanie instytutu aerodynamicznego i instytutu chemicznego (na Żoliborzu). Oba instytuty pracują już i utrzymują się sposobem gospodarczym bez uciekania się o pomoc do społeczeństwa.

Zakres działalności instytutu chemicznego jest poważny: pracuje on z wielkim i małym przemysłem nad racjonalnym wykorzystaniem ciepła z węgla, — nad produktami suchej destylacji węgla i ropy (w tej dziedzinie cenne usługi oddaje kilkanaście opatentowanych wynalazków Prezydenta prof. d-ra Mościckiego) — nad aluminium, do którego surowiec do tej pory sprowadzaliśmy z zagranicy. Zajmuje się dalej instytut problemami cukrownictwa, gorzelnictwa i t. p. Z tych to prac fundacja społeczeństwa utrzymuje się, służąc bardzo owocnie obronie państwa i podążając za innymi państwami.

OBRONA GAZOWA W MIASTACH.

Zakres działalności towarzystwa obrony przeciwgazowej w tak narażonym na atak mieście, jakim z tytułu znaczenia swego jest Łódź — z natury rzeczy musi być szeroki.

Najważniejszym zadaniem jest 1) uświadamianie ludności o niebezpieczeństwach ataku gazowego pod wszelkimi postaciami (fale gazowe, bomby zrzucone przez eskadry samolotów, granaty, miotacze i t. p.) i 2) zapoznanie ludności ze środkami i sposobami niszczenia gazów trujących.

Spółeczeństwo łódzkie wcale nie jest przygotowane do obrony przeciwgazowej. Dla ilustracji siły gazów wystarczy wspomnieć, że 1 część luizytu na 30 milionów części powietrza powoduje oślepienie. Gaz ten, zwany po polsku „rosą śmierci” ma wszelkie cechy innych gazów bojowych. Jest lżawiący, palący, żrący, wywołuje wymioty i t. p.

Gaz ten podczas ostatniej wojny nie był jeszcze stosowany. Cały zapas jego został przez Amerykę zniszczony w morzu. W okresie pokoju nie nadaje się do żadnych celów, a przechowywanie

jego jest bardzo kosztowne i niebezpieczne.

W nocy z 12 na 13 maja 1917 Niemcy zaatakowali odcinek frontu między Armentieres a Ypern nowym gazem, nazwanym później „yperyt”. Ludność cywilna w tych miastach została wytruta. O sile gazu świadczy fakt, że przez dwa tygodnie Niemcy sami nie mogli wejść do zatrutego miasta.

BUDOWNICTWO — A OBRONA PRZECIWGAZOWA.

W budownictwie zachodniej Europy, gdzie poważniej niż u nas na niebezpieczeństwo gazowe się patrzy, istnieje już prąd, by domy i ulice dostosowywać do nowych warunków życia, a właściwie ustawicznego widma ataku gazowego.

Ulice nowe budowane będą z żelazobetonu lub asfaltowane celem łatwiejszego zmywania. To samo tyczy się budowli. Fasady proste, bez załamywań, — dalej w każdym gmachu przeznaczają się jeden korytarz lub salę na specjalny schron (prócz schronów podziemnych). W niektórych miastach czynione są próby w kierunku wykopalisk podziemnych na komórki przecho-

W laboratoriach chemicznych pracują najtęższe mózgi z jednej strony nad wynalezieniem nowych, coraz to „skuteczniejszych” gazów, — z drugiej zaś nad środkami obronnymi. Narazie wiemy, że w przyszłej wojnie uśmiercać ludzi będzie: chlor, fosgen, dwufosgen, chloropikryna, akroleina, kanit, sedenit, cjanowodor, tlenek węgla, iperyt, luizyt i t. d. Pocięmy się smutnie, że w arsenale broni chemicznych przybija ustawicznie nowe gazy, — a wszystko ku zagładzie ludzkości.

W warunkach tych obowiązkiem wszystkich jest należeć do t-wa obrony przeciwgazowej i drobnymi składkami przyczyniać się do zabezpieczenia swego życia. Otwarcie musimy sobie powiedzieć: państwo jest za biedne, by podjąć wszystkim zadaniom. Budowa schronów, kupno masek, organizacja hufców obrony przeciwgazowej — oto cele nas wszystkich.

Pamiętać należy, że młodzi i silni w razie wojny poszliby na front, gdzie środki ochronne da im intendencja armii. W miastach zostaną kobiety, dzieci, starcy i kontyngent mężczyzn przy warsztatach, zasilających swemi produktami front! Atak nie oszczędzi żadnego centrum pracy! Sami siebie na pastwę śmierci bez prób obrony skazywać nie powinniśmy. Hen.

Kto i jak zarabia?

Najwyższe pensje mają dyrektorzy wielkich koncernów, gwiazdy filmowe i teatralne oraz... dżokeje.

Wysokie pensje wyższych urzędników państwowych, a nawet najwyższych dostojników nie robią już dzisiaj żadnego wrażenia ani na tych, którzy je otrzymują, ani na tych, którzy się o nich dowiadują. Naprzykład minister angielski otrzymuje 5.000 funtów rocznie, a kolega jego w Niemczech — 2.000 funtów. Suma ta pozwala tak jednemu jak i drugiemu żyć na przyzwoitej stopie, a nawet odłożyć coś na czarną godzinę.

Są to jednak skromne pensyjski w porównaniu z pensjami królewskimi kierowników wielkich koncernów i przedsiębiorstw przemysłowych. Faktem jest, iż np. niejeden z dyrektorów handlowych wielkich zakładów przemysłowych w Nadrenji lub Westfalji pobiera rocznie pensje w wysokości 15 do 20.000 funtów (600 do 800.000 złotych).

Porównanie z matadorami przemysłu i handlu wytrzymałoby dzisiaj tylko gwiazdy teatralne, kinowe. Małżeństwo Masary-Pallenberg zarabia np. w trakcie sezonu teatralnego około 6.000 funtów miesięcznie. Ensemble teatralny Reinhard-

ta, zaangażowany przez znanego bankiera nowojorskiego, Otto H. Kahna, otrzymywał potrójne pensję, t. j. od 500 do 1.200 funtów miesięcznie przez cały czas tournée po Stanach Zjednoczonych. Aktorka niemiecka, Elżbieta Bergner, otrzymuje miesięczną gażę w wysokości 1.500 funtów. Henny Porten otrzymywała niedawno prawie tyleż. Dodajmy, iż wszystkie te gaże dotyczą tylko gwiazd teatralnych i filmowych w Europie. Za Atlantykiem wysokość płac rośnie szybciej i prześciga najwyższe europejskie.

Konkurować z placą w powyższych gażach przemysłu i sztuki mogą tylko jeszcze gwiazdy ze świata sportu wyścigowego — dżokeje i trenerzy. Tak np. dżokej stajni wyścigowej niemieckiej bar. Weinberga, O. Schmidt, otrzymuje 5.000 funtów rocznie gaży. Główny zaś trener, Delannay, stajni wyścigowej francuskiej bar. E. Rotschilda, otrzymuje 6.000 funtów rocznej pensji, nie licząc premii i dochodów ubocznych, które wynoszą drugie tyle.

Erwin Stranik.

Sen.

Gdy do ich stolika podszedł jakiś mężczyzna, Bert od razu poznał, że to „on”. Drżącą dłonią chwycił rękę Ireny, przywołał kelnera, uregulował rachunek i szybko wyszedł z żoną z restauracji, zmuszając ją do włożenia kapelusza na ulicę.

Za drzwiami Bert odetchnął z ulgą. Irena spojrzała na niego zaniepokojona.

— Co ci się stało?

— Przypomniał mi się mój sen... — odparł zamyślony.

— Jeszcze myślisz o tej bredni?..

Bert zagryzł wargi.

— Ty tego nie zrozumiesz... Ale do-

wiedziałem się teraz jeszcze jednej rzeczy..

— No, cóż takiego?

— To było w Paryżu.

— Ale przecież Paryża wcale nie

znasz?

— Poznałem to z twarzy nieznajomego.

To było w Paryżu bardzo dawno temu..

— Jesteś przepracowany..

— Nie. Nie wierzę w sny. Ale o tym

śnie nie mogę zapomnieć.

— Masz manję prześladowczą.

— To pewno jest ten sam łotr.. Sze-

dem samotny po pustej ulicy, nagle zagro-

ził mi drogę jakiś wysoki drab. „Zatrzy-

że spokojnie przejść przez ulicę?” — „Stój, — powtórzył groźnie — w przeciwnym razie zaszytuję cię!” — „Ban-

dyto! — krzyknąłem, wyrwałem sztylet z jego ręki i zadałem mu pierwszy cios. Odskokzył lecz w tej chwili promień

światła z jakiegoś okna padł na jego twarz. — „Czy znasz mnie? — zapytał

drwiąc. — „Widzę cię poraz pierwszy w życiu! — odparłem. — „Pamiętaj o Ire-

nie! — krzyknął, a gdy drgnąłem na dźwięk twego imienia, zadał mi cios no-

żem i padłem na ziemię, brocząc krwią. W tej chwili otworzyła się jakaś brama i

wyszła na ulicę. Zbliżyłaś się do niego i rzekłaś. „Zwyciężyłeś, najdroższy?...” — i on porwał cię w swe ramiona.

Irena spojrzała na męża z przestrasz-

chem. — Mam wrażenie, że jesteś niezdrow — odparła.

W domu położyła na rozpaloną głowę męża zimne kompresy. W nocy zrywał się kilkakrotnie z posłania i krzyczał.

Nazajutrz znikł już blask z jego oczu — On mnie znów zamordował. I krzyczał przytem „Pamiętaj o Irenie!”..

Żebym choć wiedział, co to wszystko znaczy..

— Nic. Nie myśl o tem.

— Dlaczego więc tamtem wygląda tak samo?..

Irena odparła szybko:

— Ależ nie... Proszę.. — i zamówiła

kolację. Nie rozmawiano. Przy pożegnaniu,

gdy obcy mężczyzna skinął głową i rzekł „Do widzenia” Bert szepnął z trwogą:

— Poznałem jego głos. Trudno, przystępuję do walki.

Irena przestraszyła się.

— Może do lekarza? — — —

— Pocóż? — przerwał — teraz jest już dla mnie wszystko jasne.

W ciągu następnych dni Bert nie poszedł do biura.

Wychodził zrana i wracał późnym wieczorem. Do restauracji nie zabierał

żony. Pewnego dnia wrócił do domu lekko „wstawiony”.

— On albo ja! — krzyczał, gdy żona

kładła go do łóżka. — — —

Minęło kilka tygodni, gdy nagle —

pewnego wieczora — Bert wrócił rozpromieniony z miasta.

— Ireno, idziemy do restauracji.

— Ależ.. — chciała zaprotestować.

— Nic nie mów! Już zbadałem tę

sprawę!

— No, i cóż?

— On się nazywa Savigner!.. Fran-

cuz!

Irena zbladła.

— Co zamierzasz uczynić?

— Nic — odparł z uśmiechem —

Wszystko się zgadza!..

W restauracji zasiadli przy swym sto-

liku. Kelner bardzo się ucieszył.

— Tak dawno..

— Pana Savignera jeszcze nie ma? —

zapytał nagle Bert.

— Savignera? — zdziwił się kelner

— ach, tak, tego pana, który zawsze się

dzi z państwem... Nie, jeszcze go nie ma,

ale pewnie zaraz przyjdzie..

Bert roześmiał się głośno.

— Doskonale! Proszę wina!

Irena była zdenerwowana. Bert spo-

strzegł to od razu.

— Nie bój się, moja droga, nie bój

się!..

I wskazał na drzwi, przez które w

tej chwili wszedł na salę obcy mężczyz-

na.

— Państwo znów są tutaj? — zapy-

tał, siadając przy stoliku.

— Owszem... — odparł Bert — Czy

to pana cieszy?..

Obcy mężczyzna spojrzał na nich zdi-

wiony.

— Oczywiście... — odrzekł i zamówił

kolację.

Wszyscy troje spożywali kolację

milczeniem.

Irena obserwowała Barta, który nie

spuszczała wzroku z nieznajomego.

Savigner nie zwracał na to uwagi.

Nagle Bert podniósł się z krzesła

jakgdyby chciał przywołać kelnera.

Savigner sięgnął ręką do tylnej k

szeni.

Po sekundzie padł strzał.

Obcy pan padł na ziemię.

Bert rzucił rewolwer.

— Voila, monsieur Savigner — rze-

cicho — la partie est, finis..

W prawej ręce trupa policja znalazła

następujący list bez adresu:

— „Łaskawa Pani! Od kilku tygodni

staram się panią poznać. Wkrótce praw

dopodobnie znajdę okazję, by oddać ten

liścik pani ślicznym rączkom”.

Tłum. B. F.

Wścieklizna.

Straszna choroba o nieznanym zarazku. — Przebieg wścieklizny u zwierząt i ludzi. — Nie wolno lekceważyć żadnego ukąszenia. — Dzieje wynalazku Pasteura. — Psy rasowe i zwykłe kundle.

Rozpoczął się lipiec. Należy oczekiwać nadejścia fali upałów — tak przy najmniej głoszą biuletyny meteorologiczne — a więc staje się rok rocznie aktualne niebezpieczeństwo wścieklizny, zwłaszcza w dużych skupieniach ludzkich.

Wścieklizna (Lyssa) jest to choroba specyficzna dla psów, wilków, lisów, szakali i hien; tem niemniej z łatwością przenosi się ona na inne zwierzęta i na człowieka w wypadkach ukąszenia przez chore zwierzęta. Zarazek wścieklizny jest nam dotychczas bliżej nieznanym. Wiemy tylko, że stała się siedzibą zarazka jest centralny system nerwowy chorego zwierzęcia, a więc mózg i rdzeń; poza tem znajduje się on na wydzielinach niektórych gruczołów, jak np. na ślinie. Tem się tłumaczy niebezpieczeństwo ukąszenia przez chore zwierzę. Razem ze śliną dostaje się do rany (od ukąszenia) i zarazek wścieklizny; w taki to sposób odbywa się infekcja, czyli zakażenie. Jest rzeczą zrozumiałą, że najbardziej niebezpieczne są ukąszenia w odsłonięte części ciała, jak twarz i ręce, gdyż w takich wypadkach jad wścieklizny dostaje się wraz ze śliną bezpośrednio do rany, nie zatrzymując się przez warstwę ubrania, jak to się dzieje przy ukąszeniach w zasłonięte części ciała. Dzięki temu zapada na wściekliznę tylko 15—20 procent ukąszonych przez wściekle zwierzęta.

Najniebezpieczniejsze pod tym względem są dla człowieka psy, rzadziej koty.

Choroba występuje w dwóch postaciach: 1) burzliwej (skąd nazwa wścieklizna) i 2) cichej. W pierwszym wypadku zwierzęta pedzą jak oszalałe po polu i gryzą wszystko, co napotkają na drodze; stan ten trwa kilka dni, po czym następują objawy nerwowe, jak tonus i paraliż, kończące się śmiercią. Ważną jest rzeczą, że zanim występują wyżej wymienione objawy, zwierzęta mogą już kilka dni przedtem zarażać swe otoczenie.

O wiele rzadziej spotykamy drugą formę, t. j. cichą wściekliznę: jest to postać cięższa, gdyż zaczyna się od razu paraliżem.

A teraz przejdźmy do objawów tej strasznej choroby u człowieka.

Chłowiek ukąszony przez chore zwierzę nie pada od razu ofiarą tej choroby. Zazwyczaj od chwili ukąszenia do momentu wybuchu choroby przechodzi dłuższy okres czasu; jest to t. zw. okres wylegania, czyli inkubacja, która trwa zwykle od jednego miesiąca do trzech. W tym okresie ciszy ofiara wypadku nie czuje się zupełnie dobrze; rana od ukąszenia zdaje się zagoić. Dopiero po miesiącu, dwóch rozpoczyna się właściwa choroba lekkim podniesieniem cięoty, brakiem apetytu, ogólną depresją i wewnętrznym niepokojem. Na miejscu, gdzie była rana, odczuwają teraz chorzy swędzenie, palenie, lub ból połączone z niezwyklejmi sensacjami w okolicy blizny. Gnani wewnętrzną rozterką, chorzy spędzają godziny całe poza domem, na długich spacerach. Po tym pierwszym okresie, trwającym 3—8 dni, rozpoczyna się okres ekscytacyjny. Skurcze masy i przetyku i odde-

chowej występują natychmiast, gdy tylko chorzy zechcą wypić nieco wody. Skurcze te bardzo bolesne i uniemożliwiają w zupełności picie; co więcej wywołują w końcu formalny wodnisty — klasyczny objaw wścieklizny. Dochodzi do tego, że już sam widok wody sprowadza straszliwy atak konwulsji. Ten okres trwa pół do 3 dni; po nim występuje 3-ci paralityczny, trwający od 2—18 godzin; jest to ostatni akt tej straszliwej tragedii, kończącej się niechybną śmiercią.

Opisywaliśmy tu oczywiście wypadek zupełnie nie leczony i pozostawiony samemu sobie. Dziś, na szczęście, sprawa ta nie przedstawia się tak tragicznie, a to dzięki genialnemu uczonemu francuskiemu — Pasteur'owi. Pasteur po długoletniej pracy wynalazł szczepionkę ochronną przeciw wściekliznie i opracował metodę jej zastosowania. W 1895 r. Pasteur po raz pierwszy zastosował swą metodę na człowieku, który został uratowany od niechybnej śmierci. We wszystkich kulturalnych państwach w większych ośrodkach założono pasteurowskie instytuty, dokąd z całego kraju posyła się ukąszonych dla przeprowadzenia kuracji.

Jest rzeczą niezmiernie ciekawą, w jaki sposób wynalazł Pasteur swą szczepionkę. Stwierdził on przede wszystkim, że jad wścieklizny, t. zw. „virus” koncentruje się specjalnie w centralnym systemie nerwowym. Następnie Pasteur zarażał króliki wścieklizną, a gdy te ginęły, wyjmował z nich rdzeń (mlecz pachowy) i suszył go przy temp. 20—240 (nad calium causticum). Czemu dłuższy rdzeń był suszony, tem mniejsza była jego jadowitość. Jest to główna zasada metody Pasteur'a.

Z początku stosuje się najcięższe preparaty, to jest przygotowane z najdłuższego suszonego rdzenia, a potem coraz silniejsze, aż wreszcie wprowadza się do stopniowo przyzwyczajonego organizmu taką ilość jadu, która zdoła uodpornić organizm od wścieklizny. Należy tylko pamiętać, że na każdą wprowadzoną dozę jadu (toksyny), organizm nasz reaguje, tworząc antytoksynę, która neutralizuje działanie toksyny. Cała ta procedura stopniowego uodporniania na mającą wybuchnąć wściekliznę trwa jednak około 3 tygodni, a zanim wystąpi odporność, przeżyć musi conajmniej jeszcze 2 tygodnie. Stąd wniosek jasny, że liczyć na efekt możemy tylko wówczas, jeśli po ukończeniu szczepienia mamy jeszcze conajmniej 2 tygodnie do ukończenia okresu wylegania, czyli do wybuchu choroby. Zrozumiałą tedy jest rzeczą, że w wypadkach ukąszenia nie tylko przez wściekle, ale nawet pojeżżane zwierzęta, należy natychmiast rozpocząć leczenie metodą Pasteur'a. Inaczej ratunek może się okazać spóźniony.

Umyślnie tak szczegółowo opisaliśmy całą procedurę szczepienia, aby czytelnik uswiadomił sobie

całą doniosłość pośpiechu.

w podobnych wypadkach. Co się tyczy samej rany, to należy ją niezwłocz-

nie przemyć gorącą wodą i mydłem, następnie rozczynem sublimatu i wreszcie przypalić rozpalonym żelazem. Przy paleniu łapsem nie ma żadnego znaczenia. Jest to oczywiście rada dla tych, którzy pozbawieni są pomocy lekarskiej. W miastach należy chorego natychmiast skierować do chirurga celem zaopatrzenia rany, a potem natychmiast wywieźć do Warszawy, Lwowa, Krakowa, lub Poznania, w zależności od tego, gdzie komu bliżej, gdyż w miastach tych mamy pasteurowskie instytuty.

Jak skuteczna jest metoda Pasteur'a, dowodzą najlepiej cyfry. Zmianst 15—20 procent zapada z infekowanych za ledwie 0.5—1 proc., a i ta liczba zmniejsza się jeszcze, jeśli ludność nauczy się po ukąszeniach zwracać się natychmiast po pomoc lekarską. Poza tem należy zaznaczyć, że u tych chorych, u których choroba wybuchła mimo szczepienia ochronnego, objawy są tak słabe, że chory jednak w końcu wyzdrowieje, co przed erą Pasteur'a nigdy się nie zdarzyło.

Co się tyczy profilaktyki, to najlepszym środkiem zapobiegawczym od wścieklizny są kagańce i linki, co też zresztą nakazują przepisy policyjne. Właściciele luzem biegających psów, zwłaszcza bez kagańców i to podczas letnich upałów, winni być surowo karani, gdyż wystawiają lekkomyślnie swych współobywateli na bardzo poważne niebezpieczeństwo. Właściciele zaś pięknych, a nawet rasowych psów winni również pamiętać o swych bliźnich, no i o sobie, gdyż zarazek wścieklizny nie robi żadnej różnicy między szlachetnie urodzonym „pekińczykiem”, czy też zwyczajnym kundlem.

Dr. P. Klinger.

Filantrop.

Powiadają, że w Łodzi n'ema ludzi, litujących się na widok nędzy ludzkiej. Powiadają, że w Łodzi n'ema filantropów. Że łodzianie są okrutni. Że nie pomagają bliźnim. Nie wspierają biednych. Nie współczują. Słowem — powiadają — jesteśmy zli, okrutni i egoistyczni.

Falsz. Kłamstwo. Brednie. Łodzianie pomagają. Współczują. Składają ofiary.

Tylko inaczej niż inni. Po swojemu. Po łódzku.

Wczoraj byłem świadkiem następnego zdarzenia na ulicy.

Przechodził jakiś pan. Łodzianin. Znał od razu po minie. Zresztą nazywał się Gancegał.

Tę samą ulicą przechodził jakaś kobieta. Z dzieckiem. Dziecko było niebogłosy. Tupie nóżkami i głośno płakało.

Gancegał jest wzruszony. (Aha!)

Patrzy na kobietę, patrzy na dziecko i podchodzi. Pyta:

— Co się stało temu chłopczykowi?

Matka odpowiada:

— Pętał. Widział w oknie ciastko z kremem. Spodobało mu się. Chce je zjeść. Ciastko kosztuje 30 groszy. Nie mam pieniędzy.

Chłopiec ryczy. Gancegał ma lzy w oczach. Matka patrzy na chłopca z łzami i zarazem pobłażliwym wzrokiem. Gancegał sięga do kieszeni. (Aha!)

— Tu pani ma złotówkę. Niech kupi ciastko i proszę mi zwrócić resztę. Czekam tutaj.

Matka podziękowała. Wzięła złotówkę i weszła do cukierni. Po chwili wróciła. Chłopiec jest rozpromieniony. Jeszcze się obliżuje. Usta ma pobrudzone kremem. Matka wręcza kłosek wtem przechodniowi resztę ze złotówki — 70 groszy.

Gancegał chowa pieniądze do kieszeni i powiada:

— No widzi pani. Wszyscy są zadowoleni. Pani jest zadowolona, bo chłopiec się uspokoił. Chłopiec jest zadowolony, bo zjadł ciastko z kremem. Właściciel cukierni jest zadowolony, bo sprzedał ciastko. A ja jestem zadowolony, bo pozbyłem się fałszywej złotówki.

Bolski

Jak się pani ubiera na proszony obiad lub małe zebranie?

Strojne suknie wieczorowe nieodpowiednie są na proszony obiad, lub na małe zebrania. W oż się więc ubrać w takim wypadku — pytanie to często suwa się paniom, wprawiając je w kłopot. Moda jednak pomyślała o tem i ofiarowała nam na ten cel jedną z tych sukien, w której prosta łączy się z wytworną elegancją.

Główne jej cechy, to miękkość i obfitość materiału, która osiągamy przy pomocy falban i kloszów. Co do miękkości, to oczywiście o tem decyduje materiał, a więc wybierzemy śliczny crepe de chine, lub crepe satin, wedłubny woal, muslin, lub crepe georgette.

Jedwab ten będzie jednokolorowy, lub wzorzysty, w klasyczne desenie kwiatowe albo nieregularne rysunki moderne. Suknie deseniowe pozostają zwykle bez przybrania, cała ich elegancja streszcza się w piękności materiału i artystycznym kroju.

Nieregularność dołu jest bardzo wska-

zana w sukni odpowiedniej na skromniejsze zebrania. Przód stanika często jest ozdobiony jedną gałązką wyhaftowaną strasem, lub kolorowymi kamieniami, także same bransoletki wyhaftowane, odnajdujemy na długich rękawach. Czasami znów całą ozdobę tej sukni tworzy pasek z tego materiału co suknia, upięty w olbrzymi puf i opadający poza obręb sukni.

Śliczna klamra wpięta w ten węzeł rozjaśni całość tej wytwornej sukni. Wycięcie stanika jest zwykle w formie serca, gładko wykończony, rękawy długie, o ile po obiedzie siada się do brydla, krótkie zaś, o ile się tańczy. Obok sukien kolorowych widzimy na tych intymnych przyjęciach także czarne, które są zawsze lubiane, ożywia się je często barwą białą lub różową.

Na zakończenie należy dodać, że ogólna linja tej sukni, o ile patrzymy na nią z profilu, musi być z przodu krótsza, w tyle zaś dłuższa.

Z całego świata.

ILE KOBIET PRACUJE ZAWODOWO W BERLINIE?

Normalny stosunek ilości kobiet, pracujących zawodowo w Berlinie, wobec ogólnej ilości zawodowców mężczyźni wyraża się jak 1 : 1.7. Inaczej mówiąc, na 1.384.072 mężczyzn, pracujących w różnych zawodach, przypada w Berlinie 799.875 kobiet pracujących.

W niektórych zawodach liczba kobiet pracownic jest znikomo mała, np. w przemyśle optycznym pracuje 733 kobiety i tylko 16 kobiet, w dziennikarstwie — 1.668 mężczyzn i 179 kobiet, w jubilerstwie — 1.147 mężczyzn i 160 kobiet, w ogrodnictwie — 5.563 mężczyzn i 217 kobiet, w introligatorstwie — 3.816 mężczyzn i 130 kobiet etc. etc.

II. ZOLNIERZY NA 10 KLM. GRANICY?

Na każde 10 klm. w pasie granicznym może wystawić w czasie pokoju: Francja — 11.970, Belgia — 4.301, Polska — 1.574, Czechosłowacja — 916.

Armat i karabinów maszynowych przypada na każde 10 klm.: we Francji — 20 i 318, w Belgii 38 i 157, w Polsce — 7 i 32, w Czechosłowacji — 5 i 42. Aeroplanów zaś: we Francji — 36 w Belgii — 15, w Polsce — 5, w Czechosłowacji — 3.

PRODUKCJA FILMOWA W JAPONI.

Japoński przemysł filmowy rozwija się w ostatnich czasach bardzo pomyślnie. W całej Japonii istnieje około 40 towarzystw filmowych, produkujących rocznie około 400 filmów. Rozwój krajowego przemysłu filmowego zasługuje na tem większą uwagę, że import filmów zagranicznych nie podlega tu żadnym ograniczeniom. Filmy japońskie posiadają jednak tę wadę, że ich akcja jest zazwyczaj bardzo skomplikowana i wymaga bardzo naprężonej uwagi ze strony publiczności, starającej się zrozumieć wyświetlane obrazy. Z filmów zagranicznych największą popularnością cieszyły się dotychczas filmy amerykańskie, które jednak ostatnio zaczynają ustępować miejsca filmom francuskim i niemieckim.

0.1 PROCENT BEZROBOTNYCH W PARYŻU.

Ilość bezrobotnych w Paryżu, zarejestrowanych przez biuro pracy, wynosiła w maju 4.299 osób, w tem 3.396 mężczyzn i 903 kobiety.

W stosunku do ogólnej ludności Paryża (około 4 miliony) wynosi 0.1 procent. Szczęśliwie miasto i sąsiedni kraj, które mogą wykazać tak małą cyfrę bezrobotnych. Na całą Francję bowiem przypadało w kwietniu r. b. 7.273 bezrobotnych.

Humor fiskalny.

Niejednokrotnie działalność instytucji skarbowych na to ściśle wykonywania przepisów, prowadzących się do paragrafów, staje się dowidziewa humorystycznych kawa-

Humor jest głębia, na której często mniej lub więcej wonne kwiatki. W swej sile dowcipu był n. p. przed egzekwowaniem i groza od płatnika, „Gdyby tak można było policzyć, ile to pieniędzy kosztowało wysekwestratora, czy tylko inkasenta, nie strasząc, pisanie, księgowanie, kwitowanie i ta cała plejada biurowych czynności, jakby związane z przechowywaniem należności, dających w efekcie rachunkowo i grosz i dopilnowaniem, by skarb tej strasze pomógł. — to zaiste ów wyduszony grosz

znajdąby, jak kropla wody w centralnej miejscowej studni.

A czyż historia wyegzekwowania w tych dniach 30 groszy nie jest też barwną ilustracją dla systemu fiskalnego?

Płatnik p. B. Lewi zalegał od szeregu lat z podatkami przemysłowym i karami za zwłokę.

Trudno! Nic w naturze nie ginie! Od roku 1923 ścigały władze „opornego” dłużnika skarbowego. Wreszcie przed kilku dniami zjawia się do p. Lewi sekwestrator p. J. i za pokwitowaniem nr. 899.422 z dnia 11 maja 1928 r. ściga wreszcie od niego tytułem grzywny i podatku majątkowego za 1-sze półrocze 1923 r. — pozycja księgi „bierze” (?) 448/1 — kwotę 30 groszy! Trzydzieści groszy.

Zaiste, zapisano folię papieru „w przedmówie” tego długu znacznie musiał przewyższyc wartość wyegzekwowanych trzydziestu groszy. Nidma to, jak humor fiskalny!

(b)

Lato—sezon kąpieli.

Kto może się kąpać, a komu nie wolno?—Kąpiele nie działają odchudzająco. — Niebezpieczeństwo reumatyzmu. — Kąpiele słoneczne i powietrzne.

To to sezon sportu, słońca, a przede wszystkim zimnych kąpiei.

Najbardziej odpowiednie rady w sprawie kąpiei dał nam przyhygienista wiedeński, dr. Hahn. Kto może się kąpać? Wiemy dobrze, że w ciepłej wodzie, wraca do domu z chłodem, znowu, nie mając zdrowego serca, biorąc tak zwane parówki, traciliśmy ten kawałek życia.

Wielka ostrożność zalecana jest zwłaszcza przy wszelkich chorobach płuc, a także przy był tylko lekki katar szczytów płuc. A tymczasem jakże często młodzi chłopcy czy dziewczęta kąpią się w zimnej wodzie bez względu na to, że są przeziębione, i na długi czas wskutek tego rujną zdrowie.

Zimne kąpiele są zresztą szkodliwe dla wszelkich reumatyków i cierpiących na zapalenie nerwów oraz dla osób otyłych, gdyż otyłość serce jest również wrażliwe na zimno, jak i na upał.

Czy kąpiele odchudzają? Bardzo wiele osób bierze tak zwane parówki po to jedynie, by schudnąć. Ze tracą podczas kąpiei nie tylko wodę, a nie tłuszcz, wracając na to uwagi. Rozpowszechniony jest też pogląd, że ochudza zimna woda i pływanie. I to nie jest słuszne. Bo jedynym skutkiem pływania jest zwiększenie apetytu, który domaga się zaspokojenia a potem zaraz następuje przyrost na wadze.

Schudnąć w zimnej kąpiei mogą tylko ci, którzy wychodzą z niej szczękając zębami i nie mając wcale apetytu, to znaczy te anemiczne i bezkrwiste istoty, które wcale chudnąć nie potrzebują.

Naogół ludzie tędy, jeśli nie mają zbyt wiele tłuszczu, mogą używać zimnych kąpiei; nie wolno im jednak stosować żadnych karkołomnych sztuczek, jak zanurzenie głowy do wody, pływanie na wznak lub też walczy w wodzie.

Reumatyzm staje się obecnie chorobą nagminną; lekarze kas chorych podkreślają ten objaw wszędzie. Według opinii naprawdę miarodajnych powag lekarskich to wzmożenie się reumatyzmu jest skutkiem nadużywania zimnych kąpiei. Niezależnie od podagry czy reumatyzmu powinni zimnych kąpiei, zwłaszcza w rzekach, używać bardzo ostrożnie.

A jak się ma sprawa z opaleniem? Dziś ambicją każdego czy każdej jest zaciąć sobie skórę zimową i biegać w czarnej opalonej na brązowo. Liczba wielbicieli słońca z roku na rok rośnie. Kąpiele słoneczne są coraz powszechniejsze. Co o nich mówi medycyna?

Bezpośrednio zalecić je można tylko przy pewnych chorobach, jak reumatyzm nerwów czy mięśni, lekarze szczy-

tów płuc, przy skrofulozie, blednicy itp. Natomiast szkodzą bezwzględnie przy wszelkiego rodzaju migrenach, neurastenji, wszelkich chorobach i bardzo posuniętej otyłości.

Nadużywanie kąpiei słonecznych nie raz miało bardzo przykre skutki.

To też biada temu, kto ze słońcem, tym najlepszym lekarstwem — nie umie się obchodzić. Kto więc wprost od biurki czy warsztatu idzie na kąpiel słoneczną, nie powinien, jak to się niestety zbyt często zdarza, leżeć na słońcu godzinami, bo zamiast nabrać siły i odpocząć dostanie bicia serca i zawrotów głowy, a do domu przyjdzie z zupełnie poparzoną skórą. Tam dopiero czeka go gorączka do 40 stopni, bezsenność i straszne bóle. Trzeba się do słońca przyzwyczaić powoli, bo tylko wtedy uniknie się przykrych skutków kąpiei słonecznych.

Zupełnie inaczej jest z kąpielami powietrznymi; polegają one na tem, by pozbywszy się ubrania i bielizny czas dłuższy przebywać na powietrzu i w ruchu. Ostrożność nakazuje rozpoczynanie takich kąpiei w pokoju przy otwartym oknie; trzeba jednak obowiązkowo bądź gimnastykować się, bądź też szybko chodząc by przyspieszyć obieg krwi, inaczej bowiem można się przeziębować.

Rozpoczynać należy takie kąpiele w ciepły dzień. Przyzwyczajwszy się do nich można je brać na wolnym powietrzu przy każdym stanie pogody. Pamiętaj jednak, że kąpiele powietrzne powinny być tym krótsze im jest chłodniej lub wiatr jest większy. Kąpiele słoneczne nie są zdrowsze od powietrznych.

HUMOR.

MODNA RESTAURACJA.

W New-Yorku istnieje kilka placów, na których z powodu wściekłego ruchu zdarzają się częste wypadki przejechania przez auta. Jeden z restauratorów, którego zakład znajduje się właśnie na rogu śmiertelności placu, wywiesił na tarasie następujące ogłoszenie: „Stad można się przyglądać przejeżdżaniu przechodniów przez auta”. Restauracja powyższa należy do najbardziej uczęszczanych w New-Yorku.

MYŚL PRZEWODNIA.

Młody autor przychodzi do Antoine'a i składa bytemu dyrektorowi Theatre Libre swoją sztukę. — Jaka jest myśl przewodnia pańskiej sztuki? — pyta Antoine. — Nie mam jej. — To źle, to bardzo źle, replikuje Antoine. W naszych czasach ludzie bledni muszą być inteligentni. Trzeba być bogatszym niż pan i ja, aby sobie pozwolić na luksus wystawiania bzdur.

NA SZCZĘŚCIE.

ON: — Podobno ten biedny Jackson tkwi po uszy w długach. — ONA: — Oh!... na szczęście jest małego (Black Cad.) wzrostu.

Nowe książki.

„Rozbite gniazda” miały już wielu czytelników, albowiem powieść ta drukowana była w r. bież. w jednym z pism warszawskich. Nie znaczy to, żeby zainteresowanie utworem mogło być mniejsze. Przeciwnie, wiemy z doświadczenia, że im bardziej poczytne pismo drukuje jakąś powieść przed jej wydaniem w książce — powodzenie wydania książkowego jest znacznie większe.

Powieść Marion, jako utwór znanej i cenionej autorki, nie od dziś cieszącej się uznaniem czytelników, ukazuje nam bytowanie kilku rodzin w dzisiejszych anormalnych warunkach, z których wydzierżawienia dziejowe uczyniły szarych ludzi t. j. ludzi przeciętnych, bardziej niż przeciętnych, bo żyjących dniem dzisiejszym szarym i beznadziejnie smutnym, jak to życie bez celu, bez jutra.

Jefim Zozula.

Złośliwy kowal.

Żył sobie pewien kowal, który był ogromnie niezadowolony z życia.

Nic mu się nie podobało, twarz miał zawsze skrzywioną i ponurą.

W dni powszednie pracował, w niedzielę wychodził na miasto, dawał upust swemu niezadowoleniu i przeklinał cały świat.

Cicho, pod nosem. Obawiał się przedkładać głośno.

Mineło trzydzieści lat.

Jego wleczenie ponurą, skrzywioną twarzą okazała gesta broda.

Postanowił ułożyć sobie i wybuchnąć tak długo krepowaną złością.

Myślał o największej podłości.

I wymyślił. Sfabrykował ogromną, miedzianą rurę, w której tkwił specjalny mechanizm z zegarem i wskazówką. Gdy wskazówka padała na odpowiednią godzinę, z rury wydobywało się najwstrętniejsze przekleństwo, rozbrzmiewające głośnie echem po całym mieście.

Dziesięć lat pracował nad tym przyrządem.

Wreszcie rura była gotowa. Tej samej nocy kowal wyszedł z łóżka, wysunął otwór rury przez okno, nakręcił zegar na godzinę, szybko spakował swe mianki i uciekł.

Świtało. Koguty piały. Robotnicy szli do pracy. Turkotały wozy. Dzwoniły tramwaje.

O oznaczonej godzinie mechanizm porządku zaczął działać.

Miedziany głos cisnął w budzące się życie najwstrętniejsze, najohydniejsze przekleństwo.

Mimo to pod lazurową kopułą nieba, wśród złotych blasków słońca, w gwarze pięknego, wesołego ranka — ohydny wyraz wydawał się błobosławieństwem.

I nikt nie spostrzegł ucieczki kowala... Tłum. B. F.

Z wyżyn beztrosliwego bytowania stacza się rodzina wielkopolska na dno nędzy, o tyle nie ostatecznej że ma zbyt wiele, żeby umrzeć, zbyt mało, żeby żyć co pozbawia ją w zupełności siły moralnej i oddaje na pastwę twardej, bezwzględnej, jak otłuszczone serce pasłora, rzeczywistości. Tak się dzieje z rodzinami, którzy nie mogą w tych warunkach żyć rozłączając się, tracąc w ten sposób resztę swych sił moralnych.

Pozostawione tkliwe, lecz niedostatecznej opiece matki trzy prześliznięte córki — podlotki chwytają rozszerzonymi oczami i chrapkami widok i woń, rozrzuconego namiętnie życia w dusznych murach stolicy. Odbiegają daleko od „zaśniedziały” pojęć matczynych i starają się uchwycić kłębiącą się nie rozpazane go powojennego życia ludzi bez troski, tych, którzy na ruinach przeszłości dźwigają błyskotliwe powaby użycia.

Skutki nie dają długo na siebie czekać: najstarsza córka ucieka z domu z ministrem, młodsza z dziecięcą ciekawością odwiedza separatki restauracyjne z nieznanym adoratorem.

Dzieje tej rodziny nie są odosobnione lub przejawskrawione. Przeciwnie, można śmiało twierdzić, że autorka tylko z lekką poruszyła to, co jest strasliwym zjawiskiem wielu dzisiejszych rodzin wykołonych. Silnie natomiast podmalowała autorka tło społeczne swej powieści, dając liczny szereg społecznych postaci z różnych sfer, świetnie podpatrzonych, oraz odśladania odważnie stosunki i stosunek, panujące w naszej rozwiłkowanej do chorobliwych rozmiarów biurokracji. Kto o tem nie wie ten się dowie z „Rozbitych gniazd” jakimi u nas drogami chadza wszechwładna pani Protekcyj.

Z tych więc względów „Rozbite gniazda” mają walory dokumentu dzisiejszych stosunków społecznych, co czyni utwór p. Marion dziełem o trwalszej wartości, nie mówiąc już o wartości literackiej powieści, która jest na wysokości zadania.

Wprawdzie autorka umieściła szereg jaskrawo przedstawionych scen, mogących zakrawać na usiłowanie postugiwania się pilkanterją — sądzymy, jednak, że nie ma w tem przejawskrawienia, lecz tylko silniejsze podkreślenie tych anormalnych skutków, wywołanych rozbiem rodziny.

Jest raczej zasługą autorki, że starała się silnie podkreślić zgubne skutki tak strasliwie rozszerzającej się choroby społecznej, jaką są bezwarunkowo rozwoju, tak liczne wśród dzisiejszych małżeństw, wpływające fatalnie na układ stosunków społecznych i życie młodego pokolenia.

To też powieść Marion polecić należy przede wszystkim rodzicom i wychowawcom niech ją czytają uważnie, a przekonają się o szlachetnych intencjach autorki.

Michał Zoszczenko.

W kąpiei.

„Zoszczenko, spadkobierca Arkadiusza Awerchenki, należy obecnie do najznakomitszych satyryków rosyjskich. Jego nowela są tak dokładnym odzwierciedleniem życia społecznej Rosji, że można uważać za najlepszy podręcznik historii rosyjskiej”.

Powiadają, że w Ameryce zakłady kąpielowe są cudownie urządzone.

Przychodzi naprzykład towarzyszyć do kąpiei, rozbiera się i kładzie wszystkie rzeczy do oddzielnej szafki. Potem idzie się kąpać. Nie obawia się nawet, że coś mu zgłnie lub zostanie zniszczone. Najwyżej jakiś bardzo przeorny amerykańczyk powie tylko kąpielowemu: — Good bye, uważaj pan na moje rzeczy! — i to wystarczy.

Amerykanin kąpie się i wraca. Otrzymuje swą bieliznę czystą, wypraną i wyprasowaną, skarpetki jak śnieg białe, kałesony nawet zreparowane Bajeczne życie!

U nas zakłady kąpielowe też nie są złe. Ale znowu nie takie, jak w Ameryce. Można się jednak wykapać. Tylko z numerami od garderoby coś jest nie w porządku.

Ubiegłej soboty poszedłem do kąpiei.

Nie mogę przecież jechać do Ame-

ryki — myślę sobie. — Dali mi dwa numery: jeden od ubrania, bielizny i butów, drugi od palta i kapelusza.

Ale co ma zrobić nagi człowiek z temi numerami? Nigdzie nie ma kieszeni. Gdzie spojrzę — wszędzie brzuch i nogi. Utrapienie z temi numerami. Nie można ich przecież przywiązać do brody.

Przywiązałem je sobie do nóg, żeby nie zgubić.

Wchodzę do pokoju kąpielowego. Numery pętają mi się u nóg. Strasznie niewygodnie stapać. A chodzić przecież trzeba.

Potrzebny mi jest kubek. Szukam kubeczka. Obok myje się jakiś towarzysz w trzech kubekach. W jednym trzyma nogi, drugim myje sobie kark, a trzeci ścisła kurczowo lewą dłoń, by mu nikt nie zabrał. Czynie starania, ażeby ten trzeci kubek niechciał przyściągnąć do siebie, ale towarzysz nie wypuszcza go z rąk.

Cudze kubek kradniesz?... Jak ci zajadę tym kubkiem w oczy, to mnie popamiętasz!...

Odpowiedział mi:

— To nie są już carskie czasy, towarzyszu, teraz kubiłami walić po mordzie nie wolno... Inni też przecież chcą się kąpać... Nie jesteśmy w teatrze...

Odwrocił się do mnie tylną częścią ciała i mył się dalej. Nie mogę przecież wiecznie przy nim stać. Może on się tak będzie mył przez trzy dni. Idę dalej.

Po chwili spostrzegam, że jakiś gość zapomniał się i wypuścił z rąk kubek. Szukał mydła, a może marzył o czemś — nie wiem. W każdym razie kubek zabrałem.

Mam już nareszcie kubek, lecz nie mam miejsca, gdzie mógłbym usiąść. A kąpać się stojąc — cóż to może być za kąpiel?... To jest mazanina, a nie kąpiel.

Ale coż mogłem zrobić. Musiałem stać, trzymając kubek w ręku i myłem się w ten sposób.

Obok mnie odbywało się generalne pranie. Jeden prał swe kałesony, drugi koszulę, trzeci wietrzył skarpetki.

Zaledwie się umyłem, byłem już znowu brudny. I co za hałas! Odechciało mi się kąpiei. Byłem taki zdenerwowany, że nie wiedziałem, gdzie odłożyć mydło. Niech diabli wezmą taką kąpiel! Umyję się już w domu.

Wychodzę do przedpokoju. Oddaje numer i otrzymuję ubranie. Patrzę — wszystko jest moje, ale spodnie cudze.

Towarzyszu — powiadam — W moich spodniach była u góry dziura, a tu jest dziura w innym miejscu.

Kąpielowy odpowiada:

— Nie jesteśmy tutaj po to, ażeby pilnować cudzych dziur. To nie jest teatr.

Dobrze. Wciążam spodnie. Idę po palto. Nie chcą mi go wydać. Żądają

numeru. Zostawiłem go przy nodze. Muszę się znowu rozebrać. Ściągam spodnie i szukam numeru. Niema go. Sznuerek jest, a numeru niema.

Podaję kąpielowemu sznurek. Nie chce przyjąć.

Każdy przyniesie sznurek — powiada — i nie starczy palt dla wszystkich... Zaczekaj, aż wszyscy odejdą, wówczas otrzymasz palto, które zostawisz.

Moje palto — powiadam — łatwiej jest poznać... Jedna kieszeń podarta, druga wyrwana... A co się tyczy kucyków, to jest tylko pierwszy u góry reszty brak...

Daj mi moje palto. Nie wziął nawet sznurka.

Włożyłem palto i wychodzę na ulicę. Nagle przypomniało mi się, że zostawiłem mydło. Wracam. W palcie nie wpuszczają.

Musisz się rozebrać — powiada —

Towarzysze — odpowiadam — nie mogę się przecież rozbierać po raz trzeci... Zapłaćcie mi za ten kawałek mydła...

Nie nie damy... — brzmiał odpowiedź.

Trudno... — myślę i wychodzę bez mydła.

Czytelnik pewnie jest ciekaw, gdzie się mieści ten zakład kąpielowy.

W Moskwie. Tania kąpiel. Kosztuje tylko 10 kopiejek.

Tłum. B. F.